Nafia Vekâleti imtiyazlı şirketlerin mukavelelerini şamil bir şekilde tetkik ettirmeye başladı.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Japonya Çine yapılacak ikraz meselelerinde Çinin Japonya himayesine girmesi lazım geldiğini açıkça söylüyor.

FIYATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2923 PAZARTESİ 2 NISAN 1934 | Tel: (Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 2431 İdare ve Matbaa : 24310.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Kadın Meb'uslarımız

19 ay sonra onları Millet Meclisinde göreceğiz..

ANKARA 1 Nisan

Cümhuriyet, Türk kadınına ailede ve cemiyette lâyık olduğu mevki verdi. Ve Türk cümhuriyeti on birinci yaşma girerken ona köylerde ihtiyar heyetlerine girebilmek hakkı da verildi. Memleketimizde bugün hemen her cephede kadın erkeğin malik olduğu haklardan istifade etmektedir. Yalnız henüz meb'us seçememekte ve seçilememekte, yani teşrii hayata karışamamakta ve bir de asker olamamaktadır. Kadınlarımızın teşrii hayata girebilmeleri kısa bir zaman meselesidir. Şefler bunu müteaddit vesilelerle ifade etmişlerdir. Ve kuvvetle ümit etmek lâzımdır ki, Büyük Millet Meclisi 1935 senesi haziranında bu devrenin son toplantılarını yaparken; kanunlarımızda da lâzım gelen değişiklikleri yapmaya tevessül ederek, Türk kadınının 1935 meb'us intihabatına karışmasını temin edecektir.

Bu beklenilen karar bizim için tabiî bir hâdise olacak, fakat dünya kadınlığı ve efkârı bu hâdisede Kemalist Türkiyeye karşı duydukları hayranlık ve takdiri bir defa daha izhar etmek vesilesini bulacaklardır. Esasen Türk kadınının Türk cemiyetinde aldığı mevkii, dünya matbuatı her fırsatta resimler ve yazılarla karilerine bildirmekte hususî bir zevk duyuyor. Son senelerde sık sık tesadüf olunan bu nevi neşriyat, bize bu kanaati vermiştir.

Millet ve memleket işlerini tam bir salâhiyetle gören Büyük Millet Meclisi sıralarında yer alacak olan kadınlarımız, temsil edecekleri faziletli Türk kadınlığının millet kürsüsünde sesini duyuracaklardır. Türk kadını, ailede ve cemiyette zekâ, çalışkanlık, tasarruf fikri ve yurt sevgisi ile temayüz etmiştir. Analarım da en güzeli olan kadınımızın mecliste içtimaî meseleler konuşulurken isabetli görüşlerinden istifade olunacaktır.

Kadınlarımızın askerliği işine gelince, zaman zaman münakaşa edilen bu mevzu bir karara bağlanmış değildir. Sulhun hakikî bir taraftarı olan Cümhuriyet Türkiyesi bugün ordusunu her hangi gizli maksatlarını münasip zamanda tahakkuk ettirmek maksadile taarruz için değil, sadece yurdu ve inkılâbı korumak için muhafaza etmektedir. Ve Türk kadını orduda bilfiil vazife almış değilse bile, memleket müdafaası işlerinde her vesilede nurlu yüzünü ve aziz vücudünü vatan emrine vermekten geri kalmamıştır. Bilhassa dünya tarihinin en şerefli sahifelerini işgal eden Türkün kurtuluş cidalinde Türk kadınının yaptığı hizmetler onun içindeki mukaddes ateşin kudret ve dehşetini bir defa daha göstermiştir. Daha sonra Türk kadını, kendini; Gazi Mustafa Kemal gibi eşsiz *bir millî şefi* dünyaya getiren *Zübeyde* Hanım gibi büyük bir ananın ırkına mensup görmekle ne kadar iftihar etse hakkı vardır.

Önümüzde az bir zaman kaldı. Kadın meb'uslarımızı on dokuz ay sonra Millet Meclisinde göreceğiz.

Mecdi SADRETTİN

İş bankasının Kumbara İkramiyesi

Dünkü keşidede kazanan talihlilerin numara ve ikramiyeleri 7 inci sahifemizdedir

Müflis Banker Amerikaya Teslim Ediliyor!

Heyeti vekile dün akşam mahkemenin kararını tasvip etti ve M İnsull'ün Amerikaya teslimine karar verdi - Müflis banker mevkuf

M. İnsull polis nezareti altında mahkemeden çıkıyor. M. İnsull mahkemede hakkındaki İthamnameyi tetkik ediyor

M. Insull mahkemeye nasıl çıktı, kabine kararını nasıl verdi

Bütün dünyanın gözlerini dün İstanbula ve Ankaraya çeken bir karış toprak yoksulu bankerin bütün hikâyesini ve dünkü hadiseleri bu sütunlarda bir roman gibi okuyunuz:

Günlerce deniz ile hava arasında ve bir tekne içinde serseri bir hayat süren Amerikalı banker nihayet 97 saatlik bir intiazrdan sonra dün ayağını toprağa bastı. Fakat, gezmek, eğlenmek, İstanbulun güzel havasına doymak için değil. İlk ayak bastığı eşik mahkeme kapısı, ondan sonra da Aydın otelinin odası oldu.

İnsull karardan sonra..

Sabah kahvaltısında M. İnsull

M. İnsull perşembe gününden beri Kız kulesi açıklarında demirli bulunan Maiotis vapurunda hümmalî ve heyecanlı bir hayat sürüyordu. Gece uykusunu bozuk, korkulu rüyalarla asabî geçiren ve 100 milyon sahibi, fakat bir karış toprak yoksulu banker dün sabah ta tatsız bir gecenin sonunu güçlükle getirdi ve erkenden kamarotlara emretti:

— Kahvaltıda havyar ve şampanya istiyorum!..

Sabah kahvaltısında şampanya! Bunu pek te tabii karşılayamıyan kamarot:

— Emredersiniz..

Dedid, çıktı. Vapurda şampanya yoktu. Kaptana haber verildi.

— Sabah sabah şampanya fena!..

Diye mırıldanan kaptan henüz sabah uykusunu uyuyordu.

— Anlaşılan bizim efendi bu gece gene uyuyamadı..

Dedi, ilâve etti:

— Bir motörle gidin, acente M. Çelebidis'i bulun. Havyar, şampanya, da neler istiyorsa alın. Ve biraz sonra.. motör Galata rıhtımının yolunu tutuu.

Doya doya bir kahvaltıdan sonra

Mösyö İnsull'ün kahvealtısı ve şampanya içişi uzun sürdü. Bu bir kahvealtıdan ziyade dünyayı, kederi, olup bitenleri bir iki saat unutmak ve kendinden geçmek arzusunun hâkimiyetinden ileriye geliyordu.

Ve.. hem içiyor, hem de uzun uzun düşünüyordu.

En çok , en çok değil tek merak ettiği şey ve içini yiyen kurt mukadderatının ne olabileceğini öğrenebilmekti. Bunun içindir ki, perşembe günündenberi yalnız kaptana değil vapurda her karşısına çıkana soruyordu:

— Acaba beni Amerika hükûmetine teslim edecekler mi?

Bu sorgusu şampanyalı kahvealtının sonunda bütün bütün arttı ve şimarık tayfalar bile:

— Pinpon bunadı galiba..

Diye kamarası içinde çocuk gibi dolaşan ihtiyar ve herkesten bir şey soran müflisle alay etmeye başladılar. Fakat , milyonlarının bir an içinde sıfır oluşu karşısında hiç te vaziyeti ve akibeti böyle görmiyen hin dolandırıcı şampanyanın da asabına verdiği gerginlikle bütün bütün çileden çıkıyordu.

Saat 11 i geçiyordu. İnsull gözünün önünden ayrılmasına dayanamıyan kaptana:

— İçmez misin?..

Diye şampanya kadehini uzattı, sonra sordu:

— Telsizle Yunanistandaki vekillerimle görüşebilir miyim?..

Telsiz mühürlü

Kaptan:

— Maalesef kabil değil. Vapurumuzun telsiz dairesi mühürlüdür..

Cevabını verdi. Müflis milyonerin yüzü buruştu:

— Öyle ise bana kâğıt, zarf buldurunuz. Bir kaç mektup yazmak istiyorum.. dedi. Kaptan:

— Horrayt...

Diye milyonerden ayrıldı.

M. İnsull kâğıt ve zarf getirildikten sonra oturdu, uzun uzun mektuplar yazdı, Hattâ bazılarını zarfladı bile.

Fakat, sonra ne düşündü, ne düşünmedi. Yazdığı mektupların hepsini yırttı yırttı ve denize attı. Bu esrarengiz satırlarla dolu olan kâğıt parçaları denizde uçuşurlarken İnsull hiddetli hiddetli güverteye çıktı.

Güvertede asabî asabî dolaşıyor bazen yanındakilere, İstanbulu, camileri göstererek:

— Ne güzel liman, ne mükemmel şehir!..

Diyordu.

Bu esnada, bir polis motörü vapura yanaştı. Sivil bir serkomiser acele acele merdivenlerden çıktı. Güzel ingilizce konuşan bu sivil komiser doğruca Mösyö İnsull'ün yanına gitti.

— Eğer isterseniz karaya çıkabilirsiniz.

Dedi.

Mösyö İnsull sivil memurun bu sözü karşısında heyecan duydu ve birden sordu:

— Serbest miyim?..

Memur sadece:

— Beraber çıkabiliriz..

Demekle mukabele etti. Mösyö İnsull biraz zekâsını işletince:

— Teşekkür ederim. Vapurda rahatım.

Dedi.

Ankara postası

Bu muhavere cereyan ederken Birleşik Amerika hükûmetleri Ankara büyük elçisinin hükûmetimize tevdi ettiği adlî evrak ta posta ile İstanbul Cümhuriyet müddeiumumiliğine tevdi edilmişti. Müddeiumumilik evrakı tetki ketmiş ve müflis bankerin cürmünün mahiyetinin tayini, hüviyet ve tâbiyetinin tesbiti talebile asliye üçüncü ceza mahkemesi riyasetine tevdi eylemişti.

(Devamı 5 inci sahifede)

İnsull mahkemeye getirildiği dakikada

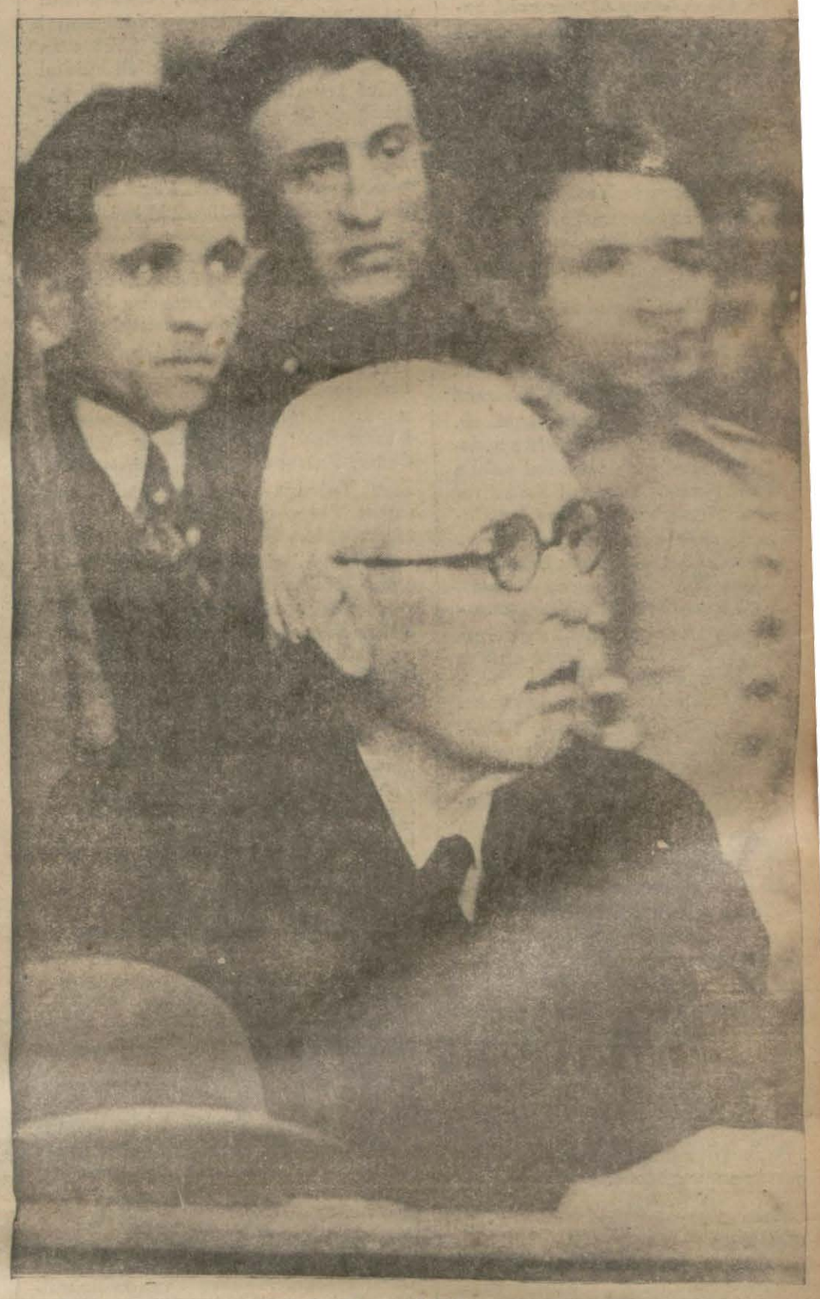

M. İnsull heyecan içinde heyeti hâkimenin kararını dinliyor...

Heyeti hâkime M. İnsull'ün verdiği izahatı dinliyor..

İnkılâp Enstitüsünde

Yusuf Kemal B. dün millî iktısadiyatımızın geçirdiği değişiklikleri anlattı

Millî iktısadın insanî unsuru nedir

"Büyük muharebede üç milyon Türk kaybettik, bir imparatorluk yıkıldı. İstiklâl harbinde 37 bin Türk şehit verdik, hurriyet kazandık.. „

Yusuf Kemal Bey kürsüde

Universite inkılâp tarihi enstitüsünün dersleri bir haftalık tatilden sonra dün akşam başladı. Dünkü dersi eski Adliye Vekili Yusuf Kemal Bey verdi. Yusuf Kemal Bey yeni Türk rejiminin iktısadî faaliyetlerimizde yaptığı değişiklikleri anlattı. İktısadî faaliyetin insanı muhit olan nüfus meselesi üzerinde durarak millî devletin nüfus siyasetini izah etti. Nüfus artması faaliyetini, hastalıklarla mücadeleyi, sıhhat vekâletinin işlerini anlattı. Yusuf Kemal Beyin dünkü dersini aşağıya yazıyoruz:

Yusuf Kemal Bey n dersi

— Bundan evveliki derslerimizde eski hal ve şartları tetkik ettik. İktısadî faaliyetlerin saikleri ne idi?. Millî iktısat unsurlarını da birer birer alıp tetkik edeceğiz. Sair millî iktısatlarla da münasebetlerini aradık.. Sonra Osmanlı İmparatorluğu yıkıldı. Büyük Millet Meclisi çalışmıya başladı. Bugünkü konuşmamızda, yeni Türkiyenin iktısadi hayatında ne gibi değişiklikler oldu? bunu araştıracağız. Eski ve yeni şartları tetkik edeceğiz. Türkün yapıcı ve yaratıcı kudreti eski şartların yerine neleri koydu? bunları arıyacağız.

İktısadî faaliyet bir muhit içinde olur. Bu muhit muhtelif noktalardan tetkik edilebilir. Hukuki, insani, fiziki muhit olarak tetkik olunabilir. İhtiyaçları gidermek için çalışmanın yani iktısadın, kendilerine tabi olduğu şartlar muhittir. Hukuki muhiti alıp bu şartları iktısat gözü ile tetkik edersek ne görürüz?

Evvelâ esas devlet teşekkülünü tetkik etmeliyiz. Türk milleti kendi kendine kaldığı vakit, kendini bütün bağlardan azade gördü. Her şeyden kurtulduk. Millet o zaman bunu söylüyordu. Evvelâ devlete şekil verdi. Tabii bir şekildi bu.. Yani, ben kendimi idare edeceğim, şekli idi. Yani, halk devleti kurulduu. Devlet şekli ile iktısadî faaliyetin çok büyük alâkası vardır. Faaliyete tesir eder. İktısadî faaliyet deyince, yalnız insanın iktısadî tabiatinin faaliyeti demek değildir. Ahlâki tabiat te vardır. Biribirinden ayrılamaz. Burada ahlâki tabiat manevî tabiattir. İşte iktısadî muhit budur. Yoksa sırf maddi menfaat, borsa işleri iktısadî faaliyet değildir. İktısadî faaliyet geniş manasile alınmalıdır. Kendi şartlarımıza göre, kendi muhitimizde bir iktısadî faaliyet gözünü ne alınmalıdır.

Türk kendine göre bir halk devleti kurdu. Büyük Millet Meclisi idaresi bir halk idaresi idi. Yani cümhuriyetti. Büyük tarihimiz tetkik olunduğu

(Devamı 7 inci sahifede)

Yeni Adliye tayinleri

Kendilerine tebligat yapılan hâkimlerin isimleri

ANKARA, 1 (A.A.) — Tayinleri li tasdika iktiran eden hâkimlerden endilerine tebligat yapılan zevat şun - ardır: Diğer tayin edilenlerden ken ilerine henüz tebligat yapılmayan - ar bu listeye dahil değildir.

İzmir ticaret azalığına: İzmir ce- a hâkimlerinden Ali Rıza, İzmir ce- a hâkimliğine ağır ceza azasından Halim, Ağır ceza azalığına Alanya re si Tevfik, Alanya reisliğine Muş as- iye reisi Hasan Fikri, Bursa reisliği- e Bursa asliye birinci H, R. Arif Sır ı, Balıkesir A. ceza azalığına Kırşe- ir Hu. H. Hasan Kadri, Elâziz asli- e m. re. Gazi Antep M. umumisi Sa- hi, Erzurum M. umumiliğine Karakö e müddeiumumisi Kadri. Gümüşha - e asliye reisliğine Şebinkarahisar sliye reisi M. Salâhattin, Şebin Ka- ahisar asliye reisliğine Muş müddei- umumisi Cemal İstanbul asliye c. r. İs anbul müstantik azasından Necip Na ir, Usküdar ceza hâkimliğine İstan- ul asliye m. azasından Mehmet Ali, stanbul asliye azalığına Üsküdar ce- a hâkimi Kemal, Üsküdar müddeiu- umumiliğine İstanbul asliye m. azasın an Haydar Nefi, İstanbul asliye aza ığına, Üsküdar müddeiumumisi Fah ettin, Ankara asliye azalığına Adli- e müfettişi Şemsettin, İstanbul asli- e reisliğine, Gazi Antep A. C. reisi Mustafa Nuri, Gazi Antebe C. M. re. Elâziz M. umumisi İbrahim Etem, İs- anbul icra reisliğine İstanbul asliye azasından Kemal, İstanbul asliye m. azalığına, Diyarıbekir ihtisas h. Mu- at Hulûsi, Niğde m. azalığına, Bor - lur azası Cevdet, Bergama müddeiu- umiliğine Burhaniye azası Cevdet, Kozan m. azalığına Bilecik m. umu - misi Kâmil, Adana A. C. azalığına Adana icra reisi Kâzım. İzmir adli ih isas m. Ordu müddeiumumisi Fazıl, Kocaeli müddeiumumiliğine Erzurum müddeiumumisi Halil Hamdi, Tefen- i müstantikliğine Bilecik müstantiği Cemal, Gazana Nizip müstantiği Rah mi, Hadıma Yenişehir müstantiği Ya- hir, Milâsas Elmalı müstantiği Zamir, Çatalcaya Saray müstantiği Hulûsi, Pazara Yusufeli müstantiği Eşref, Edremide Karaburun müstantiği Mu hittin, Nizipe Mezkert müstantiği Şev ki, Derike Nusaybin müstantiği Meh- met Emin, Merzifona Alaca müstanti i Hamit, İskilibe Akdağ madeni müstantiği Zekeriya, Akdağmadeni - e Darende müstantiği Rüfi, Yusufe- ine Şavşat müstantiği Asım, Mudan- aya Seyitgazi müstantiği Adil, Si - vereğe hukuk mezunlarından Tevfik, Elmalıya hukuk mezunlarından Ih - an, Bayburd müddeiumumiliğine Or lu icra memuru Nevzat, Burdur aza mülâzımlığına hukuk mezunlarından Tahamet, Söğüt müddeiumumiliğine İstanbu licra memuru Sedat, Mene - nen müddeiumumiliğine İstanbul ic- a memuru Salâhattin, Mudanyaya İstanbul icra memurlarından Münür Naci, ordu aza mülâzimliğine Sam - un icra memuru Sezai, Akseki müs - antikliğine Aksaray müstantiği Re - it, Aksaraya Muğla müstantiği Mu- hiddin, Muğlaya Denizli müstantiği Cemal, Darendeye Şebinkarahisar müstantiği Rüfi, Denizliye hukuk me zunu Ali Rıza, Mesudiyeye, Gümüş- hacık müstantiği Arif, Çeşmeye Ber- gama müstantiği Hayri, Savora Te - fenni müstantiği Rasibi, Sultaniyeye Gebze müstantiği Seyfi, Yozgat asli- ye mahkemesi aazlığına Cebelibere - ket sabık azası Hulûsi, Suruç hakim- liğine Viranşehir müddeiumumisi Hü seyin Necati, Kandire müddeiumumî- liğine Of müddeiumumîsi Nezihi, U - zunköprü müddeiumumiliğine Söke cez ahâkimi Abdülcelil, Ankara sulh hâkimliğine Tekirdağı müddeiumumî muavini Yusuf Muammer, Söke ceza hâkimliğine Diyarıbekir sulh hâkimi Yusuf İzzettin, Diyarbekir sulh hâ- kimliğine Diyarıbekir müddeiumumî - si Hüseyin Rauf, Adana müddeiumu- miliği muavinliğine Mut müddeiumu mîsi Ömer Bahaeddin, Foça hkimli - ğine Urla hukuk hâkimi Hilmi, Büyan ceza hâkimliğine Söğüt müddeiumu - mîsi Hasan İhsan, Biga azalığına Yoz gat azası Ali Şükrü, Arapkir müdde- iumumiliğine hukuk mezunu Musta - fa, Saiteli müddeiumumiliğine hu - kuk mezunu Necmettin, Divriğiye hu kuk mezunu İlhami, Anamura hu - kuk mezunu Sami, Espire hukuk me- zunu Naim, Aksekiye hukuk mezunu Kerim Reşit, Kulpa hukuk mezunu Cemil, Fatsaya hukuk mezunu Nafi Ziya, Yalvaça hukuk mezunu Abdüs- samet, Perteğe Diyarıbekir icrda me- muru Mahir, Kâhtaya Adana icra me muru Abdullah, Çemeşkezeğe Gazi - antep icra memuru Macit, Viranşehi- re Mersin icra memuru Şahabettin, Babaeskiye Edirne icra memuru Va - sıf, Usküpe Konya icra memuru Yal- çın, Raça Bolu icra memuru Zühtü, Er baaya Tokat icra memuru Rifat, Ofa Trabzon icra memuru Cemal, Bodru- ma Muğla icra memuru Berki, Dina - ra Isparta icra memuru Süleyman, Akhisara Balıkesir icra memuru Mus- tafa, Pınarbaşına Samsun icra memu ru Yusuf Bahri, Seyitgaziye Aydın ic ra memuru İbrahim, Gedize Bandır - ma icra memuru Hüseyin, Develiye Kayseri icra memuru Celâl, Tekirdağı müddeiumumî muavinliğine Eskişehir sulh hâkimi Ali Rüştü, Eskişehir sulh hâkimliğine İstanbul ihtisas mahkeme si kâtibi Behiye Rahmiye Hanım, Maalkara müddeiumumiliğine Koca- eli icra memuru Güner, Rize müddei umumiliği muavinliğine Giresun icra memuru Şakir Rüştü, Diyarıbekir müd deiumumiliğine Bergama icra memu- ru Tacettin, Mut müddeiumumî mua- vinliğine Zonguldak icra memuru Şükrü, Gümüşhane müstantikliğine hu kuk mezunu Enver, Nusaybin müstan tikliğine hukuk mezunu Ali Sürey - ya, Çerkeş müstantikliğine hukuk me zunu Hasan, Ankara aza mülzimli- ğine Bala ceza hâkimi Süleyman Mu- hittin, Ankara sulh hâkimliğine Me- nemen müddeiumumisi Rifat, Ban - dırma aza mülâzimliğine hukuk me - zunlarından İzezttin beyler.

Romanyada

Ducat'yi öldürenlerin davası

Müddeiumumî bu hususta ithamnamesini okudu

Romanyada demir muhafızların mu akemesi devam etmektedir. Demir muhafızlar Romanyada Hitler'in Mil Sosyalist fikirlerini tamim için te - ekkül etmiş bir cemiyettir. Gizli bir urette icrayi faaliyet eden bu cemi- etin mensuplarından bir şahıs bun- an bir müddet evvel Romen Başvekil M. Ducat'yı öldürmüş, bunun üze- ine demir muhafızlardan birçok kim eler tevkif edilmişti. Dün bu dava ağkında şu telgrafı aldık:

BUKREŞ, 1 (A.A.) — Havas Ajan muhabirinden: Askerî müddeiumu mi Jeneral Petronikesku, demir mu- afızlara karşı ithamnamesini söyle - miştir. Herkes sert bir ithamnameye ıtizar ediyordu, fakat ithamname üşünüldüğü gibi olmadı ve herke - in hayretini mucip oldu.

İthamname, Jan Duka'nın üç ka - linin idamın istemekle iktifa ediyor e başlıca dört demir muhafız reisi- in suçlarının derecelerinin tayinini mahkemeye bırakıyor, hattâ diğer 48 uçlunun beraatini istiyordu. Siyasî mahafilde heyecan fevkalâde olmuş- ır. Umumî kanaat şudur ki, Perşem - e günü verilecek hüküm, ithamna - meye uygun olduğu takdirde bunun iyasî neticeleri kabinenin istikbali i- in fena olabilecektir.

İngilterenin varidat fazlalığı

LONDRA, 1 (A.A.) — Mali sene- in sonuncu günü olan dün, varidat azlalığı 31.148.000 İngiliz lirası idi. Tahsilât yekûnu 724.567.000 İngiliz rası idi. Tahsilât yekûnu 724.567.000 ngiliz lirası ve masraf, Amerika borç ar taksiti ve amortismanları dahil ol uğu halde 693.419.000 idi.

Esbak İran harbiye nazırı öldü

TAHRAN, 1 (A.A.) — Esbak har iye nazırı serdar Esat Bahtiyarî, ahtıtedavide bulunduğu hastahanede üzül isabet ederek ölmüştür.

Bir Hint hükümdarı

Gandi'nin deli Olduğunu söyliyor

"Gandi iktidara gelince taassubun esiri olmuş!,,

BUDAPEŞTE, 1 (A.A.) — Ram - pur hükümdarı ve valisi Bahadir Han bir Macar gazetesine beyanatında de miştir ki:

"Gandi, delidir, gençliğinde pek âkildi, fakat iktidar mevkiine gelince taassubun esiri oldu, hükümetimiz boykotajın teshir edici vaitlerine mu kavemet edecek derecede mutedil ol muştur. Biz, mümkün olduğu kadar dünya buhranını teskine ve yaşama- ğa çalışıyoruz. İktısadî fenalıkları mümkün olduğu kadar azaltmak için siyaset yapmaktan çekiniyoruz.

Gazeteci, Budapeşteye Viyanadan 14 otomobil ve 270 bavul ile gelen bu hükümdarın bir otelde 22 odalık bir daire tuttuğunu ilâve etmektedir.

Kendisi 1889 dan beri hüküm sür- mektedir ve senelik varidatı 360 mil- yondur.

BOMBAY, 1 (A.A.) — Gandinin yakinleri sivil itaatsizlik cereyanına karşı gizliden gizliye teşebbüsatta bulunmaktadır. Filhakika bu zevat, tekrar bir oruç tutmağa teşebbüs et- tiği takdirde Mahatmanın sıhhati hak kında endişe etmektedirler.

İşgal masrafı

Almanya Amerikaya olan borçlarını veriyor

VAŞINGTON, 1 (A.A.) — Alman hükûmeti, 3 nisanda işgal ve sair ma- sarif olarak Amerikanın istediği 50 milyonluk borca mahsuben 1,250,000 dolar vereceğini Amerika hükûmetine bil dirmiştir.

Bundan bir müddet evvel, Alman hükûmeti, bu taksiti veremiyeceğini bildiriyordu.

VAŞINGTON, 1 (A.A.) — Hükû - met, Almanların Amerika ordusu işgal masrafı sermayesini ve faizini teşkil e- den 50 milyon dolara mahsuben 1,250, 000 dolarlık faiz vermek tekliflerinin, diğer devletler tediyatı için esas ola- rak alınmaması kanaatindedir.

HARİCÎ HABERLER

Mösyö Venizelos gene hükûmeti itham ediyor!

" Bir sabah Prens Nikolanın reis intihap edilmesi, krallığın iadesi güç değildir ,, diyor

ATİNA, 1 (Milliyet) — Cümhuriyetin onuncu yıldönümü münasebetile dün "Akropol Palas"ta (Cümhuriyeti koruma cemiyeti) tarafından bir ziyafet verilmitşir. Bu ziyafette M. Venizelos, bütün eski Cümhuriyet fırkalarının reisleri, sabık ordu umum kumandanları Papula ve Paraskeopu los, Cümhuriyeti koruma cemiyetinin heyeti idaresi, ilk cümhuriyet beyan- namesini ilân edenler ve birçok siyasî adamlar hazır bulunmuşlardır.

M. Venizelosun nutku

Liberaller fırkası lideri M. Venize- los ziyafet esnasında söz söyliyerek Cümhuriyetin on senelik hayatı esna sında yapılan işleri kaydetti ve söz- lerine devam ederek hitam bulan on sene içinde Yunanistanın beynelmilel münasebetlerini tanzim eden hükû - metlerin sâyü gayretlerini zikretti. Bundan sonra M. Venizelos on sene müddet içinde icra edilen istihsalât iş lerinden bu müddet zarfında inşa e- dilen 1220 kilometrelik yeni yollar - dan ve az bir müddet zarfında hita- ma erecek olan 1400 kilometrelik yol lardan bahsetti.

Müteakıben M. Venizelosun kendi riyasetinde bulunan hükûmetin tesis ettiği şûrayi devlete işaret ederek bu şûranın kanunların hüsnü suretle tat bikı hususunda ne kadar iyi çalıştığı nı ve vatandaşlar için hükûmetlerin fuzulî hareketlerine karşı bir zıman teşkil edildiğini söylemiştir.

Badehu M. Venizelos dahilî mese- leler için şunları söylemiştir:

— Lâkin efendiler, daha cümhuri- yet idaresi mühim tehlikelere maruz- dur. ve bu tehlikelere karşı gelmek için müteyakkız bulunmaklığımız lâ- zımdır. Cümhuriyet yıldönümünün tar zı tesidi arzeylediğim tehlikelere bir delildir. Gördünüz ki ne başvekil M. Çal- daris cümhuriyeti selâmlamağı ken - disine bir vazife addetti ve ne de re-

M. Venizelos

isicümhur cümhuriyetin yıldönümü münasebetile bir beyanname neşret - mekliğimi teklif etti. Hükûmet bura - da da, Selânikte de Cümhuriyeti ko- ruma teşkilâtlarının resmi geçide iş- tirak için yaptıkları talebi reddetti. Bunlar mevkii iktidarda bulunanların da onlara mensup gazetelerin de cüm huriyete karşı hakikî hislerini isbat etmektedir.

Liberaller reisi sözlerine devam e- derek cümhuriyet idaresi için korku- larını izah etmiş ve demiştir ki:

— M. Çaldaris gerçi ciddî olarak cümhuriyeti tanıdı ve lâkin halkçılar tarafından bize hiç bir teminat veril- medi. ve binaenaleyh bir sabah Prens Nikolayı reis olarak intihap etmeleri ve böylece tahtı kralînin tekrar iadesi güç değildir. demiştir.

Almanyanın kara, hava, deniz kuvvetleri bütçesi 8 milyon frank fazla

"Koyu renk ordu ,, nun bütçesi bu şene 1,364,500,100 mark'a baliğ olmaktadır

PARİS, 1 (A.A.) — Havas ajansın- dan:

Jurnal de Deba'nın Berlin muhabiri millî sosyalistlerin ilk bütçe kanununun tetkik ederek kara, deniz ve hava kuv- vetleri için tahsis edilen bazı rakamları kaydetmektedir.

Bütün Alman ordusunun kara kuv - vetleri için masraf bütçesi toptan ola - rak 654,643,550 marktır. Bu bütçe ge- çen seneki bütçe yekûnundan 300 mil- yon frank fazladır.

Muhabir, bu fazlalığın Alman ordu- suna şu suretle taksim edildiğini bildi- riyor:

1,700,000 mark "orduu müdüriyeti,, için, 10,000,000 techizat, 4,000,000 iaşe, 23,000,000 iskân, 11,000,000 eslâha ve mühimmat, 1,000,000 sıhhiye işleri, 12, 000,000 sahra telsiz aletleri ve istihkâ- mat.

Deniz kuvvetleri için bütçe 236,243, 200 marktır. Bunun 27,471,450 markı zabitan ve efrat maaşatı, 23,740,500 ü erkânı harbiye, techizat ve iskân, 27,000, 000 u gemiler ve tersane tamiratına, 1,577,400 ü istihkâmlar ve top 4,264,000 mark tahsis edilmiştir.

Hava kuvvetleri bütçesi 210,186,750 marktır. Hava müdafaasına 50,103,250 mark tahsis edilmiştir.

Tali bir çok bütçelerden sonra hü - cum kıtalarına ve gönüllü işçilere 250 milyon mark tahsis edildiği görülmek- tedir.

Kara, deniz, hava ve "koyu renk or- du,, nun bütçeleri yekûnu 1,364,500,100 marktır ve heyeti umumiye itibarile se- kiz milyar farnk fazlalık göstermekte- dir.

Muhabir , yukardaki bütçeye dahil ol mıyan 1,095,270,000 marklık bir tah- sisata daha işaret etmektedir. Bu meb- lâğ harp malûlleri ile nazi ihtilâl efradı- na tahsis edilmiştir.

Macaristan ve Roma itilâfı

Macar Hariciye nazırı vaziyeti anlatıyor

BUDAPEŞTE, 1 A.A. — Hariciye nazırı M. Kanya, Azest gazetesine be - yanatta bulunarak demiştir ki:

Sulh aşkından mülhem olan Macar siyasetinin gayeleri millî emellerin mus lihane vasıtalarla tahakkuku Macar istiklâli ve bütün Avrupa devletlerile müsalemetperverane bir teşriki mesai i- le tahakkuku istendiği iktısadî refah- tır.

Macaristanın Tuna vadisindeki vazi- yeti kendisinin merkezî Avrupa mese- lelerinin hallinde esaslı bir âmil olma- sını istilzam etmektedir.

Roma itilâfları evvelce de dostluk bağlarile bağlı olan üç devletin siya- sî münasebatının bir ittirat altına alın-ması demektir. Bu itilâflar bir mer- kezî Avrupa bloku ve yahut yeni bir devletler grupu teşkil etmemişlerdir. Bu husus üç devlet münasebatının te- cerrüt kayıtlarile siperlenmemiş ol -ması ve buna mukabil iltihak kapısı - nın diğer devletlere açık bulunmuş ol- masile sabittir.

Roma itilâfları Macaristanın hari- cî siyasetindeki hareket serbestliğini tahdit etmemiştir.,,

Viyanadaki mahbus naziler

VIYANA, 1 (A.A.) — Hükûmet, rejime sadık kalacaklarına yemin e - den 100 mahpus naziyi tahliye et - miştir.

Japonyanın Çin Hakkında emeli

Japonya Çinde himaye tesis etmek istiyormuş

MOSKOVA, 1 A.A. — Tas ajansı bildiriyor: Gazetelerin Şanghaydan al - dıkları malûmata göre, Şanghaydaki ecnebi mahfili Suntsenuenin teşebbü- sü üzerine Çine gelen beynelmilel ban- ker grupu ile devam etmekte olan mü- zakerelere hususî bir ehemmiyet atfet- mektedirler.

Bankerler beynelmilel bir konsorsi - yom namına Çine mühim bir ikrazda bulunmak meselesini tetkik ediyorlar.

Japon mümessilleri Şanghay banker- leri ile müzakereleri sırasında, Çinin vaziyeti ecnebi sermayesi yatırılmasın- na müsait olmadığını bildirerek bu plândan vazgeçilmesini istemişlerdir.

Ayni zamanda Japonya, sağlam bir Çin — Japon itilâfı akti mukabilinde Nankin hükûmetine ikrazda bulunma- yı teklif etmektedir. Japon diploma - sisi, teşekkül halinde bulunan mali kon sersiyoma şurasını açıkça anlatmıştır ki, Çin ile diğer devletler arasındaki münasebata müteallik bütün mesele - lerde son söz Japonyaya ait olmalıdır. Zira şarkta nizamı temin edebilecek kuvvet onun elinde bulunmaktadır.

Japonyanın aldığı bu vaziyet, bu- nu Çinde açıktan açığa Japon himayesi tesisi teşebbüsü olarak telâkki etmek- te olan mali mahafilde fevkalâde in- fial tevlit eylemiştir.

SON DAKİKA

Yugoslavya Hariciye nazırı geliyor

ANKARA, 1 (Telefonla) — Yugoslavya Hariciye nazırının An - kara ziyareti programı Hariciye vekâleti tarafından hazırlanmakta - dır.

Geleceği gün henüz tesbit edilmemiştir. Nazırın 15 nisana doğru gelmesi muhtemeldir. 20 nisanda 30 Yugoslav meb'usu da şehrimize gelecektir.

Ruşen Eşref Bey Tirana gidiyor

ANKARA, 1 (Telefonla) — Tiran elçiliğine tayin edilen Ruşen Eşref Bey bugün Hariciye vekilini ziyaret etti. Ruşen Eşref Bey ya - rın akşam hareket edecektir.

İzmirde dilsizlerin muhakemesi

IZMIR, 1 (Milliyet) — Dilsiz mektebi müdürü doktor Necati Ke- mal Beyi öldürmeğe teşebbüs etmekle maznun 12 dilsiz gencin mu- hakemelerine bugün asliye ceza mahkemesinde başlanacaktı. Tercü - man bulunmadığından muhakeme 12 nisana bırakıldı.

Tayyare filomuz İzmirde

IZMIR, 31 (A.A.) — Yunanistana giden tayyare filomuz bugün saat 13 te İstanbul tarikile şehrimize dönmüştür.

Fethi Bey Londraya vâsıl oldu

LONDRA, 1 (A.A.) — Türkiyenin yeni sefiri Fethi Bey dün Paristen buraya gelmiş ve istasyonda karşılanmıştır.

Fethi Bey, "Memleketimi Ingilterede temsil etmekten memnu - num. İki memleket arasındaki münasebatın çok dostane olmakta de- vam edeceğini ümit ederim,, demiştir. Fethi Bey istasyonda kısa bir görüşmeden sonra sefarete gitmiştir.

9 Eylül İzmir panayırına rağbet

IZMIR, 1 (A.A.) — Beynelmilel dokuz eylûl panayiri için hariç- ten bir çok müesseseler müracaat etmektedir. Bu meyanda İsken- deriyeden de müracaat vaki olmuştur. Panayirin maksadı yalnız satış değil, firmayi tanıtmaktır. İktısat vekâletinin inzimam eden müta - leası üzerine panayirin ismi sureti katiyede tesbit edilmiştir. Panayi- rin adı beynelmilel dokuz eylûl İzmir panayiridir. Panayir, bu se - ne 50,000 metre murabbaı bir saha üzerinde kurulacaktır.

Balkan konferansı azalarına ziyafet

ATINA, 1 (A.A.) — Reisicümhur M. Zaimis Balkan konferansı azaları şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Hariciye nazırı M. Mak - simos pazartesi günü Büyük Britanya otelinde bir çay ziyafeti vere - cek ve bunu müteakip bir resmi kabul yapılacaktır.

Sonuncu içtima salı günü olimpiyat stadyomunda vuku bulacak - tır. Dünkü içtimada M. Papanastasiyu, Balkan misakı, Balkan konfe- ransının mukarreratına tamamile uymuyorsa da, her halde mühim bir hâdise teşkil etmekte ve itilâfın bir Balkan ittihadı suretinde in- kişafı için, konferansa mesaisini idame ve tevsi ettirecek daha bü - yük mükellefiyetler tahmil eylemekte olduğunu söylemiştir.

Kâğıt fabrikasının projeleri

ANKARA, 1 (A.A.) — Aldığımız malûmata göre, Sümer Bank ta- rafından memleketimizde kurulacak olan ilk kâğıt fabrikasına mü - teallik projeler hazırlanmış ve bu fabrikaya ait makineler sipariş edil- miştir. Fabrikanın kuruluş yerini intihap etmek için yapılmakta olan tetkikat ta bitmek üzeredir.

İlk tren dün Yolçatıya vardı

ELÂZIZ, 1 (A.A.) — Bugün Yolçatı istasyonu işletmeye açılmış ve ilk tren saat 8,55 te Mersine hareket etmiştir. Cümhuriyet hükû- metinin bu feyizli nimeti şehirde ve memlekette büyük minnettarlık uyandırmıştır. Yolçatı ile Elâziz arası inşaatı ehemmiyetle ilerlemek- tedir. Yakında ray ferşiyatına başlanacaktır.

Paskalya

Avrupada vapurlar trenler dolup dolup boşalıyor

PARİS, 1 (A.A.) — Paskalya mü- nasebetile ve havanın güzelliğinden istifade için Parisliler sayfiyelere git- mişlerdir. Buna mukabil her sene ol- duğu gibi vilâyetlerden ve ecnebi memleketlerden bir çok ziyaretçiler de Parise gelmişlerdir.

Ecnebiler arasında bilhassa İngi- lizler, Almanlar ve Belçikalılar da vardır.

Muhtelif hatlarda tren ve vapur ser visleri iki, üç misline çıkarılmıştır.

Paskalya münaseebtile birçok ser giler tertip edilmiştir. Bu arada Tüi- lori'de Domye'nin tabelalarından ve millî kütüphanede de gene Domyenin litografilerinden birer sergi açılmış- tır.

Bundan başka karikatürcüler ser - gisi, bir şark halıları ve bir de Japon estampları yapılmıştır.

Ağızları tıkalı elleri bağlı altı ceset

BREMERTON, - Vaşington - 1 A. A. — Bir eski bakkalın evinde elleri bağlı ve ağızları tıkalı 6 kişinin cese- di bulunmuştur. Bu altı kişi tabanca ile öldürülmüşlerdi. Ölenler, bakkal, karısı, hizmetçisi, bir sabık bahriye zabiti ve bakkalın iki komşusudur. Cinayet, 48 saat evvel yapılmıştır. Ev kâmilen soyulmuştur. Bakkalın karı- sının fevkalâde büyük kıymeti haiz elmasları olduğu söyleniyordu.

Fasta vaziyet

Şerif imparatorluğunun vahdeti temin edildi

RABAT, 1 (A.A.) — Havas Ajan sı muhabirinden: Jeneral Jiro'nun soy yar grupu, sabahleyin Tinduf'u işgal etmiştir. Bu suretle şerif imperatorlu ğunun vahdetini temin eden 1934 ha rekâtı bitmiştir.

Bu harekât, sahranın henüz Fran- sız nüfuzu altında bulunmıyan son vahasını Fransaya temin suretile şarkî sahranın tamamen sulhe eriştirilmesi harekâtını kolaylaştıracaktır.

Mevcudiyeti on yedinci asırdan beri kaydedilen Tinduf 1855 senesine doğru büyük bir refah içinde idi. Yir minci asır başlangıcında bedeviler ta rafından yakılan Tinduf, çöle doğru Fas yolunun başlangıcı olarak ehem miyetini kaybetmişti.

İTTİHAT ve TERAKKİ

Çarşamba günü Başlıyoruz..

Bahaeddin Şakir Beyin bıraktığı vesikalara göre yazı- lan bu tefrikayi ÇARŞAMBA gününden itibaren tefrikaya başlıyoruz.

Şimdiye kadar meçhul kalmış bir çok vesikaları iktiva eden bu tefrika ITTIHAT VE TERAKKI tarihinin karanlık kalmış bütün noktalarını aydınlatacaktır.

ÇARŞAMBA GÜNÜ

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Balık kıtlığı

Dünkü gazetelerde nisan balığına tesadüf edilmedi. Eğer var da gözüme ilişmedi ise hamsi nevinden ufak bir şey olabilir ki ehemmiyeti yoktur. Demek bu sene balık kıt.

Doğrusu ben gazetecilik namına buna sevindim. Çünkü her sene muvaffak olamamış birtakım çirozların (Nisan balığı) diye ortaya atılmasından kendi hesabıma bir utanç duyuyordum. Bu sene şükür olmadı.

Dün de yazdım ya! Nisanın biri artık senenin en az adam aldatılan günü oldu. Çünkü aldatmak istiyenler:

— Bugün nisanın biridir. Herkes dikkat eder, bugün olmaz... diye çekinirler. Aldatılmak ihtimali olanlar da:

— Aman bugün nisanın biridir, adam aldatırlar.. diye dikkat eder. Binaenaleyh (aldatış - aldanış) hareketi az olur. Onun için temenni ediyorum: Keşki her gün nisanın biri olsaydı!

Havadar ve güneşli binalar

Belediyemizin bir kararını öğrendim. Yeni yapılacak binaların hava ve güneş alabilecek şekilde yapılmalarını kontrol edecek ve karanlık ve havasız binaların inşasına müsaade etmiyecekmiş.. Mükemmel bir karardır bu. Lâkin biraz geç kalmış gibime geliyor. Neden?

Ta çocukluğumdan beri işitirdim. Belediye mahalle içlerindeki bostanların arsa halinde parçalanıp satılmasına müsaade etmezmiş. Sebebi o mahallenin hava almasına yardım ettiği için!.. Gene tekrar işitirdim: Nerede bir mahalle olacak kadar büyük bir arsa ifraz edilirse bedava olarak bir karakol, bir mektep, bir cami arsası verilmek lâzımmış..

Bu işittiğim sözlerin hakikatle yakınlık derecesini bilmem ama şu sual her zaman içimde bir uktedir. Taksimdeki eski Talimhane meydanına yapılmış olan — Evliya Çelebi tabirile — (Şeddâdi) apartmanların hemen hemen yarısından fazlası güneşsiz ve havasızdır. Bidayeten öteye beriye tek tük yapıldığı zaman havası ve güneşi bol olan bu binaların etrafı diğer inşaatla sarıldıkça tabii onlar da Galata'nın bazı arka mahallelerindeki ufunetli yerler gibi ışıksız ve havasızlaşmıya başladılar.. Şimdi şu suali soruyorum: Bu talimhane arsasında ifraz haritası belediye fen heyetinden geçerken bu kocaman boşluğun şehre verdiği ışık ve havaya mukabil üzerine binalar yapıldığı zaman orada oturacak binlerce nüfusun hayatına lâzım olan hava ve güneş düşünülerek arsada ve sokakların birleştikleri yerlerde bir iki ufak meydan veya park yeri neden bıraktırılmadı?..

Bazı sualler vardır ki; onlara cevap verilmez. Ama neden verilmez? Cevap verilemez de ondan. Bu sual de onlardandır. Acaba o zamanlar belediye fen heyeti güneş ve havanın lüzumuna bugünkü kadar inanmış değil mi idi?..

Cihangirde de vaziyet aşağı yukarı öyle. Böyle hakikî fırsatlar varken mahalleleri havalandırmak ve güneşlemek imkânlarını kaçırıp şimdi binaların havasız ve güneşsiz olmamasına dikkat etmek — fena değil ama — gecikmiş bir tedbirdir. Çünkü inşaat durdu.

FELEK

Hâmit Bey Üniversitede

Bir kaç gündenberi şehrimizde bulunan yüksek tedrisat umum müdürü Hâmit Bey üniversiteye giderek bazı ziyaretlerde bulunmuştur.

Polis olmak istiyenler

Polis mesleğine girmek için Emniyet Müdürlüğüne (90) Efendi müracaat etmiştir. Bu efendilerin imtihanları dün Emniyet Müdürlüğünde müdür muavini Hüsnü Beyin riyaseti altında ve şube müdürlerinden mürekkep bulunan polis intihap heyeti tarafından yapılmıştır. İmtihan evrakı tetkiki birkaç gün sürecektir.

Deniz yolları tarifesi

Denizyolları tarifelerini tesbit eden komisyon Deniz Ticaret müdürlüğünde İktısat vekâletinin deniz ve hava yolları müsteşarı Sadullah Beyin riyasetinde öğleden evvel ve sonra olmak üzere iki içtima yapmıştır. Dünkü içtimalarda yük ücretlerinin tesbitine başlanmıştır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

31 Mart 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	96	T. askeriye	9,78
1933 İstikrazı	98,50	Elektrik	—.—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—.—
Unitürk	29,15	Tünel	—.—
„ II	28,35	Rıhtım	17,75
„ III	28,40	Mümessil	54,95
Gümrükler	8	„ II	46.15
Bağdat	9,78	Kuponsuz „ III	49,35

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Reji	4,10
„ „ Hamiline	10	Telefon	11
„ „ Mücessis	108	Terkos	18,50
Türkiye Cümhûriyet Bankası	63,25	Çimento	12,50
Tramvay	36	İttihat dey.	18,65
Anadolu Hisse	26,35	Şark dey.	1,65
Şir. Hayriye	15	Balya	1.55
		Şark m. ecza	4

ÇEK FİYATLARI

Paris	12,06	Prağ	19,08,75
Londra	643	Berlin	1,99,80
Nüyork	79.32	Berlin	1,99,71
Milano	922 1-2	Madrit	5,82,30
Atina	83,36	Belgrat	34,98
Cenevre	2,45,75	Zloti	4,21
Brüksel	3,40,54	Pengo	2,69
Amsterdam	1.17,75	Bükreşt	79,62
Sofya	64,66	Moskova	10,87,75

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	1 Şille. Av.	24
1 Dolar	124	1 Pezeta	16
1 İsterli n	645	1 Mark	49
20 Liret	214	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	21
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—.—
20 Leva	24	Altın	932
21 Kur. Çek.	106	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

EKONOMİ

İskonto ve İskarta meselesi

Tütün kongresi bu işle uğraşacak

Uzun senelerden beri Türk tütün ticaretinde ekseriya satıcı ve bazan da alıcı aleyhine netice veren sakim bir itiyat vardır. İskonto ve iskarta isimlerini alan bu âdet yüzünden bir taraftan alıcı ile satıcı arasında dai - mî emniyetsizlik yer bulurken diğer taraftan da Türk tütünü hakikî satış kıymetini bir türlü bulamamaktadır. Ankarada 15 nisanda toplanacak olan tütün kongresinin başlıca konuş - ma mevzuunu bu mesele teşkil etmektedir. İstanbul Ticaret odasının kongreye verilmek üzere hazırladığı raporda da bilhassa iskonto ve iskarta meselesinin bizde başlangıcı ne suretle inkişaf ettiği teşrih edilmektedir. İktısadi mahafilde bugünün umumî kanaati iskonto ve iskartanın tütün ticaretinin tamamen kaldırılması lâzımgeldiği merkezindedir. Esasen iki sene evvel Ankarada yapılan tütün kongresinde buna karar verilmişti.

Bulgaristanda yeni sanayi kanunu

Bulgaristan yeni bir sanayi kanunu yapmıştır. Bu kanunda bilhassa hangi kısım sanayiin ne şekilde himaye edileceği tasrih edilmektedir. Bu himaye şeklinin bizim memlekette de tatbiki ve faydası olup olmıyacağının araştırılması için Ticaret Odası kanunu tercüme ettirmektedir.

Fransa Yunanistandan tütün satın alıyor

Yunanistanla Fransa arasında akdedilen yeni ticaret muahedesi Yunan tütüncülüğü için mühim bir istifadeli maddeyi ihtiva etmektedir. Bu muahedeye nazaran Fransız rejisi Yunanistandan 10 milyon drahmi kıymetine kadar tütün mübayaa edecektir.

Polonyaya ihracat

Polonya ile Çekoslovakya arasında yapılan son ticaret muahedesi bir kısım ihraç eşyamızın Polonyaya ihracı için müsait bir yol açmıştır.

Polonya Çekoslovakya ticaret anlaşmasının Çekoslovakyaya verdiği en ziyade müsaadeye mazhar devlet hakkından Polonya ile ticaret anlaşması olan diğer memleketler gibi biz de istifade edeceğiz. Bu meyanda bilhassa taze üzümlerimiz ve halılarımız için Polonyada geniş bir satış sahası açılmış olmaktadır.

1,200,000 kilo tütün satacağız

Çekoslovak rejisi Türk tütünlerinden 1,200,000 kilo satın almak için bir münakasa açmıştır. Bu tütünlerin bedelinin nısfı Türk parası olarak ve diğer nısfı da Çekoslovak eşyasile takas suretile ödenecektir.

Almanya ile bir anlaşma yapmaya çalışılıyor

Aldığımız malûmata göre tütün işlerile alâkadar mahafilimizle bir kısım Alman müesseseleri arasında Almanyaya Türk tütünü vermeğe mukabil Almanyadan ihtiyacımız olan bazı malzemeyi olmak için bazı temaslar yapılmaktadır.

Almanyanın son senelerde tütün zeriyatında görülen inkişaf bu memlekete en ziyade tütün ihracatı yapan memleketimizin tütün ihracat müesseselerini düşündürmektedir.

Bu temaslar müspet netice verdiği takdirde Alman tütün zeriyatının genişlemesinin vereceği netice memleketimiz tütün ihracatı üzerine daha az tesir yapacaktır.

Kibrit fiatlarındaki tenzilât

Herhangi bir buhrana meydan verilmedi

Kibrit fiyatlarında tenzilât dünden itibaren tatbika başlandı. Bu işin tatbikında bir ârıza olmaması için alınan tertibata rağmen dün şehrin bazı semtlerinde kibrit bulunamamıştır. Maamafih umumiyetle bu iş iyi bir şekilde cereyan etmiştir denilebilir. Dün kibrit bulunamıyan Şişli, Eyüp ve Banliyö köylerile Boğaz köylerindeki bazı yerlerde bayiler tarafından akşama doğru kibrit getirilmiş ve ihtiyaç temin edilmiştir.

Dün halkın küçük kibrit kutularına nazaran büyük kutulara rağbet gösterdiği görülmekte idi. Bunun sebebi de küçük kutuların ancak 20 para ucuzlamış olmasına mukabil büyük kutuların 30 para ucuzlamış olmasıdır. Bu vaziyette aralarında ancak on para fark bulunan büyük kutular küçüklere nazaran daha kârlı buunmaktadır.

Şehir tiyatrosu artistleri turneye çıktı

Şehir Tiyatrosu Nisan başında tatili faaliyet ettiğinden artistler dün sabah Anadolu turnesine çıkmışlardır. Temsil heyeti evvelâ İzmire, sonra Balıkesir, Eskişehir, Ankara, Kayseri, Sivas, Samsun, Trabzon, Giresson ve Zonguldağa gideceklerdir. Turne iki ay sürecektir. Turnede ciddi eserler temsil edilecektir.

Dünyanın sayılı büyük seyyah vapurlarından biri olan Gretza dün limanımıza gelmiştir. Vapurda 270 seyyah vardır. Seyyahlar dün şehrin şayanı temaşa yerlerini gezmişlerdir. Vapur bugün Akdeniz limanlarına hareket edecektir.

Ekmeklere yapıştırılacak pullar

Ziraat bankası hazırlıklarına devam ediyor

Bayramdan evvel şehrimize gelmiş olan Ziraat Bankası Meclisi idare reisi Sabit Bey burada Bankanın alâkadar olduğu bazı mühim işlerle meşgul olmaktadır. Bu cümleden olarak, Sabit Bey, bilhassa pek yakında Büyük Millet Meclisinde kanuniyet kesbetmesine ve derhal tatbikına geçilmesine intizar olunan buğday koruma kanununa ait hazırlıklarla iştigal etmektedir. Sabit Bey alâkadar mahafille bu mevzu üzerinde temaslar yapmaktadır. Ekmeklere yapıştırılacak pullar damga matbaasında basılmaktadır. Banka, tatbikatta müşkülâta tesadüf edilmemesi için esaslı tedbirler almakta ve hazırlıklarda bulunmaktadır. En büyük ekmek müstehliki bulunan İstanbulda bilhassa tatbikatta bir müşkülât çıkmaması için şimdiden azamî dikkat sarfedilmektedir. Pul satışı Ziraat bankasından idare edilmekle beraber belediye bu hususta yardımda bulunacaktır.

SABİT BEY

İbrahim Tali Bey Ankaraya gitti

İkinci Umumî Müfettiş İbrahim Tali Bey dün şehrimizden Ankaraya hareket etmiştir.

Polis mektebi imtihanları

Polis mektebinin 46 ncı devrei tahsiliyesine dün nihayet verilmiştir. Dünden itibaren umumî imtihanlara başlanmıştır. İmtihanlar bir ay devam edecektir.

İmtiyazlı Şirketler

Nafia Vekâleti şehrimizde geniş tetkikat yaptırıyor

Nafia Vekâleti şehrimizdeki imtiyazlı şirketlerin vaziyetleri etrafındaki tetkikatını genişletmiştir. Bu tetkikatı bizzat idare etmek üzere Nafia Vekâleti İmtiyazlı Şirketler umumî müdür vekili Etem Bey memuren şehrimizde bulunmaktadır.

Etem Bey muayyen birkaç mesele ile tercihan meşgul olmaktadır. Bu meyanda Tramvay Şirketinin yeni hatlar inşaası karşılığı olarak aldığı ve geri alınması lâzımgelen 3.600.000 lira meselesi vardır. Etem Bey bu paranın alınış şekli nafia ve belediye ile yapılan anlaşmanın tarzı hakkında tetkikat yapmaktadır.

Diğer taraftan tetkik edilen meselelerin başında gümrük ambar ve antrepolarında senelerden beri kaybolan ve kıymeti altı milyon lirayı bulan eşyanın vaziyeti de bulunmakta olduğu söylenmektedir. Bu eşyanın gümrük resmi verilmeden piyasaya çıkarılarak satıldığı, hattâ bir kısmının sahipleri tarafından satın alındığı söylenmektedir.

Telefon Şirketinin halka iade etmesi lâzımgelen para da üzerinde meşgul olunan meselelerden birini teşkil etmektedir.

Etem Bey ayrıca bütün imtiyazlı şirketlerin imtiyaznamelerini, taahhüt ettikleri şartları ifa edip etmediklerini, masraf suretlerini umumî bir araştırmaya tâbi tutmaktadır.

Bir prens tayyare ile gelecek

Tayyareci Prens Biyezko'nun kendi tayyaresile 4 nisanda şehrimize gelmesi beklenmektedir. Yanında pilot olarak binbaşı Mançiyo - Resko gelmektedir.

Bu binbaşı Romanya Aero kulübünün umumî kâtibidir.

Tayyare İstanbul - Eskişehir - Adana kara yolu ile Mısıra gidecektir. Mısırdan ne vakit döneceği henüz belli değildir. Tayyare İstanbula geldiği zaman Tayyare Cemiyeti erkânı ve daha birçok zevat tarafından karşılanacaktır.

Şehir meclisi Dün toplandı

Çiçek pazarında satılan kötü ve kuru fidanlar

İstanbul umumî meclisi, intihap senesi devresinin son ayı ve nisan devresinin birinci içtimaını dün saat 15 te yapmıştır. İçtimaa Sadettin Ferit Bey riyaset ediyordu. Mart devresi son içtimaının zabıt hülâsası okunduktan sonra belediyeye bağlı İstanbul Sular idaresine ait idare heyetince tanzim olunan 1933 senesi faaliyet raporu ve plânçosu hesap encümenine havale edildi.

Acil mi? Değil mi?

Bundan sonra Ziraat müdürlüğünden gelen bir tezkere okundu. Bu tezkereye nazaran pazartesi pazarındaki çiçeklerde ve esnafta haka iyi fidan yerine kötü ve kuru fidan ile cins kuluçka yumurtası diye de çürük ve fena yumurtalar satılmakta olduğundan bunun âcilen men'inin temini hakkında icap eden tedabirin alınması bildiriliyordu. Azadan bazıları müsta -

Galip Bahtiyar ve Sadettin Ferit beyler

celiyetle bir karar ittihazı için Mülkiye encümenine havalesini istediler. Bazı aza bunu doğru bulmadı. Bu arada söz alan Galip Bahtiyar Bey dedi ki:

— Her şey için ayrı ayrı madde ve hüküm çıkarmağa kalkarsak yeni ve toplu tanzim edilmekte bulunan zabıtai belediye nizamnamesinin esasındaki prensibi bozmuş oluruz. Kaldı ki, iyi fidan yetiştirmek, iyi civciv çıkartmak isteyenler güzel fidanla fena fidanı, çürük yumurta ile cins yumurtayı konacak maddenin daha iyi ayırırlar ve bilirler.

İş böyle olunca müstaceliyet nerede kalır? Bunun için zabıtai belediye talimatnamesini yapacak komisyona havale edelim.

Galip Bahtiya Bey sözünü bitirir bitirmez bir çok sesler yükseldi:

— Müstaceldir!

— Hattâ, çok müstaceldir, ayrı bir komisyon yapalım.

— Değildir.

— Hiç değildir.

— İkisini de reye koyalım!

Bunun üzerine reis Sadettin Ferit Bey dedi ki:

— Her ikisini de ayr ıayrı reye koyacağım. Evvelâ müstacel midir, Mülkiye encümenine mi gitsin?

Bir taraftan eller kalkarken öbür taraftan:

— Ekseriyet yoktur, sesleri yükseliyordu.

Eller kalktı.

Reis — Ekseriyet yok 23 rey.

— Var, var. sesleri yükseliyordu.

Reis — Aksini de reye koyuyorum. Yani müstaceliyet olmadığını ve zabıtai belediye talimatnamesi komisyonuna gitmesini.

Eller gene kalktı.

Reis — Ekseriyet var. 28 rey.

Bir ses — Ne çabuk sayıldı.

Ve bütün aza da gülüşmeler.

Bugünlük görüşülecek başka madde olmadığından celseye nihayet verildi. Perşembe günü toplanılacaktır.

Vapurdan çıkarken

İki kaçakçı yakayı ele verdi

Nureddin ve Osman isimlerinde iki kişi limana gelen bir Yunan vapurundan sandalla çıktıkları sırada zabıta kendilerini yakalamıştır. Bunların üzerlerinde kumaş, ipekli, çakmak, taş ve saire gibi birçok kaçak eşya bulunmuştur. Eşyalar müsadere edilmiş, kaçakçılar mahkemeye verilmişlerdir.

Bir çok sigara bulundu

Fatih civarında bazı evlerde kaçak cigara bulunduğu haber alınarak sıkı bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmada Ahmet Efendi isminde birinin evinde 1500 paket, Karagümrük civarında Hulûsi Efendi isminde birinin evinde 1000 paket, Rami tarafında Hasan Efendi isminde birinde 90 paket kaçak cigara bulunmuştur.. Cigaralar müsadere edilmiş, sahipleri hakkında kanuni muameleye başlanmıştır.

Doktorlar ve kazanç vergisi

Doktorlar ve avukatlar eski kanun mucibince mart içerisinde verilmesi icap eden beyannamelerini mensup oldukları maliye tahsil şubelerine vermişlerdir.

Yeni kazanç kanunu henüz alâkadarlara tebliğ edilmediği için şubelere müracaat ederek yerlerini değiştirmiş olduklarına dair şubelere ayrıca malûmat verilmiş bir şey yoktur.

FIKRA

Dostlar alışverişte görsün kabilinden!

Köylü kıyafetinde bazı adamların satmakta oldukları tereyağlarının sıhhate muzır ve mahlût oldukları anlaşılarak satılmalarının menine karar verilmiş...

Bu yağların mahlût oldukları su götürmez bir hakikat olmakla beraber İstanbul pazarlarında hâlen satılmakta olan ekser, gıda maddelerinin hangilerinin mahlût olmadıkları cidden suale muhtaçtır. Şehrimizde tereyağının kilosunun (80) den (300) kuruşa kadar satılmakta olduğu nazarı dikkate alınırsa mahlûtiyet iddiası, yalnız köylü kıyafetindeki adamların sattıkları tereyağlarına değil, 80 den 300 kuruşa kadar satılanların hepsine şâmil bulunmak lâzımdır.

Bir kısım esnafımız, maalesef tağşiş hastalığile musaptır. Şehrimizde yumurtadan başka hiç bir madde yoktur ki yakasını onların ellerine kaptırmasın.

Dürüstü ticaretin temelidir. İngiliz emtiası, âlemşumul şöhretini hileden azamî içtinapa medyûndur. Tağşiş yoluna sapan esnafın kazancı — eğer o memlekette bir belediye mevcutsa — tama edilemiyecek kadar arızî ve muvakkattir. Avrupa piyasalarında bir kaç sene evvel fındık ve afyonlarımızı düşüren âmiller, bazı tâcir ve müstahsillerimizin bu tağşiş yoluna sapmaları olmuştur; fakat yaptıkları işin fenalığını hem kendileri, hem de memleket acı acı ödemektedir.

Köylü kıyafetindeki adamlar tarafından satılan yağlar hakkında belediyenin faaliyete geçmesi, hiç yoktan fena değildir; lâkin bu mücadelenin hareket noktası, yağdan daha evvel çocuk ve hasta gıdası olan sütten ve hattâ her ferdin muhtaç olduğu iyi sudan başlamalıdır. memba suyu çeşmelerine civar olan semtlerde oturanların haricinde şehrimizde içtiği suya hakikî memba suyu olduğu iddiasında bulunacak içimizde pek çok kişi çıkacağını tahmin etmiyoruz.

Mücadelenin, şehrin mahdut semtlerinde üç beş adamın satacağı 6 - 7 kiloluk yağa değil, bütün gıda maddelerine teşmili halindedir ki müspet bir iş yapılmış olur. Aksi hal, dostlar alış verişte görsün kebilinden kendimizi aldatmaktan veyahut kendi kendine gelin güvey olmaktan farksızdır.

Salâhattin ENİS

"D" grupu

Ressamlarımız Moskovaya davet ediliyor

Moskovadaki "Beynelmilel Muhadenet Cemiyeti" reisliğinden (D) grupuna gelen bir mektupta Rusyada teşhir edilmek üzere grup azalarının ayrı ayrı her birinin iştirakile eserleri istenmetkedir. Renkli ve renksiz eserleri ihtiva edecek olan bu sergi nin diğer sergiden daha zengin olacağı zannolunmaktadır. (D) grupu azaları şimdiden bu sergi için hazırlanmaktadır. Grup azalarından bir kaçının resimlerle birlikte Moskovaya gitmesi ihtimali mevcuttur. Bundan evvel açılmış olan Moskova sergisinde büyük muvaffakıyet kazanan D grupu azalarının bu defaki davet üzerine iştirak edecekleri bu sergide daha güzel bir mevki ve muvaffakıyet temin etmiş olan (D) grupunu bu muvaffakıyetlerinden dolayı tebrik ederiz.

Balkan Hariciye Nazırları

Mayısta Ankarada toplanıyorlar, M. Yevtiç geliyor

Verilen malûmata göre Yugoslavya Hariciye nazırı M. Yevtiçin bu hafta zarfında Ankarayı ziyaret edeceği haberi teeyyüt etmiş, Hariciye vekâletine resmî malûmat gelmiştir. Yugoslavya Hariciye nazırı Ankarada üç gün kalacak, hükûmet erkânımızla Balkan misakı hakkında görüşecektir. Romanya, Yugoslavya ve Yunanistan Hariciye nazırları mayısta Ankaraya geleceklerdir. Hariciye nazırlarının Ankarayı ziyaret ettikten sonra Edirnede toplanmaları ve orada müzakerede bulunmaları muhtemeldir.

İzmir-Pire doğru postaları

Denizyolları işletme idaresi tarafından pek yakında İzmirle Pire limanları arasında doğru postalar tesisine karar verilmiştir. Bu karar yakında başlıyacak olan hayvan ihracı mevsimi için çok mühim telâkki edilmektedir.

Kastamonu gençler birliği kongresi

Kastamonu Gençler Birliğinin 10 nisan cuma günü saat 10 da kongresi, Halkevinde toplanacaktır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Zavallı İnsull milyonlarının içinde pinekliyor. Ve ne yapacağını bilemez vaziyette rahat yüzüne hasret çekiyor...

Fakat acaba zavallı olan kimdir? İnsull mü yoksa altın mı? Şimdiye kadar bütün dünyayı, insanları ve hattâ polpitikayı bile altın idare ettiği halde, bugün İnsull'ün vaziyetile işin tersi döndüğüne ve politikanın altınları zincirbent ettiğine şahit oluyoruz.

İnsull'ün serveti neden kendisi hakkında takip edilen bu politikayı mağlûp edemedi? Halbuki bugün Amerikalı bankerin tahtı tasarrufunda bulunan para bir devlet bütçesi kadar muazzamdır. 100 milyon dolar diyorlar... Bütün arz üzerinde topu topu 11 milyar altın dolar kıymetinde altın bulunduğunu nazarı dikkate alırsak İnsull'ün vaziyetini açıkça görebiliriz. Amerikalı bankerin servetini altına irca eder ve bu cihan altınına nisbet edersek bu adamın dünya altınlarının aşağı yukarı binde birine malik olduğu meydana çıkar...

Bir adam bu serveti mahdut bir insan hayatı müddeti zarfında nasıl yapabilir? Herhalde, bu çok mühtacı tetkik bir meseledir. Bize kalırsa bu paranın kazanılmasında Amerikada çok mühim bazı adamların dahil ve tesiri olduğu muhakkaktır. Çünkü Amerikanın iktısadî tarihinde bunun misalleri vardır:

Bundan dört beş sene evvel Teapopt - Dome civarlarındaki devlete ait petrol membalarının ele geçirilmesi için Harry Sinclair ve Edward Donhey namındaki iki kişi o zaman Dahiiye nazırı olan Fall ile anlaşmış ve bir ittilâfname imzasına muvaffa kolmuşlardı. Fakat aradan bir müddet geçtikten sonra Doheny'in Fall'e o esnada yüz bin dolar yolladığı, Sinclair'in Cümhur reisi Harding'in intihabı için çok mühim paralar sarfettiği meydana çıktı. Halbuki Dahiliye nazırı Fall'ü de mevkii iktidara getiren Harding idi..

Bu meseleler ortaya atılınca hükûmet bu iki petrolcü aleyhinde vaziyet almağa mecbur oldu. Bir - çok meşhur isimler meydana çıktı. Harding o zaman ölmüştü. Tahkikat iki petrolcü ile Fall aleyhinde ağır bir şekilde devam ediyordu. Ve nihayet tıpkı İnsull gibi yetmişer yaşında ve yüzer defa milyoner olan Dahiliye nazırı Fall ile Sinclair hapse mahkûm oldular. Dohney ise, bir kolayını bulup yakayı sıyırabildi. Bu izahattan anlaşılıyor ki paranın politikadaki rolü, ne kadar büyükse politikanın para üzerindeki rolü de o kadar mühimdir.

İnsull de vakile bu dalaverelere karışmıştır. Bir misal zikredelim: 1930 senelerine doğru elekrik şirketlerinin pek fazla kâr etmeleri halkta büyük bir memnuniyetsizlik uyandırmıştı. O sene Berlinde toplanan düya elektrik konferansında Amerikanın Amanya sefiri Sackett bu yüksek fiyatları tenkit etmek istediği zaman, elektrik sanayiinin en büyük başlarından Samuel Insull derhal Berline koşmuş ve sefiri kandırmağa muvaffak olmuştur. Görülüyor ki paranın siyasette çok büyük rolü vardır.

Yalnız İnsull'ün kabahati bu para ile siyasetini idare edememesidir. Para tröstünü şahsındaücude getiren bu Amerikan bankeri bize kalırsa mükemmel bir maliyeci, fakat kötü bir siyasîdir. Öyle olmasa yetmiş yaşında altınlarının yükü altında ezilmezdi.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Felsefi bahisler

AKIL

İnsan için primat ismini verdikleri bir nevi hayvandan üremiş diyorlar. Haydi öyle olsun. Fakat insan, hâlâ birçok behimî hislerini muhafaza etmekle beraber o asıldan ne kadar uzaklaşmıştır. Hattâ maziye bakarak denebilir ki birkoç on bin sene sonra, insan yeni bir merhalei tekâmüle erişecek ve kendisinde behimiyetten artık hiç bir nişane kalmıyacaktır. İnsana, insanlık ismi altında tebcil ettiğimiz bu hasleti bu faikiyeti temin eden nedir? Acaba insanın hakiki büyüklüğü cismanî şehevatına galebe için sarfettiği cehitten mi mütevellittir? Yoksa bu büyüklük, dimağının dahilî ahşasının relex leri üzerine tercih etmesinden yani düşünce melekesinden mi ileri geliyor? Eski mütefekkir ediplerimizden birisi bir manzumesinde bunu veciz bir lisanla şöyle söylemişti:

"Sen cisminle değil fikrinle insansın"

Filosof Paskal da:

"Toute notre dignité réside dans notre pensé,, yani "bizim bütün haysiyetimiz düşüncemizle kaimdir,, demişti.

Fakat akıl insanda nasıl doğmuş? Bunu münakaşa etmek hayatın bizzat kendisini tarif etmeği istemek olur. Hayat dediğimiz şey, üzerinde yaşadığımız seyyare üzerinde fevkalhat mürekkebiyeti olan aksülâmellere müntehi olmuştur.Bu aksülâmellerden birisi, bizim dimağımızla, maddei sencabiyemizle, haricî aksiyonları dimağımıza tesçil edecek surette ihtizaz eden ve esrarengiz bir enerjinin zuhuruna hizmet eyliyen neron yani âsâbı dimağıye ile birlikte bulunduğumuz heyette olmaklığımızdır. Akıl yani zihayat maddeye has olan bu tezahür (her ne kadar yüksek hayvanlarda hissedilecek bir şekilde görülmekte ise de) eğer elektrikiyet, ziya, yahut hararet gibi vezni gayrikabil olmakla berzber eserlerini hissettiğimiz tezahürlerle mukayesesi gayri mümkün bir enerji değilse ya nedir? İnsanların kaba ve acele keşiflerinden itibaren bir kaç milyar senelik muşikâfane bir çalışmadan sonra tabiatın kendilerine eriştiği hayretverici neticeleri, biribirlerine o kadar uzak olan şeyleri hadiseler mikyasında biribirine benzetmek ve yaklaştırmak şüphesiz indî bir hareket olur. Bununla beraber, göz boyamış olmak için denebilecek şey şudur ki: Zihayat, muhteliç ve düşünce neşreden bir madde kömesi, demir kömeleri da hilinde dönen ve mevceler neşreden, ve keyfimize göre istersek odamızdaki lâmbadan nur fışkırtan, istersek madenî bir sandalya üstüne oturttuğumuz idama mahkûm bir caniyi öldüren, hayat istersek sesimizi bir kıtadan Okyanosya adasına taşıyan mevceleri neşreden bakırdan mamûl devrei helezoniyelerden mürekkep bir cihazdan ziyade ne gayri kabili tasavvur ve ne de gayri kabili izah değildir.

Akılda bizi en çok heyecana düşüren şey, onun gayri maddî varlığı ile fiil ve tesirinin kuvvet ve şiddeti arasındaki tezattır. Tartılması gayri kabil olan bu seyyale içtimaî âlemin hayatı üzerine pek büyük bir ağırlıkla basıyor.

Başımızda doğan fikirleri ebnayi cinsimizden şunun bunun kafasına havassın tercümanlığı ile geçirtiyoruz. O kafa içinde ona yabancı olan hissiyatı galeyana getirtiyoruz. Maddî bir şekilde temas vukua gelmeksizin onun saadetine sebep oluyoruz. Yahut onu yeise ve ümitsizliğe düşürüyoruz. Üzerinize atılmıya müheyya iri yarı bir adam, birkaç kelimei tehdit söylediğiniz vakit, buna el ve başla hiç bir işaret te ilâve etmeseniz, olduğu yerde saplanıp kalıyor. Şaşırıyor, sanki cismanî bir şekilde vurulmuş gibi oluyor. Düşünce vasıtasile tek bir insan bütün bir kavmi katliame sevk ve tahrik eder, yahut en necip işler için tehyiç eyler. Düşünce vasıtasile fiziyolojinin bizzat kendisini teşviş ve ihlâl mümkündür.

Bu vasıta ile ahşanın harekâtı tadil edilebilir. Tamamen manevî ve ruhî bir gaile karaciğer hastalığına müptelâ bir adamın bu uzvunda tekrar şiddetli bir öbet ve ağrılar husule getirir. Kalp illeti olan bir adam fena bir havadis okuyunca derhal ölür. Demek ki düşünce dahi bir kurşun kadar kat'iyetle insanı öldürebilirmiş! Demek ki beyaz bir kâğıt üzerine iğri büğrü bir yazılar çizilmiş birkaç satır ibareden çıkan o mana, o fena haber, o kadar mürekep ve karışık bir makine gibi olan koca bir binâyi hayatı devirmeğe kifayet edebiliyormuş!

Bu enerjiyi yani aklı, neşreden uzvu diğer azalarından ziyade tenemmüv ve inkişaf ettirmek sayesinde insanlar ne büyük kudret elde etmiştir! İnsanın bugün yeryüzünde hakim olması onun sayesindedir. Titanosor yahut Mamot denilen hayvanlar hiçbir vakit yer yüzünde bizim gibi hâkim olamamışlardı.

Nev'i beşerin aklî inkişafı müfekkereyi öyle bir noktaya isal etmiştir ki artık bu aklın, diğer hayvanların hali iptidaide kalmış olan, aklile hiç bir münasebeti yoktur. Bununla beraber, bu hususta aldanmak ta caiz değildir, zira psikolojik eczayi terkibiyemizden her birinin mastarı, bütün hayvanatı âliyeye müşterek iptidaî bir muamelede mündemiçtir. Şu kadar ki, insan bu hissiyatı ulvileştirmiş, o derece ki bu hissiyatın hepsi derin bir surette tehavvül etmiş, bazıları da sanki insanla birlikte doğmuş bir halde görünmeğe başlamıştır. Meselâ ananın yavrusuna muhabbeti mebdeinde tamamen fizyolojik bir halettir, çünkü dişi hayvan kendi bedeninden ayrılmış, kopmuş olan bu et parçasına hep kendi bedeninin bir kısmı mütemmimi nazarile bakar. Ancak zaman muru ile ensicedeki ceriha iltiya mbulur, nihayet biyolojik hâtıra zail olunca, hafızai dimağiye onu daha ziyade hıfzetmez. Ancak nev'i benî beşer bu rabrtanın hafızasını teyit etmiş, ve eğer analık hissini tevlit etmemişse, onu ahlâkî ve içtimaî inzibatlarca bereketli bir muhabbetkâr şeene tahvil eylemiştir.

Dostluk tamamen insanî bir şey değil midir? Bununla beraber, ayni uçuştan kuşlar arasında, ayni güruhtan hayvanlar arasında bir kardeşlik vardır. Bundan başka, vahşi hayvanların âdetlerinden ne biliyoruz ki?. Ehlileştirilmiş hayvanlarda görebildiğimiz şey kedinin bir köpeğin pençesi altında yatması, ve köpeğin bu arkadaşı kediden ayrılırsa bütün gün ağlamasıdır. Köylülerin şehadetine göre boyunduruk altındaki öküzler arasında dostluk vardır. Fakat biz daha derinlik vererek, zevce ile birlikte yaşamak arkadaşlığını bir sadakat arzusuna değiştirdik ki hem zamana, hem uzaklığıra mukavemet ediyor. İşte bu gayet büyük bir terakkidir. Bu vasıta ile iptidaî duygu mahiyetini değiştirmiştir: Yani yalnız nefse hizmet şeklinden çıkarak nefsî feragat ve fedakârlık mertebesine yükselmiştir.

Fakat aşk? Bunun da fizyolojik sahadan psikolojik sahaya geçmesi insanlık sıfatımızın bir mümeyyiz alâmeti olmuştur. Her aşkın aslı cinsi şehvettir. Fakat o noktada durmuş olsaydık, bütün hayvanlara, dişisini müdafaa eden aslana tefevvuk etmiş olmazdık. Ancak hakikat halde, biz bedenimizin aksamı süfliyesinin bu arzusunu pek erkenden dimağımıza kadar yükselttik. Bu arzu hâfıza levhasına yazılır fakat şefkat ve muhabbet adını alır. Bu duygunun birçok nazik şekilleri var. Bunlara bakarak, böyle bir duyguyu insanların icat etmiş olmasile iftihar edebilirdik. Fakat içimizi sıkı bir muayene ve imtihandan geçirirsek bu duygunun da terkibi unsuru genecinsiyet hissi olduğunu görünce o yolda iftihara hakkımız olamıyacağını takdir ederiz.

Nev'i benî beşerin hakikaten yoktan yarattığı bir şey varsa o da bizim eşrefi mahlûkat olduğumuz hakkındaki fikrimizdir. Bu eşrefiyet sebebile birtakım vazifelerle mükellef ve batmen bir inzibata tabi olduğumuza inanmaklığımızdır. Sözün kısası kendi benliğimizi duymaklığımızdır. Burada niçin ruh tabirini kullanmıyorum, diye belki sorarsınız. Kulağı çınlasın fadıl dostum Ubeydullah Efendiyi kuşkulandırmak istemiyorum da onun için. Varsın hazret ve emsali ruhu teslim etmesinler! Fakat "ben" dediğimiz manevî hüviyete ne diyecekler? Çünkü kim birriza kendi hüviyetinden vazgeçebilir? İyi ama, ben nedir? "Ben,, benim temayüllerim, sıfatlarım, tavırlarımın yekûnudur. Fakat bunların haricî tesirlerden azade olan, müfekkiremizin ka'rında teması gayri mümkün olan kısmıdır. Her vakti ayni kuvvetle tecelli etmiyen, ve fili meşhudu atalara benzeyişlerle, ihtiraslarımızla, cismanî zaflarımızla bazan mestur kalan bu "ben" i göğsümün içinde hiç değişmez bir halde hissediyorum.! İnsanın yapmıya muvaffak olduğu muazzam iş işte bu kendi içinde hiç değişmiyen, sermedî olarak devam eden bu "ben" i bulup onu muvakakt, ârızî ve ihtirasî şeylerden ayırması ve onu kendisine yalnız hâkim değil daha yüksek bir "Rab" yapmasıdır. İnsan ona itaat etmediği zaman bile arzı ihtiram ediyor.

Ehlileştirilmiş, terbiye ve talim edilmiş hayvan, fena hareket ettiği vakit bunu bilir. Fakat o fena şeyi yapmamak emri ona hariçten gelmiştir. Köpeğe öğretilir ki asla yapmıyacağı şeyler vardır, dolaptan eti kaparsa dövülecektir. Köpek dövülür, cezalandırılır, fakat haricî bir kuvvet tarafından, insan elile. Şu halde köpeğin hafızası, onun sırtını peşinden kamçıladığı için, dolaptan eti kapmaktan onu meneder. Halbuki insan kendi fiilni talebih eden hükmü kendinden yalınız kendinden tebellûğ eder. Onun kendi cellâdı bizzat kendisidir. Kendi üzerimize tahmil ettiğimiz bu zabıta yalnız korkudan, başka efrattan korkmaktan, kanunlardan korkmaktan ileri gelmez. Şöyle ki hırsızın hali göründüğünden ziyade mürekkeptir. Onun uzun müddet cezaya uğraması bu kârlı işi seçtiği için iyi yaptığına onu ikna edebilir. Fakat onun içinden iyilik ve fenalık hususundaki bilgisini hiç bir vakit ilga edemez. Nihayet onu tevkif etseler canı sıkılır ama methuş olmaz. Halbuki bir müddet yemek masasında karnını doyurmağa müsaade edilmiş olan bir köpeği, günün birinde dövmeğe başlasalar, o bundan hiç bir şey anlamaz.

Haysiyeti zatiye duygusu, ve insan olduğumuz için birtakım vazifelerle ve feragati nefsile mükellef bulunduğumuz kanaati tabiati behimiyemizin en şiddetli garzelerini zaptetmektedir. Nefsanî şehvetlerimizin en derini olan cinsiyet şehvetini bile, lâzım olunca yalnız akıl kuvvetile zaptediyoruz. Aklı başında ve evsafı hali tabiide olan bir adam bir tesadüf sevkile bir kadından istifayi haz fırsatı zuhurunda bundan imtina eder. Zira bilir ki nefsine galebe edemiyerek bir haltedecek olursa en evvel kendisi kendisini tayip edecek. Bilir ki kendisine itimat eden bir dostuna ihanet, insanlık şerefine lâyık değildir. İhtiraslarım kaynaşması içinde ve haricî iğvaate rağmen hep kendine müşabih kalan aklın bu berraklığı, bu safiyeti, işte insanın mümeyyiz nişanesi budur. Bu berraklık, bu yakın tekâmül sayesinde dimağımızın eriştiği nisbi kemalden husule gelmiştir. Havada geniş mikyasta uçan bazı kuşlarda fıtrî bir muvazene istidadı vardır; onlar bu melekei fıtriye sayesinde, bazan tutuldukları şiddetli fırtınalar içinde kanatlarını nasıl açacaklarını, kuyruklarını ne tarafa çevireceklerini bildiklerinden ona göre hareket ederek o badireden sağ salim kurtulurlar. İnsanlar da kendilerini ihtiras fırtınalarından, akıllarını muvazene ile kullanmak vasıtasile kurtarabilirler. Bu sebeple hiç bir hareketi ric'iyenin seciyemizin bu uzvunu musap etmemesine dikkat ve nezaret etmeliyiz. İnsan daima kendi haysiyetini gözönünde bulundurarak ef'alini ona göre tanzim eylemelidir. Şayet kendisini kabili tenkit bir hazdan mahrum ediyorsa, bilir ki bu kendi yüksek menfaati icabıdır ve fer' asla feda edilmiştir.

Şayet insan kendi dimağının sıhhat ve isabetine biraz eksik inanırsa, onu insanlık payesine yükseltmiş olan kuvveti biraz zayi etmiş sayılır.

Mehmet Ali AYNİ

Sokak olmaktan çıkan bir sokak

Bir kariimizden aldığımız mektupta Şişlide Bomontide Izzet Paşa sokağının üç haftadanberi kapalı olduğu bildirilmektedir.

Mesele ile alâkadar olarak tahkik ettik. Öğrendik ki bu sokakta bir evin lâğımları bozulduğundan üç hafta evvel bu lâğımın tamiri için sokak kazılmış ve seyrüsefere kapanmıştır. Ancak sokağın üç hafta kapalı kalmasına sebep ayni lâğım tamiratının iyi yapılmaması yüzünden dört defa tekrar edilmesidir.

Muharririmiz bu sokağa gittiği zaman lâğım dördüncü defa olarak tekrar açılıyordu. Bir sokağın lâğım tamiri gibi bir sebeple üç hafta nasıl kapalı kalabileceğine akıl erdiremedik. Alâkadarların nazarı dikkatini celbederiz.

Tüy kabası...

Bayramdan bir gün evveldi. Yenicami meydanı, kurbanlık koyun sürülerile dolmuştu. Geçerken şöyle bir uğrayıp fiatleri öğreneyim dedim.

Kurban müşterileri, gitgide azaldığı için alış veriş, sabahki hararetini kaybetmişti; ara sıra, yarım ağızla soranlar oluyor:

— Hey... Baksana bana.. Ne vereyim, şu burmaya?

— On iki lira ver efendi...

— Aşağı olmaz mı?

— Bak beyim.. Şu kuyruğa bak ta ondan sonra söyle.. Eskişehir malı bunlar!..

Müşteri, aldırmadan, geçip gidiyor.

Arkadan, bir meraklı daha sökün edince, koyun sahiplerinin mad rabazları etrafını alıyorlar:

— Kaçırma şu hayvanı.. Özrü yok, kusuru yok.. Bin üstüne Bağdata git efendi baba..

— Hanım nine.. Ben sana bir lâf diyeyim mi? Keseceğin kurban Sırat köprüsünü korkusuz geçmeli.! Senin gibi on kişiyi taşır şu hayvan.

— Kendi elceğizimle beslemişim! Paran helâlsa sana kısmet olur..!

Derken bir itiraz.:

— A... Kuyruksuzmuş da...

— Elbet kuyruksuz olur. Karaman değil ki bu. Halis kıvırcık!.. Etini yerken parmaklarını da beraber yersin...

Müşteri kızıştırması, böyle sürüp giderken, yaşlıca bir hanım, sürünün içine sokuldu. Elile koyunlardan birinin sırtını okşarken sahibi yetişti:

— Al şu koçu hanımefendi...

Hanımefendi: Pek te yaşının harcı olmayan şık mantosunun içinde süzüm süzüm süzülüyordu. Koça şöyle bir bakarak yüzünü buruştur du:

— Eti yok, butu yok.. Tüy kabası hayvan!..

Bu söz, sürü sahibinin pek ağrına gitmiş olacaktı. Gözlerini devirerek sordu:

— Tüy kabası mı dedin?

— Öyle ya.. Tüy kabası.. Baksana, kemikleri sayılıyor..

Herif birden celâllendi:

— Sanki sen, tüy kabası değil mi sin? Sırtındakini çıkar da bak, neye benzersin!..

Hanım, duymamazlığa geldi. Ben, gülmemek için dudaklarımı ısırdım. Sürü sahibi, tekrar çığırtkanlığa başladı:

— Kuyruğunu kaldır bak.. Dişlerini birer birer say.. Boynuzlarını elinle yokla!

On bir liraya dağlıç satıyoruz!.

M. SALAHATTIN

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş aranıyor

22 yaşında kız ameli hayat mektebi mezunuyum. Fransızca ve Almancaya vakıfım, öz dilim de dahil üç dilde de daktilo yazabilirim. Her hangi bir müessese, ticarethane ve yahut şirket ve hükûmet dairesinde çalışabilirim.

ZAYI — Gümrük imtihan komisyonunun 140 numaralı müstahdem karnemi kaybettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur. (15258)

Muhlis

Bugünkü program

18,15 Plâk neşriyatı, 18,45 Fransızca ders, 19,15 Ajans, muhtelif neşriyat, 19,30 Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B. Tahsin B. Şeref B. Saim B. Vecihe H. Belma H. Nedime H.) 21,20 Ajans, Borsa haberleri, 21,30 Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA 1415 m.

17,30: Tagannili konser. — Müsahabe. 18,20: Lemberg'ten naklen Paderewski'nin eserlerinden piyano. 19: Müsahabe. 19,40: Mme Werminski tarafından şarkılar. 20: Müsahabe. 20,30 Plâk. 20,55: Emmerich Kalman'ın eserlerinden "Şikago Prensesi,, isimli operet temsili. 23,30: Haberler. 23,40: Dans plâkları. — Müsahabe. 24,05: Dans musikisi ve hafif parçalar. (Bristol'dan nakil).

BUKREŞ, 364 m.

13: Borsa haberleri. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Metzner kurdet takımı. 18,30: Mme Marie Frunza tarafından taganni. 19: Haberler. 19,20: Keman konseri. 19,50: Plâk. 20: Üniversite dersi. 20,20: Plâk. 20,45: Konferens. 21: Kralın takımı tarafından oskerî konser. 21,45: Konferans. 22: Ayni takımın devamı. 22,45: Romen, Fransız ve Alman lisanlarile haberler. 23: San Remo lokantasından hafif musiki.

BUDAPEŞTE 550 m.

17,50: Paskalya neşriyatı. 19,30: Odeon ve Parlofon plâkları. 20,25: Müsahabe. 21: Johann Strouss'un eserlerinden "FLEDERMAUS,, (gece kuşu) opereti. 24,15: Salon musikisi.

VIYANA, 507 m.

19,20: Ölülerin sesleri (Plâk).— Müsahabe 21: Johann Strauss'un "Fledermaus,, operetinden parçalar. 24: Dans plâkları.

BRESLAU, 316 m.

18: Mandolin orkestrası. (halk musikisi). — Müsahabe. 19,45: Musikili bir skeç. 20,15: Aktyalite. 21: Dinleyiciden dinleyiciye. 23: Son haberler. 23,20: Program arası. 24: Dinleyiciden dinleyiciye.

YENİ NEŞRİYAT

Yeni adam

(Yeni Adam) çıktı. Kapağında Rafael'in bir tablosu bulunan bu 14 üncü sayıda bilhassa şu yazıları okuyunuz: İsmail Hakkı: Terbiyeci, Abdülfeyyaz Tevfik: Tehlikeli gazlar; Zeki Faik: Herkes sanat münekkidi olamaz. Bunlardan başka tenkit, hikâyeler ve karikatürler var. Her okur okumalıdır.

Askerî tebliğler

ÜSKÜDAR ASKERLİK Şubesi riyasetinden:

1 — Aşağıda sınıf ve doğumları yazılı efrat 934 nisanında çağırılarak askere gönderilecektir:

A — 316 ilâ 326 bakayasile 327 doğumlu piyadeler.

B — 316 ilâ 328 bakayasile 329 doğumlu jandarmalar.

C — 316 ilâ 327 bakayasile 328 doğumlu mızıkalar.

2 — Piyade ve mızıka efradı için içtima günü 15 nisan 934 tür. Bugün mezkûr sınıflara mensup yukarda doğumları yazılı olanlar ayni günde saat 9 da şubede bulunmağa mecburdurlar.

3 — Jandarmalar için içtima günü 20 nisan 934 tür. Ayni günde ikinci maddede yazılan saatte şubede bulunmak mecburidir.

4 — Bedel vermek istiyenlerin bedelleri 14 nisan 934 akşamına kadar kabul edilir. Gerek bu celpte ve gerekse Teşrin 933 celbinde bedel vermiş olan efrat 1 mayıs 934 de kıtaat ve müessesatta bulunmak üzere sevkedileceklerinden mezkûr nakdî bedel efradının 28 nisan 934 günü şubede bulunmaları mecburidir.

5 — Yukarıki maddelerde yazılan efrat tespit edilen günlerde şubeye gelmezlerse bakaya kalacaklarından haklarında takibatı kanuniye yapılacağı ilân olunur.

6 — Yukarıda gösterilen sınıf ve doğumlara mensup ve şube mıntakasında oturan yabancılar da dahildir. Bunların da ayni günde müracaat eylemeleri.

Devredilecek ihtira beratı

" Minasip yivli bir parça ilâvesi ile top namlusunu uzatmağa mahsus tertibat " hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 20 Mayıs 1930 tarih ve 1026 numaralı ihtira beratı üzerindeki hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara ve rilmesi teklif edilmekte olduğundan bu bapta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapu'da Taş Hanında 43-48 numaralara müracaat etmeleri ilân olunur. (15088) 1854

Konservatuar konser heyeti

[Yaylı sazlar orkestrası]

Birinci Konser

Şef dorkestr CEMAL REŞİT Bey Solist: FERDİ Bey von Ştatzer Şimdiden biletler satılmaktadır. Fiyatlar: 150-100-50

(15272)

Münir Nurettin B.

VE ARKADAŞLARININ

İPEK

sinemasından mevsimin son

KONSERİ

4 Nisan çarşamba akşamı verilecektir.

Programda: dügâhkâr, Allı yemeni ve saire gibi güzel eserler vardır.

Elyevm Skala de Milano tiyatrosunda konser vermekte olan meşhur tenor MIGUEL FLETA pek yakında şehrimize muvasaletle 6 Nisan Cuma akşamı FRANSIZ TİYATROSUNDA YEGANE BIR KONSER VERECEKTIR.

14 ve 16 Nisan tarihinde meşhur piyanist ARTHUR RUBINSTEIN tarafından FRANSIZ TİYATROSUNDA iki konser verilecektir.

İstanbul Liman İşleri İnhisarı Türk Anonim Şirketi

Idare Meclisi riyasetinden:

31 Mart 934 tarihinde toplanan heyeti umumiyede verilen karara tevfikan şirketimizin alelâde heyeti umumiye içtimaı 18 Nisan 1934 Çarşamba günü saat 15 e tehir olunmuştur. Ruznamei müzakerat berveçhi âtidir:

Müzakerat ruznamesi

1 — Idare Meclisi ve Mürakip raporlarının okunması ve tasdiki,

2 — 1933 senesi bilânçosunun ve kâr ve zarar hesabının tasdiki ile Idare Meclisinin ibrası,

3 — 1934 senesi bilânçosunun tanzim ve umumî heyetten tasdiki tarihine kadar devam etmek üzere şirket mürakiplerinin intihabı ve tahsisat mikdarlarının tayini,

4 — Idare Meclisi azalığına ilâveten intihap olunan zatın azalığının tasdiki,

5 — Geçen fevkalâde heyeti umumiye içtimaında kararlaştırıldığı veçhile nizamnamenin 12 inci maddesi mucibince kur'a ile tefrik edilecek üç azalığa tecdiden intihap yapılması,

6 — Hissedarlar tarafından vaki olacak tekliflerin tetkiki.

(15268)

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Milliyet'in edebî tefrikası: 35

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

neyi düşünecekti? Fazlası da fazla idi, hattâ gülünçtü!

Mesture, kocasının tekrar kayboluşuna sevinmişti. Lâkin Doktorla ben, vaziyetten çok müşteki, çok muztaribiz. Mestureyi erkisi gibi sık göremiyoruz. Çocuğun sıhhatini bahane ederek arasıra köşke gidebiliyoruz.

. . . . . .

Doktor, sabahleyin bana uğradı:

— Azizim, çabuk giyin... Öğle yemeğne Mesture Hanıma davetliyiz.

Erken kalkmış olmaklığıma rağmen bir uyku sersemi gibi şaşaladım:

— Şimdiden mi gideceğiz?

— Hayır.. Sen giyinirsin, oturur konuşuruz. Şayet giyinmiyecek olursan belki lâkırdıya dalarız, geç kalırız. Ben, kahvemi de ısmarladım.

Hemen odama çıktım, giyin-

bir koltuğa yaslanmış cigara içiyordu:

— Sana, dün gece uğrayacaktım. Fakat bir hastadan çağırdılar, geç vakit döndüm. Yanındaki koltuğa oturdum:

— Ne vardı, doktorcuğum?

— Dün, akşam üzeri, Mesture Hanımdan bir tezkere almıştım, gittim. Çocuk, biraz öksürüyor, üşütmüşler olacak.. Lâkırdı arasında Mesture Hanım: Kızıma ne isim koyalım, doktor Bey? Diye sordu. Bu, daha ziyade, babasına ait bir mesele...

Bir kahkaha attım:

— Tam meşgul olacak adamı buldun?

Doktor da gülüyordu:

— Ben de bunu lâf olsun, diye söyledim. Fakat Mesture Hanım, öyle kızdı ki.. Onun, bu kadar kızdığını, heyecanlandığını hiç görmemiştim. Söylediğime bin pişman oldum. Bana: Rica ederim, lâtife-

Dedi. Görüyor musun, azizim, kocası, onun nazarında, ciddiyetin haricinde, ciddiyete sığmaz, yaraşmaz bir mevzu...

— Haksız mı?

— Haksız, demiyorum. Lâkin nefretini bu kadar açıkça, çekinmeden izhar, ifade edişi beni şaşırtmıştı!

Doktora, taaccüble baktım:

— Kimden çekinecek? Kimden korkusu var ki?..

— O da doğruya!

— Sonra?

— Sonra; siz, bir isim düşündünüz mü? diye sordu. Kayıtsızlığımdan utandım, desem yalan... Fakat bu hususta benim dımağım o kadar kısırdır ki.. Kendi çocuğum olsa, koyacak bir isim bulamam.. Siz, buldunuz mu? dedim. Düşünüyorum! Dedi. Gözlerini kırpıştırışından, dudaklarının oynatışından, bunu, kendisi için bir sır gibi sakladığını anladım. Sormadığımı görünce: Bir de, Hüsrev Beye danışacağım!

Dedi.

Kalbimin içinde serin bir bahar rüzgârı esiyor gibiydi. Acaba Mesture, yalnız ve sadece benim fikrimi, benim reyimi, benim intihabımı, benim düşündüğüm ismi mi bekliyordu? Doktora karşı mânâlı,

muammalı bir hal alışı, sırf bir gösteriş, bir bahane mi idi? Bunu doktora hissettirmek, çok çok tehlikeli olabilirdi.

— Ben de düşünmedim, doktorcuğum. Fakat beni, vaktile ikaz etmiş olmana çok teşekkür ederim.

—Seni, sabahleyin rahatsız edişim de bunun için ya!

— Rahatsız değil, minnettar ettin...

Doktor, kollarını açmıştı:

— En yakını bildiği iki dostunun da kendisile, çocuğu ile alâkadar olmadığını görecek olursa, gücenmez mi? Ben, gafil avlandım; bari, seni kurtarayım.

— Mükemmel düşünmüşsün!

Doktor, acaba, beni kendine bağlamak, minnettar bırakmak için bunları mahsus mu yapıyor? Adeta şüpheleneceğim geliyor..

— Sen, ne isim tasarlayorsun?

Doktorun yüzüne bakıyorum:

— Doktor, benim bir kız kardeşim vardı, üç yaşında iken kuş palazından öldü. Öyle şirin, öyle can, öyle yavru melek bir çocuktu ki hâlâ bugün hatırladıkça içim sızlar.. Üç yaşındaki çocuğun, vak'alar ve hatıralarla bir büyük insan kadar iz ve hayal bırakabilmesi çok gariptir! Kardeşimin adı, Neşide idi. Eğer evlenseydim, bir de kızım ol-

saydı, adını Neşide koyardım!

Doktor, ellerini çırptı:

— Sen, hazırlıklı imişsin, azizim! Güzel, zarif, ahenkli, mânâlı, bir kadın ismi...

Boynumu büktüm:

— Bakalım, Mesture Hanım beğenir mi? O, ne düşünüyor acaba?

— Bulduk ya; günah, bizden gitti.

* *

Mesture, bizi aşağı salona almıştı. Çocuk, uyuyormuş, yemeğe kadar, havadan, köyün dedikodularından bahsettik.

Yemekten sonra, sütnine, çocuğu salona, yanımıza getirmişti. Mesture, yavrusunu kucağına aldı; öpüyor, öpüyordu:

— Vah yavrum; vah çocuğum!.. Senin hâlâ bir adın yok, nonoşum!

Birden bana dönmüştü:

— Siz, bir isim düşündünüz mü Hüsrev Bey?

Gülümseyerek sordum:

— Evvelâ siz söyleyiniz. Ne düşündünüz?

— Hayır.. Siz söyleyeceksiniz.

—Madem ki israr ediyorsunuz. Ben, bir isim düşündüm.

— Nedir?

— Neşide!

Mesture, kirpiklerini oynattı; başını öne eğdi ve hemen doğrul-

du:

—Kabul!

Çocuğun kulağına eğildi:

— Duydun mu, Neşide?

Doktor, bana yarı hasetle bakıyordu.

— Ben, kafamın kısırlığının cezasını çekiyorum.

Mesture, başını doktora çevirmişti:

— Öyle doktor Bey.. Eğer siz de bir isim bulmuş olsaydınız, iki isim arasında kur'a çekecektim. Çünkü Neşideye, isim koymak hakkı, ikinizindir. Çocuğumla en çok siz meşgul oldunuz. Ben, erkek evlâd istiyordum. Allah bu isteğimi vermedi. Ben, hakkımı kaybettim. Şimdi hak, sizin!

Mesture, bu sözleri o kadar tabiî söyliyordu ki şüphe etmek aklımdan bile geçmedi. Mukaddera tı bu kadar soğuk kanlılıkla kabul ve idare eden bir kadının, istediği gibi mes'ut, memnun olamaması neden?

Düşünüyorum: Eğer doktor da bir isim bulmuş olsaydı, Mesture, hakikaten kur'a çekecek miydi? Kur'a, benim bulduğum isme isabet etseydi, bu, ciddi mi olacaktı?

— *Bitmedi* —

Müflis Banker Amerikaya Teslim Ediliyor !

(Başi 1 inci sahifede)

Mahkemenin cèlpnamesi

Mahkeme evrakı tetkik ettikten sonra bir müzekkere ile müddeiumumilikten banker İnsullün saat 15 te asliye üçüncü ceza mahkemesi huzurunda ihzar edilmesine karar vermiştir. Bu ihzar müzekkeresi müddeiumumiliğe tam saat 13 te tevdi edilmiş, müddeiumumilik te derhal müzekkereyi emniyet müdürlüğüne tevdi ederek bankerin mahkemenin tayin ettiği saatte mahkeme huzurunda bulundurulmasını istemiştir.

Gazeteciler, avukatlar ve meraklılar

Bütün bu muameleler ve İnsull'ün vaziyeti gerek Türk, gerek ecnebi gazeteciler ve kalabalık bir meraklı kütlesi tarafından adım adım takip edilmiş, hattâ bir çok avukatlar da müflis bankerin vekâletini deruhte etmek emelile İnsull'ü uzaktan yakından takip edenlerden İnsull hakkında malûmat toplamaya başlamışlardır.

Galata rıhtımı ile Sultanahmette mahkeme binasının önü meraklılarla dolmuş, herkes sabırsızlıkla bankerin karaya çıkmasını beklemiştir

Halkın düşündükleri

Adli muamele başlayınca birçok mütalealar ve şayialar da meydan almış hâlâ kapitülâsyon devrinin hüküm sürdüğünü esasen bir takım insanlar ecnebi bandırasını taşıyan bir vapurdan ecnebi tebaası olan bir adamın alınamıyacağı mütaleasını ileri sürmüşler, bilhassa genç olanlar da o korkaklık devirlerinin artık geçtiğini ve hükûmetin dilediği vapurdan dilediği adamı alabileceği mütaleasını serdetmişlerdir. Ancak bu zümreler etrafında hukukî münakaşalar yapan, kanuna ve bilgiye istinat eder mütalea serdedenler yoktur. Bunlar genç ve ihtiyar meraklılardır.

Türk suları, Türk toprakları demektir.

Hukukî düşünceler ve mütalealarla bu işi münakaşa edenler Maiotis vapurunun Türk sularında serbest pratika aldığına göre transit vasfını kaybetmiş olduğunu söylemişler ve:

— Vapur evvelce transit olarak gelmiş bulunuyordu. Serbest pratika almadan evvel M. İnsull ile gidebilirdi. Fakat serbest pratika aldıktan ve limana demir attıktan sonra yolcuları Türk topraklarına ve rıhtıma ayak basmış addedilirler. Bandırası ne olursa olsun ve yolcu hangi tabiiyette bulunursa bulunsun o dakikadan itibaren Türk kanunlarının hükmü altındadır. demişlerdir.

Puvasson davriller

Evrakın Adliyeye tevdi edildiği şayi olduktan sonra birçok yalanlar da uydurulmuş, puvasson davriller yapılmıştır. Nisan yalanı söylemek hevesinde olanlardan pek çoğu müflis bankerin kendisine celpname tebliğ edilir edilmez fücceten öldüğünü bile söylemişlerdir. Mahkeme kapısı önünde bekleyenler arasında bu nisan yalanları yüzünden zaman zaman vapurun hareket ettiği, M. İnsull'ün hükûmete 40 milyon dolar vererek Türkiye toprakları dahiilnde ikamet müsaadesi aldığı, elinde kalan mütebaki 40 milyon lira ile motörü de burada yapılmak üzere tayyare ve otomobil fabrikaları açacağı, 4 bin amele çalıştırmayı, Hilliahmere 1 milyon lira vermeyi taahhüt ettiği gibi birçok yalanlar uydurmuşlar ve bu şayialar kulaktan kulağa dolaşmıştır.

Mahkemenin daveti karşısında

Bir taraftan bilen, bilmiyen bir şey uydurur, bir ağızdan çıkan bin kuğa yayılıp dururken diğer taraftan resmî muamele seyrini takip etmiş, emniyet müdürlüğü müddeiumumiliğin ihzar müzekkeresini alır almaz derhal alâkadar memurlara tevdi ederek müflis bankere tebliğ edilmek üzere vapura göndermiştir. Bir motörle vapura giden memurlara M. İnsull'e mahkemenin davetini tebliğ ettikleri zaman banker çok heyecan geçirmiş, kendisinde kalp hastalığı olduğunu, mahkemenin bu davetine bu hastalığı dolayısile icabet edemiyeceğini bildirmiştir.

Tabibi Adli muayeneye gidiyor

M. İnsull'ün bu cevabı derhal Emniyet müdürlüğüne, Emniyet müdürlüğü tarafından da müddeiumumiliğe bildirilmiş, müddeiumumilik tarafından tabibi adli Enver Bey M. İnsull'ü muayene ve mahkemenin davetine icabet edip edemiyecek vaziyett olduğunu tesbit etmek üzere vapura gönderilmiştir.

Tabibi adli Enver Bey vapura gittiği esnada Emniyet beşinci şube müdürü Daniş Bey de refakatindeki memurlarla beraber vapura girmiştir. Bu sırada saat tam 16 yı 20 geçiyordu. İnsull tabibi adli Enver Bey tarafından görüldükten sonra Daniş Bey mahkemenin ihzar müzekkeresini tekrar tebliğ etmiş ve bu davetine icabet mecburiyetini hatırlatarak emrine bir motör tahsis edildiğini bildirmiştir.

M. İnsull karaya çıkıyor

Banker bunun üzerine daha fazla direnmemiş, yerinden kalkmış, vapurdan bazı evrak almış, ceplerine yerleştirmiş ve kamarasından çıkmağa hazırlanmıştır. Fakat pek fazla heyecana düştüğü için ayakları ve elleri titremeğe başlamış, vapurun kaptanı ve beşinci şube müdürünün yardımı ile iskeleye kadar getirilmiş ve motöre bindirilmiştir.

Sirkeci rıhtımına doğru

Galata rıhtımından mütemadiyen Erbinle Maiotis vapurunu gözleyen meraklılar M. İnsull'ün kolktularına girmiş bir vaziyette iskeleye getirildiğini söyler söylemez rıhtım bir ande dolmuş, bütün gözler vapurdan ayrılan motörü takibe başlamış, fakat bir müddet Galata rıhtımına doğru ilerliyen vapur birden bire Sirkeci rıhtımına doğru rotasını tebdil edince herkeste derin bir sukutu hayal hâsıl olmuştur. Maamafih birçok meraklılar otomobillerle, bir kısmı da koşa koşa Sirkeci rıhtımına gitmeğe başlamışlardır.

Mahkemede ve mahkeme kapısı önünde

Sultanahmette ceza mahkemelerinin bulunduğu bina önünde saat on üçten itibaren toplantılar başlamıştır. İlk evvel burada mevzi alan gazete fotoğrafçıları olmuştur. Bunlara bilâhara Türk ve ecnebi muharrirler, mu habirler iltihak etmişlerdir. Burada da birçok şayialar çıkmış, puvasson davriller uydurulmuş, hattâ bir aralık çok gülünç bir de hâdise olmuştur.

M. İnsull geldi

M. İnsull hâdisesini ehemmiyetle takip etmekte olan Daily Mail muhabiri M. Kuik yanında Anadolu Ajansı muhabiri M. Vitalis olduğu halde ve bir otomobille mahkemeye gelmiştir. M. Kuörk matruş simalı uzun boylu ve gözlüklü bir adamdır.

Mütelâşi bir vaziyette ve İngilizce söyliyerek otomobilden inince ve hemen mahkemeye teveccüh edince halk arasında:

— Geldi, mahkemeye giriyor diye bir söz yükselmiş ve kapının önündeki kalabalık büyük bir gürültü ile derhal içeri koşmaya başlamıştır. M. Kuörk bir ande sürüklene sürüklene mahkeme kapısına kadar tıkılmıştır. Arkasındaki kesif kalabalığı bir türlü yaramıyan muhabir türkçe de bilmediği için İnsull olmadığını müşkülâtla anlatabilmiş, ve telâşla içeri dolanlar ancak bunda nsonra yavaş yavaş tekrar dışarı çıkmağa başlamışlrdır.

Polisler tarafından tertibat

Tam saat 16,50 de mahkeme kapısı önünde ve mahkeme salonu haricindeki koridorlarda adedi 40 kişiye baliğ olan bir polis müfrezesi tarafından tertibat alınmış, Türk ve ecnebi gazeteciler bir yere ayrılmış, mahkeme salonun istiabı kadar bir sami kütlesi de başka tarafa alındıktan sonra diğer kalabalık dışarı çıkarılmış, bu sıkıntılı vaziyette de tam yarım saat beklenilmiştir.

Sirkeci rıhtımında

Saat tam 16,50 de vapurdan hareket eden motör 17,10 da Sirkeci rıhtımına gelmiştir. Motörün bu yirmi dakikalık seyahati esnasında M. İnsull pek büyük telâş, heyecan ve asabiyet göstermiştir. Bilhassa motöre binip tetrafının sivil ve resmî bir çok polis tarafından ihata edildiğini görünce, korku ile:

— Nedir, tevkif mi edildim?

Diye haykırmış, kendisine

— Hayır müsterih olunuz, serbestsiniz. Ancak mahkemeye gidiyorsunuz ve biz sizi muhafazaya memuruz, cevabı verilmiştir.

Mahkeme yolunda

Motör Sirkeci rıhtımına yanaşmca M. İnsull gene memurların muaveneti ile motörden çıkarılmış ve ihzar edilmiş olan iki otomobilden birisine bindirilmiş, yanına polis beşinci şube müdürü Daniş, kısmı siyasî müdür muavini Sadullah beylerle bazı komiserler oturmuş, diğer bir otmobille de sivil ve resmî memurla rtakip etmiştir.

M. İnsull'ün Sirkeci rıhtımına çıkarılacağı malûm olmadığı için burada pek o kadar kalabalık olmamış, kalabalık Galata rıhtımından otomobile atlayıp gelenlerden ibaret kalmıştır.

Mahkeme huzurunda

M. İnsull ceza mahkemelerinin bulunduğu binaya tam saat 17,20 de getirilmiş ve tam 17,25 te de mahkeme huzuruna çıkarılmıştır. M. İnsull otomobilden mahkemeye kadar koltuğuna giren memurların muaveneti ile ve adeta bir külçe halinde gelebilmiştir. Mahkemeye girince evvelâ resmî kıyafetlerini lâbis olan hâkimlerimize ve müddeiumumî ile hanımlardan ve erkeklerden mürekkep zabıt kâtiplerine bakmış, sonra mübaşir Gani Efendi tarafından kendisine gösterilen maznun mevkiine oturmuştur.

Muhakeme serbest midir?

M. İnsull'ün arkasından salona gazeteciler alınmış, bundan sonra hüviyetini yazmıya lüzum görmediğimiz büyük rütpeli bir zabıta memuru mahkeme reisi Hikmet Beyden mahkemenin serbest olup olmadığını, içeriye samiin alınıp alınamıyacağını sormuştur. Hikmet Bey büyük bir vakar ile: Muhakemenin serbest olduğunu, dinleyicilerin sığabildikleri kadar salona girebileceklerini, mahkeme kapılarının ardına kadar açık duracağını, istiyenlerin koridordan muhakemeyi takip edebileceklerini bildirmiş, bunun üzerine samiler mahkeme salonuna sokulmuştur. Salon çok kalabalık olmuştur. Otomobilden inerken resmini almak istiyen gazete fotoğrafçıları karşısında her nedense şapkasile yüzünü kapayan M. İnsull mahkemede mütemadiyen işliyen objektiflere biraz da takdirkâr nazarlarla bakmış, hattâ poz bile vermiştir.

M. İnsull'ün vaziyeti

Heyeti hâkime Hikmet Beyin reisliği altında aza Nusret ve Hikmet Beylerin müddeiumumi muavini Nureddin Beyden teşekkül etmiş bulunuyordu.

M. İnsull hâkimlerimizin karşısında gözleri yaşla dolup boşanarak, başını elleri arasında sıkarak ve kıpkırmızı bir halde bir müddet oturmuş, mütemadiyen önüne bakmıştır. Beyaz saçlı, beyaz gür bıyıklı, uzun boylu ve dinç olan bu ihtiyar milyon sahibi kendisine bir tercüman tayin edilip te isticvap edilinciye kadar bu vaziyetini bozmamıştır ve daima ürkek ve korkak vaziyetini muhafaza etmiştir.

İnsull zabıta memurları tarafından otomobile bindirliyor . . .

Tercüman aranıyor

Reis Hikmet Bey evvelâ mübaşire:

— Tercüman gelmiş mi? diye sormuş, tercüman aranıp bulunamayınca samiler arasından tercüman aranmış, gene ingilizce bilen birisi bulunamamış, nihayet gazeteciler tarafından mübaşire gösterilen Anadolu Ajansı muhabiri M. Vitalis salona getirilmiştir. M. Vitalis salona girince evvelâ Reis Bey tarafından hüviyeti tespit edilmiş, sonra:

— Soracağımız sualleri doğru tercüme ederek soracağınıza ve bize doğru olarak nakledeceğinize namusunuz üzerine yemin eder misiniz?

Diye tahlif edilmiştir.

Isticvap başlıyor

Bundan sonra reis Bey Vitalis efendiye:

— Tercüme ediniz, dedikten ve maznun M. İnsull mübaşirin bir işareti ile ayağa kaldırıldıktan sonra isticvap başlamış, M. İnsull de ancak bundan sonra vaziyetini değiştirmiş ve biraz açılmış, etrafına daha serbest bakmıya başlamıştır. Mahkeme reisinin ilk suali şu olmuştur:

— İsminiz nedir?

— Samoil İnsull.

Ve bunu şu sual ve cevaplar takip etmiştir:

— Babanızın ismi nedir?

— Samoil İnsull.

— Babanızın ismini soruyorum.

Yeni Aydın oteli

— Evet babamın ismi. Benim ve babamın ismi ayni isimdir.

— Annenizin ismi nedir?

— Emma İnsull.

— Kaç yaşındasınız?

— Bu sene yetmiş dört yaşına girdim.

Gemiden zorla mı alınmış

— Ne iş yaparsınız?

— Şirketlerde müdür, meclisi idare reisi ve meclisi idare azası idim. Şimdilik hiç bir iş yapmıyorum.

— İstanbulda nerede oturuyorsunuz?

— Henüz cebren Maiotis gemisinden çıkarıldım. İtirazıma ve mümaneatıma rağmen beni gemiden alıp buraya getirdiler.

— Nerelisiniz?

— Şikago şehrindenim ve bu şehir İli Nua hükûmeti hudutları dahilindedir.

Müsaade eder misiniz?

M. İnsull bu cevabı verdikten sonra tercümanı vasıtasile mahkeme reisine :

— Rahatsızım. Ayakta duracak takatim yok, oturmaklığıma müsaade buyurmaz mısınız?

Diye sormuş, mahkeme reisi de:

— Hay hay oturunuz demiş.

Ayrıca tercüman Vitalis efendiye de:

— Siz de oturunuz diye oturmak müsaadesini vermiş, bundan sonra isticvabına devam etmiştir.

Tâbiiyetini bilmiyor

— Tabiiyetiniz nedir?

— İngilterede doğdum. Fakat Amerika tebaasındanım. Amma tabiiyetimin tayininde ihtilâf vardır, bu ihtilâf halledilememiştir. İngiliz tebaası mıyım, Amerika tebaası mıyım, ben de bilmiyorum. Bir Yunan lesepasesi ile seyahat ediyorum.

— Bu Yunan lesepasesi yanınızda mı?

— Evet yanımdadır.

M. İnsull cebinden lesepasesini çıkarmış ve mübaşire tevdi etmiştir.

Bir başka tercüman aranıyor

Mahkeme heyeti lesepaseyi tetkik ettikten sonra Rumca okuyup yazma bilen bir tercüman bulunmasını emretmiş, mübaşir:

— Rumca bilen var mı? diye tercüman aramış ve bir komiser bulup getirmiştir.

Emniyet müdürlüğü beşinci şube ikinci komiserlerinden 35 numaralı Nail efendi olan bu zat ta mahkeme reisi tarafından:

— Size tevdi edeceğimiz vesikayı okuyup doğru tercüme edeceğinize yemin eder misiniz?

Diye teklif edildikten sonra lesepase muhteviyatını şöyle okumuştur:

Lese pase müddeti perşembe günü bitiyor

"Yunan hükûmetinin seyahat varakasıdır. - Lesepase -."

"Samuel İnsull namına verilmiştir,, (Numarası 403)

"5 Nisan 934 tarihine kadar muteberdir.,,

"Bu seyahatname birçok seyahatlere müsait değildir,,

"Tâbiyet'-: : Yazılı değildir.

(Ticaretle meşguldür)

(Mahalli tevellüdü: Londra. 10-2-1859)

(İkametgâhı: Atina)

(Mahalli itası: Atina)

(Bu seyahat varakası - lese pase - 5 - 3 - 1934 tarihinde verilmiştir.)

(Bu seyahat varakası ecnebi muamelât merkezi ve pasaport kontrol memurluğu tarafından verilmiştir)

Komiser Nail efendi okumasını bitirdikten sonra mahkeme reisine:

— Bu vesikanın diğer taraflarında başka bir şey yazılı değildir efendim. Demiş.

Bundan sonra reis tekrar isticvabına devam etmiştir.

— Amerika tebaasından olduğunuzu, ve orada ticaret yaptığınızı söylüyorsunuz. O tabiiyeti haiz olduğunuza dair bir vesikaya malik değil misiniz?

— Hayır böyle bir vesikaya malik değilim. Bir pasaportum vardı. Müddeti bitmişti, bu paraport konsoloshanede kaldı.

— Nerede ve kaç senedenberi ticaret yapıyordunuz?

— Ticarethanemin merkezi Şikagoda idi ve 42 muhtelif memlekette şubeleri vardı. 42 senedir ticaret yapıyordum.

M. İnsull ağlıyor

M. İnsull bu son cümleyi söylerken gözlerinden iki damla yaş dökülmüş, fazla teessüre kapılmış, fakat bu arada gene kendisini toplamıştır.

— Şikagodan ne zaman çıktınız?

— Şikagodan 18 ay evvel çıktım.

Cezaî ithamname okunuyor

— Amerika birleşik hükûmetleri kendi tebaasından olduğunuz sizi bazı cürümlerle itham ediyor. Amerika hükûmeti bu ithamname suretlerini hükûmetimize, hükûmetimiz de mahkememize tevdi etmiştir. Bunları okutacağım. Dinleyiniz.

Reis Hikmet Beyin bu emrinden sonra her biri 15 — 20 sahife tutan ithamnamelerin cümleleri okunmaya başlanmıştır. Bu tercümeler "beyan olunur ki,, diye başlamakta ithamnameyi veren mahkemenin, mahkeme heyetinin, zabıt kâtiplerinin, müddei müddeialeyhlerin isimleri zikredildikten sonra "Samuel İnsull oğlu "Martin. J. İnsül,. ün cezaî bir maksatla ve hileli bir şekilde iflâs etmekle, itham edildiğini bildiriyordu.

M. İnsull etrafını tetkik ediyor

Türkçe okunan bu ithamnameleri bittabi M. İnsull hiç bir şey anlamamakta ve mütemadiyen etrafına bakmakta soğuk kanlılıkla fotoğrafçıları ve gazetecileri tetkik etmekte bulunmuştur. Banker bir aralık fazla sıcaklıktan müteessir olmuş, pardesüsünü çıkarmıştır.

M. İnsull bilhassa muharririmizle Anadolu Ajansı sermuharriri İhsan Beyi uzun uzun göz hapsine almış, hattâ bir aralık bir şey bile söylemek istemiş, fakat bu esnada ithamnamenin okunması bitmiştir.

İthamname anlatılıyor

İthamnamenin okunması bittikten sonra reis bey M. İnsull'e hitaben

— Birleşik Amerika hükûmetlerinin muhtelif mahkemelerinden hakkınızda sadır olmuş 4 ithamname vardır. Kendi tesis ettiğiniz bankalar ve mal müesseselerile şirketlerinizde hileli iflâs yapmaktan müttehem bulunuyorsunuz. Ne diyorsunuz diye sormuş, M. İnsull de:

— Bunların ingilizce bir kopyesi mevcut mudur?. diye mukabil sualle mukabele etmiştir.

Reis:

— Okumak mı istiyorsunuz? diye sormuş.

— Bunların ingilizcesini görmek istiyorum cevabını alınca,

— Gösterelim denilmiş ve fransızca nüshalar kendisine verilmiştir.

Bunlar ingilizce değil

M. İnsull bu kopyeleri uzun uzadıya tetkik etmiş, bundan sonra:

— Bunlar ingilizce değil, fransızca dır. demiştir. Reis bey de

— Evet bize tevdi edilen asıllar fransızcadır. Mahkemeye davet edilmeniz Amerika hükûmeti mahkemelerinin hakkınızdaki kararlarına ittila kesbetmeniz içindir. Ne diyorsunuz diye sormuştur.

M. İnsull bu suale de uzun uzun düşündükten sonra

— Esasen okunan isimleri işitmek ve fransıcza asıllarda görmekle işi anlıyorum cevabile mukabele etmiştir.

Bundan sonra reis bey iddia makamını işgal eden Nurettin Beye teveccühle:

— Mütaleanız? diye sormuş, Nurettin Bey de şu iddiayı dermeyan etmiştir:

İddianame

"Mahkemeye celbedilen, M. Samuel İnsul'ün Müttehit Amerika hükûmetleri tebaasından olduğu ve hileli iflâs suçundan müttehem bulunduğu kendi ifadesinden alaşıldığından Türk ceza kanununun dokuzuncu maddesi mucibince kendisinin ecnebi ve suçunun âdi suçlardan olduğuna karar verilmesini isterim.,,

KARAR

Mahkeme reisi Hikmet ve aza Nusret ve Hikmet beyler keyfiyeti bir müddet müzakere ettikten sonra tam saat 5,30 da kararlarını tefhim etmişlerdir. Karar tefhim edilirken M. Samuel İnsull ve tercüman mübaşir tarafından ayağa kaldırılmıştır. Karar aynen söyledir:

"Mahkeme M. İnsull'ün Amerika Birleşik hükûmeti tebaasından olduğuna ve Amerika mahkemesi tarafından iddia edilen cürmün siyasî ve askerî cürümden olmayıp âdi cürümden olduğuna karar vermiştir. M. İnsull'ün mahkemede işi bitmiştir. Serbesttir, gidebilir.,,

M. İnsull teşekkür ediyor

Karar tefhim ve tercüme edildikten sonra M. İnsull bulunduğu yerden hâkimlere doğru ilerlemiş ve büyük bir heyecanla

— Türk hâkimlerinin adaletine teşekkür ederim demiştir.

Mahkeme reisi bu teşekküre büyük bir vekarla

— Mahkeme vazifesini yapmıştır cümlesi ile mukabele etmiş, bundan sonra M. İnsull gene mahkeme reisine hitapla:

— Vapura gidebilir miyim? diye sormuştur.

Reis Bey bu suale de:

— Mahkeme bu hususta bir karar vermemiştir. Mahkemece işiniz bitmiştir, şehirde istediğiniz yere gidebilirsiniz. demitşir.

Salon boşaltılıyor

Mahkeme kararının tefhiminden sonra mahkeme salonu poliselr tarafından boşaltılmış, M. İnsull Daniş Beyin tavsiyesi üzerine kalabalığın dağılması ve kendisinin rahatsız olmaması için bir müddet intizar halinde kalmıştır. Bu esnada bir muharririmiz M. İnsull'e hissiyatını sormak fırsatını bulmuştur.

İnsull muharririmize diyor ki

M. İnsull demiştir ki:

—Türkler çok nâzik insanlarmış. Bilhassa hâkimleriniz çok yüksek nezaket gösterdiler. Hayret ettiğim nokta Türklerin kâffesinin hemen bir ecnebi lisan bilmekte olmasıdır. Ben Amerikalıyım. Buna rağmen ancak kendi lisanımı biliyorum. Biraz fransızca biliyorum, fakat konuşamıyorum. Tabii bunun da faydası yok. Hâkimleriniz huzuruna çıkarılmadan evvel biraz endişe ediyordum. Fakat şimdi tamamen müsterihim ve endişelerim tamamen zail olmuştur.,,

Yeni Aydın otelinde:

Müflis banker İnsull, mahkemeden çıktıktan sonra, Emniyet müdür muavini Hüsnü, emniyet ikinci şube müdürü Demir Beylerle resmi ve sivil komiserlerin refakatinde, otomobillerle Ebussuut caddesindeki Yeni Aydın oteline getirilmiştir.

İnsull'e burada misafir edileceği bildirildiği zaman müflis banker, küçük bir tereddüt devresi geçirmiş ve adeta homurdanır gibi bir sesle, ingilizce:

— Burası mı? bu otel mi? diye sormuştur.

Bu esnada İnsull'ün Yeni Aydın otelinde bulunduğunu pek az kimse biliyordu.

Fakat haber, çarçabuk etrafa yayıldı. Ebussuut caddesi, yarım saat içinde bir takım meraklılarla doldu. Herkes, İnsull'ü görmek istiyor ve buna muvaffak olamadıkça sabırsızlığı artıyordu.

Müflis banker, otele girdikten biraz sonra telefonlar işlemeğe başlamıştı:

— Alo... Orası Aydın oteli mi?

— Evet!

— İnsull...

— Burada öyle adam yok!

— Hangi adam yok?

— O dediğiniz adam...

Ve mikrofon hemen kapanıyordu. Gazeteciler, telefonla bir şey öğrenmek kabil olamıyacağını anlayınca, otele girmek çarelerini araştırdılar.

Bu ise pek kolay değildi. Çünkü, müflis bankerin otelin üçüncü katında işgal ettiği (14) numaralı odanın önüne merdiven sahanlıklarına kadar sivil ve resmi emniyet memurları dizilmişlerdi.

Arayanlar şaşırıyor

İnsull'ü kimse ile temas ettirmemek için talimat alan bu vazife bilir memur efendilere hissettirmeden koridorda dolaşmıya imkân yoktu. Esasen, gelenleri daha kapıdan çeviriyorlardı:

— İnsull vakıa, bir aralık otelimize uğradı; fakat kendisine tahsis edilen odayı beğenmediği için Beyoğluna gitti!.

Diye bunu yeminlerle temin ediyorlardı.

Türk ve ecnebi gazeteciler, Aydın otelinden bu cevabı alınca, Beyoğlu otellerini dolaşmıya başladılar. Tokatlıyan, Perapalas, Park - Otel birer birer ziyaret edildi. Fakat İnsull bunların hiç birinde yoktu. Yahut, vardı da, onlar da Aydın oteli gibi, zabıtadan ketum davranmak için talimat almışlardı.

Muharririmiz Aydın otelinin müşterisi

Tekrar Aydın oteline dönmekten bir netice çıkıp çıkmıyacağını düşünürken muharririmizin aklına bir çare geldi:

Aydın oteline bir müşteri gibi girmek.!

Otelin sahipleri, kendisini tanımazlardı. Binaenaleyh, şüphelenmeleri için sebep yoktu.

Muharririmiz, bunun üzerine yalnız başına, Aydın oteline gitti. Konsiyerje:

— Bu akşam için boş odanız var mı? Diye sordu.

Otel müdürü Osman Bey olduğunu sonradan öğrendiği bir zat cevap verdi:

— Hay hay efendim.. Tek yatak mı istiyorsunuz?

— Hayır! İki kişilik! çünkü bir arkadaşımla beraber kalacağız..

Osman Bey, adamlarına seslendi:

— Beyefendiye bir oda gösteriniz!..

Fakat bu sözü henüz tamamlamıştı ki, yanındaki zat, kulağına eğilerek bir şeyler fısıldadı.

Osman Bey, düşünceli bir tavır almıştı. Dedi ki:

— Üçüncü kattaki odalarımız, kâmilen tutulmuş.. Size isterseniz, en üst katta bir yer temin edelim!..

— Mümkün.. Yalnız, bu akşam için otelinizde mutattan fazla bir kalabalık görüyorum...

Malûm ya.. Amerikalı banker

Osman Bey, hiç şüphe etmeden gülümsedi:

— Malûm ya, Amerikalı banker, burada...

— Ya?!..

— Evet ama yanında memur beyler var...

Artık baklayı ağızdan çıkarmak zamanı gelmişti:

— O halde, gazetecilerden niçin sakladınız, İnsull'ün otelinizde olduğunu?.

Osman Bey, derhal ciddileşti:

— Ne yapalım efendim, emir aldık!..

Sonra, sesini alçaltarak:

— *İnsull*, burada ama, kimseyi kabul etmiyor! Hattâ, Daily Telgraf'ın bir muhabiri, gürültüye getirip yanına girecek oldu. Memurlar, tanıyarak dışarı çıkardılar.

— İnsull şimdi ne yapıyor?

— Traş oluyor... Sonra da yemek yiyecek?

— Kim traş ediyor?

— İlkbahar perükârından bir kalfa çağırttık!..

— Peki! Buraya getirildiği zaman ne yaptı İnsull?

Tıraş ve tıraştan sonra

— Hiç, ne yapacak!.. Çok müteessirdi. Yüzü dehşetli sararmıştı. Dudakları titriyordu. Fakat teessürünü belli etmemeğe çalışıyordu.

— Odasını kendisine gösterdikleri zaman, ne dedi?

— Bir şey demedi. Yalnız gülümsedi. Ama, ne gülümseyiş.. Tıpkı ağlar gibi...

Muharririmiz, Osman Beyle yaptığı bu kısa muhavereden sonra, İnsull'ü görmeğe çalışmış ve bir misafir gibi müflis bankerin bulunduğu kata çıkmıştır.

İnsull'ün traşı hâlâ bitmemişti. Odasından makas şıkırtıları geliyordu. Haftalarca süren Akdenizdeki serseri cevelân esnasında İnsull'ün traşı çok uzamış olacaktı.

Muharririmiz, bu aralık fırsat bulup, müflis bankerin aralık kapısından başını içeri uzattı.

İnsull'ün odasında

İnsull, beyaz lâke karyolasının yanıbaşında bir koltuğa oturmuştu. Yüzü sapsarı idi. Maamafih, berberin işini kolaylıkla görebileceği rahat ve serbest bir vaziyet almıştı.

Muharririmiz, kapıyı birden bire açarak içeri girdi. İnsull şaşalamıştı. Ellerini boynundaki beyaz önlüğün müsaadesi nispetinde kaldırarak:

— Girmeyiniz! Yaklaşmayınız... der gibi bir şeyler mırıldandı.

O sırada, ingilizce bilen bir arkadaşı, muharririmize tercümanlık ederek İnsull'e:

— Nasılsınız, rahat mısınız? diye sordu:

İnsulle ilkin hiç cevap vermedi. Fakat birkaç saniye sonra dudakları kıpırdadı:

— İyiyim!.. Fakat niçin soruyorsunuz?..

Bu sefer de muharririmiz cevap vermedi. Orada biraz daha kalırlarsa İnsull'ün zile basıp kendilerini kapı dışarı ettirmesi ihtimali vardı.

Polis garsonlar

Çünkü garson kıyafetile dolaşan sivil memurlarım, o sırada koridorun başından sesleri duyulmağa başlamıştı.

İnsull traş olduktan sonra, garsonu çağırıp yemek istetti. Saat bu sırada, sekize yaklaşıyordu.

İnsull ne yedi?

(60) milyon dolarlık adamın dün gece Aydın otelinin (14) numaralı odasında yediği yemeklerin listesi şudur:

Kotlet pane
Ayşekadın fasulyası (haşlama)
Salata
Elma kompostosu
Francelâ ve Taşdelen suyu

İnsull'e bir aralık madensuyu isteyip istemediği sorulmuş, ihtiyar banker:

— Hayır!.. Sizin sularınız, madensuyundan daha iyi! cevabını vermiştir.

İnsull, önüne getirilen yemeklerden pek azını yemiş, buna mukabil iki şişeye yakın su içmiştir.

(Devamı 7 incl sahifede)

MÜTEFERRİK HABERLER

İstanbulun su ihtiyacı temin edilebiliyor mu?

Terkos belediyeye geçtikten sonra ne değişiklikler yapılabildi?

Belediye sular idaresi 1933 senesi faaliyetine ait rapor ve plânçosunu tanzim etmiştir. İdarenin bu seneki mesaisi ikiye ayrılmaktadır. Birinci devre vaziyet tarihi olan 1 Kânunusani 1933 ten, satın alma mukavelesinin kat'i imza tarihi olan 7 ağustos tarihine kadar geçen müddettir. Bu devrede hukukî mürakabe vazifesi ifa edilmiş, tesisatın tevsii tetkik olunmuş, imkân dahilinde icraat yapılmıştır. İkinci devreyi teşkil eden 7 ağustos 1933 ten sene sonuna kadar geçen zaman içinde bir taraftan yukarıda sayılan mesaiye germi verilmiş, diğer taraftan da gerek kadrolarda, gerek muhasebe usullerinde zarurî görülen iptidaî tadilât yapılmıştır.

Terkos göründeki tesisat

Bilûmum tesisat ve şebekede yapılan ıslahat ve faaliyetin hülâsası şudur:

1884 tarihinde konan ve saatte beheri 204 metro mikâp suyu 117 metre irtifaa çıkarabilen 6 tulumba ile 1910 tarihinde konulan ve saatte beheri 180 metre mikâp suyu gene 117 metre irtifaa çıkaran iki tulumba kiceman 8 tulumbadan teşekkül etmektedir. Bu suretle 8 tulumbanın hepsi birden çalıştırıldığı takdirde yevmî 37.730 metre mikâp su terfi edilebileceği anlaşılır. 933 senesinde terfi edilen su mikdarı 11.328.923 metre mikâbı olduğundan merkezin 0,82 ye müsavi bir intifa emsalile çalıştığı tebeyyün eder.

Şehre terfi edilen yevmî su mikdarını 38.000 metro mikâbına çıkarabilmek için saatte 245 metre mikâbı suyu 117 metroya terfi eden 2 tulumba ile merkezin takviyesine mübaşeret edilmiş ve bu makineler haziranda faaliyete geçmiş bulunacaktır.

934 senesi zarfında isale sifonlarının şehre 45000 metre mikâbı suyu getirmeleri esas alınarak takviyeleri-ne muktazi boruların bir kısmı getirilmiş ve bunların bir kısmı da mahalli inşaata nakledilmiştir. Bu takviye ameliyesine 934 senesi inşaat mevsimi bidayetinde başlanacaktır.

Abone vaziyeti

1932 senesinde 18.198, 1933 senesi ise 329 fazlasile 18.527 dir.

Islahatın gayeleri

İdare heyeti raporunda ıslahattan bahsedilerek deniyor ki:

"Islahat projemizin tatbikında 6 bin ton ağırlığında 75 kilometre tulün de ve muhtelif kuturda font borular sipariş edilerek getirilmiştir. 1934 senesinde ıslahat projemizin tatbikına lâzım gelen gayretle devam edilerek Terkos terfi merkezinde isale tesisatında torşih havuzları ve şebekelerde lâzım gelen ameliyat yapılarak şehir halkına gece ve gündüz kâfif bir taz yıkla sıhhî bir su vermek suretiyle ilk hedefine idaremiz vasıl olmuş bulunacaktır. Bununla beraber 1934 senesinde mutasavver olan faaliyet ikmal edildiği takdirde bile idaremiz hedefine tamamen vâsıl olmuş bulunmaya caktır.

Bir su idaresinin en mühim vazifesi yalnız hail hazırı düşünmek olmayıp şehrin müstakbel su ihtiyacını göz önünde tutarak bu ihtiyacı takdir edip en muvafık şekilde tatmini çarelerine vakit ve zamaniyle tevessül edipp halka bar olmakızın başarmaktır. İşte bu emele muvaffak olabilmeği kendi mesaisine rehber ittihaz edecektir.,,

Tahsilât

1933 senesi zarfında, gerek su satışından, gerek tesisat kiralarile aboneler hesabına yapılan ameliyattan tahakkuk eden işletme varidatı 880 milyon 753 bin 5 liraya baliğ olmuştur. Bu mikdarın 775.357,85 lirası abonelerden ve 114.395,20 lirası da resmî dairelerde hâsıl olmuştur.

Sinema sahiplerinin müracaatı

Ticaret odası sinema sahiplerinin ve film acentalarının yaptıkları müracaat üzerine her memleketin film ithalâtından ne suretle gümrük resmi aldığını ve alınan resmin mikdarını tetkik ve tesbite başlamıştır. Bu tetkikat neticesinde sinema sahipleri odada tekrar içtima ederek hükûmet nezdinde yapılan teşebbüsün şekli kararlaştırılacaktır.

Eski Galatasaraylılar

Galatasaraylılar cemiyetinden:

1900 senesinden evvel ve 1900 - 1910 arasında mektepten çıkanlar her ayın birinci salı günü kulübümüzde içtima edecekleri mukarrerdir. Binaenaleyh nisanın 3 üncü salı günü saat 18 ile 20 arasında bu kısım azanın teşrifleri rica olunur.

Mütekaitleri davet

Umum mütekaidini askeriye cemiyetinden:

Cemiyetimizin mutat kongresinin 20 nisan 1934 cuma günü saat on üçte Vezneciler de umumî merkezimizde toplanması tekarrür etmiştir.

Cemiyete kayıtlı azanın zikrolunan günde teşrifleri rica olunur.

Neşet Ömer Beyin konferansı

Istanbul Üniversitesi rektörü Ordinaryüs Profesör Neşet Ömer Bey 3-4-934 salı günü saat altı buçukta Beyoğlunda saka çıkmaz sokağında Türk Tıp Cemiyeti salonunda (thombose coronaire) hakkında bir konferans verecektir.

Türk - Macar dostluk cemiyeti

PEŞTE, 31 — Macaristan içtimaî cemiyetler birliği tarafından bir Türk - Macar dostluğu cemiyeti kurulmasına karar verilmiştir. Türkçe konuşan ve Türkiyede alâkaları olan Macarlarla Macaristandaki Türkler bu cemiyete girmeğe davet edileceklerdir.

Küçük haberler

* *Hâşim Bey Ankaraya gitti* — Mülkiye müfettişlerinden Hâşim Bey dün Ankaraya gitmiştir.

* *Akay müdürü* — Akay müdürü Cemil Bey Ankaraya gitmiştir.

ZAYI — Müstehikkini ilmiye tertibinden aldığım maaş cüzdan ve mühürümü zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. (15263)
Hoca Nuri Ef. oğlu Raşit

MAARIFTE

İkmal İmtihanları

İmtihanların kaldırılacağı haberi doğru değildir

Şehrimiz Maarif muhitinde bilhassa talebe arasında, lise ve orta mekteplerde ikmal imtihanları kaldırılacağına dair son zamanlarda bazı şayialar devam etmektedir. Aldığımız mevsuk malûmata göre bu haberin aslı esası yoktur. İkmal imtihanları Üniversitede bazı fakültelerde kaldırılmıştır.

Pr. Malche gidiyor

Profesör M. Malche dün Ankaradan eşhrimize dönmüştür. Profesörün mukavele müddeti hitam bulduğu için önümüzdeki cumartesi günü memleketi olan İsviçreye dönecektir. Üniversite rektörü Dr. Neşet Ömer Bey Profesör Malcheh şerefine bir veda ziyafeti verecektir.

İzmire giden Üniversite talebesi

Bayram tatilinden bilistifade İzmire giden Üniversite talebesinden bir kafile dün eşhrimize dönmüşlerdir.

BELEDİYEDE

Yeni evler talimatnamesi değişecek mi?

Yeni yollar ve yapılar kanunu, gelişi güzel yükseklikte bina inşasını yasak etmiştir. Ve her caddede yapılacak bina yüksekliklerinin kat'i olarak tayini için şehir plânının tanzimini beklemek lâzımdır. Belediye bunu nazarı dikkate alarak, şehir plânı tanzim ve tasdik edilinciye kadar muvakkat bir talimatname tatbik etmektedir.

Bu talimatnamenin bir maddesine göre iki tarafı caddeye bakan bir arsada yapılacak bina irtifaı daha dar caddeye göre tayin edileceğine göre bu vaziyette arsası olan bazı kimseler, yanlarında yüksek irtifalı bina olduğu halde yeniden yaptıracakları binalara pek az yüksekliк vermeğe mecbur oluyorlar.

Bir caddede baştan başa yüksek binalar olduğu halde aradaki binaların böyle irtifası bir halde inşa ettirilmesi esas itibarile doğru görülmemektedir. Bu itibarla talimatnamenin bu maddesinin yeniden tetkik edilmesi düşünülüyor.

Damlardan akan sular

Yeni yollar ve yapılar kanununun 36 ncı maddesi mucibince binalardaki yağmur sularını akıtan boruların kanalizasyon teşkilâtı olan yerlerde kanalizasyon çukuruna, bu şebekenin mevcut bulunmadığı mahallerde de yaya kaldırımdan on santim irtifaa kadar indirilmesi lâzım gelmektedir.

Kanun, bütün binaların yağmur borularının bu halde indirilmesi için bir senelik mühlet vermiştir.

Kanun geçen sene 21 haziranda neşredildiğine göre önümüzdeki haziranda bu mühlet bitecektir. Bu itibarla bugünlerde belediye kanunun bu mecburiyetini halka ilân edecek ve her bina sahibine bu mecburiyeti ifa ettirecektir. Yağmur borularının kaldırıma kadar indirilmesi halkı büyük bir sıkıntıdan kurtaracaktır.

Otobüsler

Taksim - Büyükdere yolunda işleyen otobüslerin Kadıköyünde ve Kadıköyünde işleyen otobüslerin de Taksim - Büyükdere yolunda işlemeleri hakkında belediyece bir karar verileceği haber alınmıştır.

Zabıtai belediye talimatnamesi

Zabıtai belediye talimatnamesi yapmakta olan komisyonun mesaisini bitiremiyeceği anlaşılmıştır. Bu takdirde yeni belediye intihabından sonra talimatname ikmal ve tasdik edilmiş olacaktır.

POLİSTE

Yangın Başlangıçları

Bir çikolata fabrikasından çıkan yangın söndürüldü

Dün sabah Yemişte Kutucularda Mısırlıoğlu sokağında Vitali ve Nesim Efendilerin çıkolata fabrikasından yangın çıkmışsa da söndürülmüştür.

İkinci bir yangın da Beyoğlunda Karanfil sokağında 19 numaralı Kolostabi apartmanında oturan Madam Rabekanın katından çıkmış, bu da söndürülmüştür.

Bir dolandırıcılık

Beyoğlunda Ağaçeşme sokağında 8 numaralı evde oturan Koço polise müracaat ederek Enliyokuş'ta 21 numaralı evde oturan Mihalâki Efendinin zevcesi Madam Harikli'ye bir ay evvel emanet olarak bırakmış olduğu 51 lira parası ile 20 lira kıymetindeki bir halısını suiistimal suretile ziyaa uğrattığından bahsederek şikâyet etmiş ve suçlu Madam yakalanarak hakkında tahkikata başlanmıştır.

Bu eşyayı nereden bulmuş?

Yedikulede Nazmi isminde bir amele sırtında bir çuvalla geçerken bekçiler kendisinden şüphelenerek yakalayıp polise teslim etmişlerdir.

Nazmi'nin çuvalı açılınca içinde beş çift iskarpin ve 33 çift lastik dolu olduğu görülmüştür. Eşya müsadere edilmiş ve Nazmi adliyeye verilmiştir.

Intikam almak için

Balat civarında bir evde kiracı olarak oturan Şevket Efendi geçen gece evinde uyurken bir gürültü duymuş, yatağından kalkınca sokaktan atılan taşlarla pencere camlarının kırılmakta olduğunu görmüştür. Şevket Efendi dışarıya çıkıncıya kadar meçhul adam mütemadiyen taş yağdırarak camları tamamile parçalayıp kaçmıştır.

Sabahleyin Şevket Efendi polise müracaat etmiştir. Yapılan tahkikatta Şevket Efendinin birkaç gün evvel Hayri isminde birile kavga ettikleri, bu kavgadan hiddetlenen Hayrinin intikam almak maksadile kendi evinin camlarını taşlayıp kırdığı anlaşılmıştır. Hayri yakalanarak hakkında tahkikata başlanmıştır.

Sırnaşık âşık

Taksimde oturan matmazel Anastasya isminde bir kız dün akşam üzeri evine giderken seyyar satıcılık yapan Ali isminde birisi arkasına takılarak sarkıntılık yapmağa başlamıştır.

Anastasya kendisine yüz vermeyip müteaddit defalar koğmuşsa da Ali dinlememiş ve işi daha ileri götürerek kıza elile takılmak istemiştir.

Matmazel Anastasyanın feryadı üzerine yetişen polisler bu sırnaşık âşıkı cürmü meşhut halinde yakalamışlardır. Ali evrakile birlikte adliyeye teslim edilmiştir.

Sahte on kuruşluk

Karagümrükte Fethi isminde birisi dün fırından ekmek alırken verdiği bir on kuruşun kalp olduğu görülmüştür.

Zabıta parayı müsadere etmiş Fethi yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

VİLAYETTE

Aylık verildi

Nisan umumi maaşı dün verilmiştir.

Arazi vergisi hakkında

Arazi vergisi kanununun 5 inci maddesinin tefsiri vilâeyte bildirilmiştir. Buna göre: 1833 numaralı Arazi vergisi kanununun 5 inci maddesinde sayılı sebeplerin hudusile vukua gelen arızalardan dolayı terkini icap eden vergi, zararın tahakkuk ettiği hasat ve devşirme zamanına tesadüf eden seneye aittir.

Hava hücumlarına karşı korunma tedbirleri

Hava hücumlarından koruma cemiyeti umumî merkez heyeti dün ilk toplantısını yapmıştır.

Halkevinde yapılan bu toplantıda cemiyetin reisi Mahmut Beliğ Bey cemiyetin teşekkültündeki maksadı anlatmış ve hava hücumlarına karşı halkın şimdiden hazırlanması için çalışılmağa başlandığını bu maksatla (Can Kurtaran) mecmuasının neşredildiğini söylemiştir.

Mahmut Beyden sonra Naci Bey söz almış ve cemiyetin yapacağı işleri birer birer izah etmiştir. Nihayet idare heyeti ile neşriyat şubesi azalarının seçilmesini teklif etmiştir.

Bu teklif üzerine yapılan intihapta heyeti merkeziye azasından fabrikatör Şakir Bey reisliğe, Cemil Paşa ikinci reisliğe, Mahmut Beliğ, Cevdet, İsmail Arif, Emin Ali, Naci, İbrahim, Akif Beyler de azalığa seçilmiştir.

Neşriyat şubesine de heyeti merkeziyeden Fahamet, Nebahat, Müstebşire Hanımlarla Mahmut Beliğ, Zeki Cemal, Naci ve Cevdet Beyler seçilmiştir.

Reisicümhur hazretleri ile Türk büyüklerine tazimat telgrafları çekilmesine karar verildikten sonra toplantıya nihayet verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Ikramiyeli % 5 faizli 1933 Istikrazının 4.000.000 liralık birinci tranşını teşkil eden A. tertibinin muvakkat makbuzlarile asıl tahvillerinin değiştirilmesine 1 - 4 - 934 tarihinde itibaren aşağıdaki şartlar dairesinde başlanacaktır.

Hamillerin mezkûr tarihten 30 - 6 - 934 tarihine kadar muvakkat mekbuzlarını ilk defa aldıkları bankalara ibraz ve asıllarile tebdil eylemeleri lâzımdır. Bu müddet zarfında alınan kadar bankalara müracaatla değiştirilmiyen veya borsa yahut da borsa haricinde alınan muvakkat makbuzlar artık oralarca değiştirilmiyeceğinden bunların tebdil edilmek üzere ya Cümhuriyet Merkez Bankasının Umum Müdürlüğüne doğrudan doğruya veya Ziraat ve Iş Bankalarının herhangi bir şubesi vasıtasile gönderilmesi şarttır. Bu ikramiyeli % 5 faizli 1933 istikrazı A. tertibi muvakkat makbuzlarının asıl tahvillerle değiştirilmesine başlandığı tarihten itibaren faizlerin kupon ve amorti ve ikramiyelerin de asıl tahvil mukabilinde ödeneceği hamillerin dikkat nazarlarına tekrar arzolunur. "1378"

3 üncü kolordu ilânları

III K. O. Nakliye taburunun kullanmakta olduğu 265050: 266100 numaraları muhtevi ayniyat tesellüm makbuzu koçanından 365070 numaralı makbuz ziyaa uğradığından hükmü olmadığı vesaik ve müstenidat meyanında kullanılmıyacağı cihetle her kimin eline geçerse Kolorduya gönderilmesi ilân olunur. "725" "1454,,

Dr. Hafız Cem
Dahiliye mütehassısı
Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar Istanbul Divanyolu No. 118. Kabina telefon: 22398. Kışlık ikametgâh Telefon 42519.

DOKTOR
Rusçuklu Hakkı
Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sabne sokağında 3 numaralı apartmanda 1 numara.

Tarihî roman: 100

Güneşin Oğlu

Yazan: Iskender FAHREDDIN

ne demek olduğunu tanıtmak istiyordu, Meydanda bir kaç döğüşme oyunları tertip etmek için evvelâ Baykut'u kandırmak lâzımdı.

Reis bu fikrini kaç gündür delikanlıya açmak için fırsat arıyordu.

Yolda giderken anlatmağa başladı:

— Hamatlılara Türk yeğitlerinin kuvvetlerini göstermek istiyorum, Baykut! Buralarda bir yaban öküzü bulamaz mıyız...?

Baykut'un tüyleri ürperdi.

Etraftaki dağlarda bulunsa gerek..

Diyebildi.

Reise korktuğunu ve titrediğini belli etmedi.

Reis:

— Bu meydanda döğüşçülerimiz Hamatlılara birer maharet gösterseler çok iyi olacak. Bu döğüşçülerin başında seni görmek istiyorum.

Dedi. Baykut cesaretsizliğinden değil, sıhhatinin bozuk ve vücudunun bir çok felâketlerden sonra dermansız düştüğünden, döğüşte yenilmek endişesile korkuyordu. Maamafih, reise çekingenliğini belli etmemeğe çalıştı.

— Çok iyi olur, dedi, bu korkak mahlûklara kendimizi göstermeliyiz...

Ve yürüyerek Hamat çarşısına girdiler.

Güneş'in oğlu çarşıdan geçerken herkes yerlere kadar eğilerek Türklerin âdil reisini selâmlıyorlardı.

Bora şehri işgal ettiği gün halka dört maddelik bir buyruk ilân etmişti:

"1 — Herkes işile gücile meşgul olacak ve akıncıların icraatına müdahale etmiyecek,

2 — Şehirden harice erzak vesaire mekûlât kaçıranlar ve akıncıların aç kalmalarını intaç edecek harekete cüret edenler ağır ceza görecek,

3 — Kral Oşaser'e maddî ve manevî yardımda bulunanlar ailelerile beraber şehir haricine tebit edilerek emval ve erzakı müsadere edilecek,

4 — Türk ulularına hürmet etmiyenler ve Suriye toprağında yaşayan her ferdin itaat etmesi lâzımgelen Türk buyruklarına karşı gelenler Ve Türk sancaklarile Türkün mukaddes tanıdığı şeylere hakaret edenler ölüm sezasile cezalandırılacaktır.,,,

Güneş'in oğlu, çarşıdaki yerlilerin haleti ruhiyelerini tetkik ediyor ve ilân ettiği yasakların halk üzerinde ne tesir yaptığını anlamak istiyordu.

Baykut reise:

— Bu millet müthiş bir baskı altında yaşamağa alışmış.. Sizin ilân ettiğiniz yasaklar, yerlilere geniş bir nefes aldırmış gibi.. Herkesin yüzü gülüyor.

Diyerek halkin çehrelerinde beliren samimî ve hakikî neşe ve tebessümleri göstermişti.

Bora kuru bakla satan bir adama sordu:

— Krala yardım etmek ister misin?

Küçük tâcir suratını astı:

— O zalimin yüzünü ejderhalar görsün... Bundan sonra ona bir dam la su vermiyeceğim...

— Burada Türklerin kalacağından memnun musun?

— Türkler, gözü tok bir millete benziyor.. Şurada duran bir kaç çuval baklama göz dikmeyen insanlara canım kurban olsun.

Bora halkin Türklerden çok memnun olduğunu görerek sevinde..

Çarşıdan kenar mahallere saptılar..

Sokak sokak dolaşıyorlardı.

Reis o gün Baykut'u yanından ayırmamıştı.

Nihayet Baykut'un hoşuna giden uzun kirpikli kızın evinin önüne gelmişlerdi.

Reisi herkes tanıyordu.

Hamat dilberi evin bahçesinde bir ağacın dibine sinmiş, Türklerin reislerile beraber toplu bir halde sokakları gezdiğini görmüştü.

Bora, iri vücutlu delikanlı ile konuşarak geçiyordu.

Hamat dilberi, Baykut'u, akıncılar arasında timarcı falan gibi, şöylece bir adam sanmıştı.

Halbuki o akıncıların reisile yan yana boyun kırmadan yürüyordu.

Baykut, Hamat dilberinin gözünde büyümeğe başlamıştı.

Epeyce uzaklaşmışlardı.

Uzun kirpikli kızcağız, bu asil misafirlere birer muz şerbeti vermediğine yanıyordu.

Keşki Baykut'u reisle birlikte bahçesine davet etseydi.

Fakat, ne olursa olsun, genç kız bugün kaçırdığı bu fırsatı yarın, öbür gün elde etmeğe çalışacaktı.

Baykut her zaman ele geçer bir adam değildi.

Hamat dilberinin karşısına, bir daha, böyle yakışıklı bir yeğit nerden çıkacaktı?

Suriyede (Dağların ilâhı) nı kim yenecek?

Hamat sarayının önündeki büyük meydan, şehrin döğüş yeridi.

Güneş'in oğlu, burada yapılacak döğüş hazırlıklarını bitirmişti. Türklerin ulu reisi Suriyelilere akıncıların kudret ve maharetlerini göstermek istiyordu.

Bora, kolbaşlarından birini şehre muhafız tayin etmişti. Kendisi Hamat'ta fazla kalmak niyetinde değildi.. Suriye ve Felestini baştan başa işgal ettikten sonra Anadoluya oradan cenuba dönerek Mısıra inecekti.

Sabahtan beri şehirde çalınan davullarla yerliler döğüş meydanına davet ediliyordu.

Suriye asılzadeleri için sarayın önünde yüksek setler yaptırılmıştı. Davetliler meydanı doldurmuştu.

Bora döğüşleri sarayın pencesinden seyrediyordu.

Evvelâ yüz kadar binici, çıplak atlarla meydanı beş defa dönmüşlerdi. Bundan sonra sıra ile okçular, güreşçiler, saldırmacılar, kılıçcüler bir çok oyunlar yapmışlar.

Hamatlı bir kadın da Hitay'ı bir at koşturmuş, fakat Hitay'ı geçememişti.

Eğlencelerin en heyecanlısı Baykut'un boğa ile boğuşması olacak.

Herkes bu döğüşü bekliyordu.

Akatlarda boğanın boynuzlarını kırmak suretile vahşi hayvanın kudretini yere getirmeğe muvaffak olan Baykut acaba Hamat boğasını mağlûp edebilecek miydi?

Herkesle beraber Hitay da bu merak ediyordu.

(Sertelli) arslanı çıplak ve kılıçsızı bir at üstünde meydana çıkmıştı.

Seyirciler bu dev yavrusunun üstünde görünce biribirlerine bakarak söylendiler:

— Yazık.. Çok iri boylu bir yavrudur. Fakat, boğayı mağlûp etmesine imkân yok. Çünkü Suriye boğaları dağda yaşayan hayvanların en iridir. Ilâhlar insanlara mağlûp olmazlar...

— Bu yeğit Akat'ta bir boğanın sırtını yere getirmiş diyorlar.

— *Bitmedi*

Müflis Banker Teslim ediliyor!

(Başı 5 inci sahifede)

İnsull, kendisine bu kadar nazikâne muamele edileceğini ummadığı için, ilk heyecanı, git gide azalmıştır.

Maamafih, yemeğini yerken çok düşünceli idi. Gözleri, ikide bir dalıp dalıp gidiyordu.

Atinadaki sevgili geldi.

İhtiyar bankere, Maiotis vapurunda iken, Atinadaki genç sevgilisi Madam Kuyumcuoğlu'nun Polonya vapuru ile İstanbula geldiği haber verilmiştir.

İnsull bunu duyunca, büyük bir heyecana kapılmış, ellerini ovuşturarak:

— Ah!.. Yazık yazık! Şimdi ne olacak? diye söylenmiştir.

Sevgili de İstanbula mı geldi?

Banker, sevgilisini bir kere bile göremediği için üzülmektedir. Madam Kuyumcuoğlu, dün sabah limanımıza gelen Polonya vapurunda idi. Genç madam geç vakte kadar vapurdan bir yere çıkmamış, ve pasaportunun, Köstenceye gitmek üzere Romen konsoloshanesinde vizesini yaptırmıştı.

Madam Kuyumcuoğlu'nun, son dakikada, Köstence seyahatinden vazgeçerek şehre çıktığı söylenmektedir.

İnsull, Aydın otelinde yemeğini yedikten sonra, bir müddet, odasının içinde dolaşmış, ve tekrar koltuğuna oturup bir saat kadar istirahat etmiştir.

Sabah için ne isteniyor?.

Müflis banker, gece yatmazdan evvel, otelin adamlarından birini çağırtarak; yarınki sabah kahvaltısı için tereyağı, reçel, alafranga sütlü kahve ve biraz francela hazırlanmasını söylemiş ve bir aralık:

— Otelinizde sıcak su tertibatı var mı? diye sormuş. Müspet cevap alınca:

— Yarın sabah kalkar kalkmaz banyo yapacağım! demiştir.

Ankarada vaziyet

Heyeti Vekilenin kararı

M. İnsull otelde bu talimatı verirken, mahkeme kararı da hemen Ankaraya bildirilmişti. Son söz Ankaranındı. İnsull'ün Amerika Birleşik hükûmetlerine teslim edilip edilmiyeceğine ancak Heyeti Vekile karar verebilecekti. Bu saatlerde esasen mutat topluluğu ve içtimaını yapan Heyeti Vekilenin ne karar verdiğini de Ankaradaki hususî muhabirimizden dinleyiniz:

ANKARA, 1 (Telefonla) — Amerikalı müflis banker İnsull hakkında asliye mahkemesi cezanın altı aydan fazla mahkûmiyeti müstelzim olduğuna karar vermiş ve karar buraya bildirilmiştir.

Heyeti Vekile bugünkü mutat içtimaında mahkemenin bu kararını tasvip etmiş ve Türk ceza kanununun 9 uncu maddesinin verdiği salâhiyete istinaden İnsull'ün Amerika hükûmetine teslimine karar vermiştir.

Karar İstanbul valiliğine ve müddeiumumiliğine tebliğ edilmiştir. İnsull bu akşam veya yarın İstanbul istintak hâkiminin kararı üzerine tevkif edilecektir. Amerika sefiri akşam üzeri Hariciye vekilini ziyaret ederek teşekkürlerini bildirmiştir.

Yunan gazetelerinden naklen İstanbul rumca gazetelerine akseden ve M. Maximosa atfedilen beyanat ve malûmat hakkında kendisini ziyaret ettiğim Hariciye vekâleti kâtibi umumisi Numan Rifat Bey:

"— Dost Yunan hükûmeti Maiotis vapurunun İstanbulda tutulması hakkında hükûmetimiz nezdinde bir teşebbüste bulunmamıştır. Yunan hükûmetinin böyle bir teşebbüsüne de ihtimal vermiyorum. Çünkü vapur kendiliğinden İstanbulda kalmıştır. Ayni zamanda acenta vapur ve kaptanına vapurun hareketinde serbest olduğu bildirilmiştir.,, dedi.

Esasen vapurun İstanbul limanında gayrikanunî ve cebrî bir şekilde tevkif edildiği hakkında Harice akseden haberler tamamile uydurmadır. Vapur İstanbul limanına geldiği andan itibaren serbestti. Her an ve her saniye istediği yere gidebilirdi ve gidebilir. Bizim ve kanunlarımızın alâkadar olduğu nokta içindeki maznunun vaziyetidir.

Amerika elçiliği vapurda bulunan bir maznunun iadesi için resmen hükûmetimize müracaat etti. Fakat aramızda iadei mücrimin mukavelenamesi henüz meriyete girmediği için hükûmetimiz bu talebi ancak ceza kanunumuzun 9 uncu maddesinin hüküm ve şümulü dahilinde tetkik etmek mecburiyetindeydi. Ve.. bunun içindir ki mezkûr taelp ve hâdiseyi derhal Türk mahkemesine havale etti. Mahkeme de maznunu çağırdı, isticvap etti, ifade ve itirafını, Türk olmadığını, mücrimiyetinin askerî veya siyasî bir cürme istinat etmediğini, suçunun altı aydan fazla hapis cezasını icap ettirdiğini tesbit etti, kararını verdi. Heyeti vekile de mahkeme kararını tasvip etti.

Bütün bu şartlar altında M. İnsulle karşı takip edilen hattı hareketin tamamile dürüst, her noktadan hukukî ve kanunî olduğu âşikârdır.

Vapurun İstanbul limanında kalması ise sırf kaptpanın kendi arzusu ile olmuştur ve vapur hiç bir zaman yolundan alıkonmamıştır.

İstanbulda gece

Muharririmiz geceyi otelde geçi di.

Bir muharririmiz geceyi Aydın otelinde geçirmiştir. Gördüklerini şöyle anlatıyor:

Saat dokuzdan sonra otelde akşamdan beri göze çarpan faaliyet bir derece durdu. Otel müdürü, müstahdem ve garsonlar müşterilerin rahatsız olmaması için alçak sesle konuşuyorlar, gürültüsüz, patırtısız işlerile meşgul oluyorlardı. Yalnız telefon mütemadiyen işliyor, müflis bankerle bizzat konuşmıya muvaffak olamıyan bazı gazeteciler, telefonla görüşmek çarelerini arıyorlardı.

Otelin alt katındaki odasında vapur acentesi memurları, İnsull'ün avukatı toplanmışlardı. Fakat İnsull kimse ile görüşmek istemediğini bildirdiğinden otel memurları bütün taleplere:

— M. İnsull yatıyor, kendisini rahatsız etmememizi bildirdi. Cevabını veriyorlardı.

Vapur Kaptanı

Saat dokuz buçuğa doğru otelin kapısında bir taksi durdu. Otelde yeni bir hareket başgösterdi. Kapı önünde toplandık. Otomobilden dört kişi indi. Telâşla içeri girdiler. Aralarında rumca konuşuyorlardı. İçlerinden biri ilerledi. Otel müdürüne kendini takdim etti:

— Ben Meiotis vapurunun kaptanıyım. Geminin sahibi ile görüşmeğe geldim. Yanımdaki ikinci kaptan ve vapurun acentesidir.

Bu sırada otelin alt kat odalarından üç kişi daha çıktı. Bunların arasında M. İnsull'ün burada tuttuğu avukatı da vardı. Aralarında kısaca görüştüler ve tekrar otel müdürüne dönerek:

— M. İnsull ile görüşmek istiyoruz. Bizi aradı. Haber verin.

Uzun sürmiyen bir muhavereden sonra otelde tekrar faaliyet başladı.Garsonlar yukarı çıkıp indiler.

Kaptan ne diyor

Bu sırada vapurun kaptanına yaklaştım, sordum:

— Maiotis vapuru hareket ediyor mu?

— Gemi sahibile görüşeceğim?

— Kiminle?..

— M. İnsull'le..

— Sizi davet mi etti?

— . . . . .

— Demek hareket etmeğe niyetiniz yok..

— Hayır, burada kalacağım.

— Ne vakte kadar?.

— Bilmem. . .

Gemi süvarisi diğer suallere cevap vermek istemiyor, bir an evvel M. İnsull ile görüşmek istiyor, yerinde duramıyor, asabiyet gösteriyordu.

"Yalnız Kaptan"

Bir kaç dakika sonra merdiven başından bir ses duyuldu:

— M. İnsull yalnız geminin kaptanı ile görüşecek..

Kaptan derhal ileri atıldı. Telâşla merdivenleri çıktı. İkinci kaptan kendisini takip etti. Acente ve diğerleri tekrar alt kattaki odaya girdiler. Meydanda kimseler kalmadı. Yalnız arasıra merdivenlerden inenler, tekrar çıkanlar gözü küyordu. Ortalığı sessizlik kaplamıştı. Otelde adeta çıt yok gibi idi.

İnsul'ün odasında

M. İnsull'ün odasında kaptanla hararetli müzakereler cereyan ediyordu. Saat on buçuğa gelmişti. Bir aralık kaptan odadan çıktı. Süratle merdivenleri indi. Avukatı çağırdı ve tekrar yukarı çıktılar.

M. İnsull yatağının bir köşesine outrmuş, avukatı biraz heyecanla karşıladı. Tekrar baş başa verdiler. Uzun uzun görüştüler. Müzakere onbir buçuğa kadar devam etti.

Odasında

M. İnsull, kaptanı ve avukatı gittikten sonra kendisini yorgun bir halde yatağına attı. Büyük bir ruhî buhran içinde idi. Lâmbasını söndürmemişti. Bir aralık odasında dolaştı.

Tevkif . .

Hükûmetin kararı dün gece geç vakit müddeiumumiliğie tebliğ edilmiştir. Gece olması yüzünden karar infaz edilememiştir. M. İnsull geceyi zabıta memurlarının nezareti altında geçirmiştir. Bugün istintak hâkimi tarafından tevkif müzekkeresi kesilecektir.

M. İnsull kalp hastalığından mustarip olduğundan kendisinin tevkifhaneye değil bir hastahaneye sevkedilmesi de muhtemeldir.

Amerikaya kimler götürecek

M. İnsull'ü Amerikaya götürmek üzere bir müddetten beri Atina'da bulunan Amerika memurlarının buraya gelecekleri veyahut Amerikadan doğrudan doğruya buraya memur gönderileceği tahmin edilmektedir.

Ecnebi gazeteciler

Şehrimizde bulunan ecnebi gazete muhabirleri, İnsull'ü akşama kadar adım adım takip etmişler ve kısa fasılalarla bankerin vaziyeti hakkında gazetelerine telgraflar çekmişlerdir.

Dün de Atina'dan Şikago Tribün gazetesinin muhabiri şehrimize gelmiştir.

Ajansın tebliği

ANKARA, 1 (A. A.) — Maiotis ismindeki Yunan bandıralı bir vapurla İstanbul limanına gelen Amerikalı banker İnsull'ün limanda birkaç gün devam eden tevakkufu birtakım yersiz şayialara meydan vermiştir. Bundan dolayıdır ki Anadolu Ajansı İnsull'ün İstanbul ilmanına gelişi ile tehaddüs eden vaziyet etrafında 30 tarihinde vermiş olduğu malûmatı hatırlatmayı faydalı görmektedir.

Hükûmetimizin bu cevabı üzerine Amerika Büyük Elçiliği tarafından İnsull aleyhinde verilmiş olan evrak adliyeye tevdi edilmiş ve İstanbul üçüncü ceza mahkemesi meseleye vaziyet ederek bugün İnsull'ü mahkemeye davet etmiştir. Mahkeme İnsull'ü isticvap ettikten sonra maznunun Amerika tebaasından olduğuna ve cürüm siyasî ve askerî olmayıp altı aydan fazla cezayı istilzam eden adi cürüm mahiyetinde bulunduğuna karar vermiştir. Malûm olduğu üzere Türk ceza kanununun 9 uncu maddesine göre, vaziyeti mahkemece bu suretle tespit edilen maznun hakkında iade kararı vermek hükûmete ait bir meseledir.

Aldığımız malûmata göre mahkemenin bu kararını tetkik eden Heyeti Vekile Amerika hükûmetine iadesini tasvip etmiştir.

Bu izahata ilâveten şu noktayı da bilhassa kaydedelim ki, Maiotis vapuru İstanbul limanında cebren tevkif edilmiş değildir. Vapur geldiği günden beri hareketle serbest blulunuyor.

İş bankasından kumbara alan ve kazanan talihliler

Dünkü keşidede 1000 liralık ikramiyeyi İstanbulda Kadriye Hanım kazandı

ANKARA, 1 (Telefonla) — İş Bankasından kumbara alanlar arasında her altı ayda bir çekilen piyangonun nisan keşidesi bugün İş Bankası merkezinde yapılmıştır.

(1000) liralık birinci ikramiyeyi İstanbuldan 38037 kumbara sahibi Kadriye Hanım, (250) liralık ikinci ikramiyeyi Ankaradan 5922 numaralı kumbara sahibi Selma Osman Hanım kazanmışlardır.

100 lira kazananlar

İstanbul 18395 Moiz Levi Efendi, İstanbul 47725 Sofi Ef., Ankara 107 Şerafettin Bey, Ankara 13175 Ahmet Süleyman Bey, Erzurum 893 Sabahat H., Uşak 611 Osman B., İstanbul 20259 Ahmet İbrahim Bey, Trabzon 779 Süleyman B., İstanbul 33996 Celâlettin Şükrü Bey, Beyoğlu 2741 Berta H.

50 lira kazananlar

İstanbul 13636 Vasil Efendi, İstanbul 40723 Melâhat H., İstanbul 44734 Kadriye H., İstanbul 14597 Kirkor Ef., Beyoğlu 8059 Ali Bey, İstanbul 15038 Yaşar Bey, İzmir 2469 Adnan B., Ankara 12500 İhsan Ahmet B., Ankara 13339 Müyesser Mehmet H., İstanbul 41910 Feriha H., İstanbul 26513 İrfan Bey, İstanbul 25300 Raif Bey, Kadıköy 266 Berran Emin H., İstanbul 29307 Nevhayat H., İstanbul 23403 Moiz Ef., İstanbul 49080 Emine H., İstanbul 33771 Sadık B., İstanbul 13569 Müveddet Hanım, Kadıköy 965 Emine H., İzmir 9081 Moiz Efendi.

10 lira kazananlar

Ankara 8348 Oktay İbrahim B., Balıkesir 1536 Mehmet Faik Bey, Kayseri 1588 Lâmia hanım, Nazilli 350 İbrahim Bey, Kadıköy 951 Ziya Bey, İstanbul 30149 Muzaffer Bey, İstanbul 31019 Nurettin Bey, Ankara 1089 Muzaffer Atıf Bey, İstanbul 48164 Mükerrem Bey, İstanbul 44383 Fatma Hanım, İstanbul 38504 Fahri Bey, İstanbul 1[illegible]73 Şakir Bey, İzmir 9559 Nesim efendi, Mersin 374 Emine Hikmet Hanım, Bursa 3320 Nihat Naci Bey, İstanbul 43459 Aliye Hanım, İstanbul 37253 Osman Bey, Bursa 2516 Ferruh Ahmet Bey, Ankara 14949 Yüksel hanım, İstanbul 44761 Marika hanım, Ankara 12699 Safi hanım, Beyoğlu 2005 Yusuf Bey, Ankara 11734 Nehiye hanım, İstanbul 30348 Nerime hanım, Zonguldak 1200 Ali bey, Ankara 2082 Semahat hanım, Adana 1693 Mehmet Halit Bey, İzmir 5021 Kâmüran hanım, Ankara 14806 Arif Fazıl Bey, İstanbul 22012 İskender Bey, Sivas 207 Jale Hanım, İstanbul 38945 Mehmet Bey, Edremit 114 Sabahat Hanım, İstanbul 18489 Ae-tin efendi, Bursa 2048 Cemile Salim Hanım, Beyoğlu 6148 Nezaret Hanım, Ankara 13243 Hatice Hanım, Ankara 14421 Mehmet Kâzım Bey, Manisa 254 Sabahat Hanım, İstanbul 32239 Mehmet Bey, Beyoğlu 6428 Zihni Bey, Bursa 3430 Mustafa Hilmi Bey, Beyoğlu 8358 Hasan Bey, Ankara 14830 Kaya Kadri Bey, İstanbul 18003 Münir Nuri Bey, Ankara 1461 Nadir Hanım, İzmir 5800 Hasan Zafer Bey, Kadıköy 1067 Dikran efendi, İstanbul 49332 Sol Papo Hanım, Ankara 2631 Adnan İhsan Bey, Ankara 7980 Afif Mukdim Bey, İzmir 4580 Necdet Bey, İstanbul 12772 Ömer Bey, Edremit 710 Müzeyyen hanım, Kadıköy 74 İsmet Bey, Erzurum 227 Himayeietfal Cemiyeti, İstanbul 11748 Raşit Bey, İstanbul 22044 Safiye Şaban Hanım, Kadıköy 1016 Feriye Hanım, İstanbul 41944 İsmail Ali B., İzmir 2524 Tahsin Bey, Samsun 248 Muhsine Fazıl Hanım, İstanbul 20640 Fahrettin Bey, Gaziantep 469 Hatice hanım, Adana 2710 Hüsri Bey, İstanbul 44998 Feridun Bey, Eskişehir 85 Faruk Bey, Adapazarı 301 İsmet Niyazi Hanım, İstanbul 23562 Hâmit Bey, İstanbul 33460 Bülent Bey, Manisa 57 Fikriye hanım, İzmir 6173 Ahmet Salim Bey, İstanbul 10714 Nikola Efendi, İstanbul 13283 Cemile Hanım, İstanbul 42131 İsmet Rıza Bey, Ankara 14807 Nigâr Ali Hanım, Bursa 3635 Zehra Hanım, İstanbul 24758 Nesim Bahur Efendi, Eskişehir 325 İhsan B., Ankara 3363 Kâmil Bey, İzmir 9861 Muhsine Hanım, İstanbul 21001 Ali Rüştü Bey, İstanbul 26676 Necdet Faik Bey, İstanbul 27440 Faruk Bey, İstanbul 35598 Cahit Bey, Zonguldak 1054 Agâh Süleyman Bey, İstanbul 45683 Melkon Kasapyan Efendi, Sıvas 627 Zürbali Bey, İzmir 2152 Orhan Bey, Kayseri 1573 Fatma Hanım, İstanbul 38825 Avram efendi, Mersin 869 Orhan Tahsin Bey, Mersin 870 Ahmet Remzi Bey, İstanbul 42151 Vasfiye Hanım, Ankara 15256 Şait Hasan Bey, Afyon 79 Hanife Şahin Hanım, Ankara 12538 Nermin Hanım, İstanbul 42154 Sabahattin Bey, İstanbul 45605 Mehmet Bey, Milâs 152 Şükrü Bey, Milâs 637 Ahmet Baha Bey, İstanbul 35979 İbrahim Murat Bey, İstanbul 48469 Eroğlu Şefik Bey, Sıvas 155 Feridun B., Ankara 10592 Necdet Sabri B., İstanbul 44590 Manakyan Ef., Balıkesir 10152 Şahap B., Beyoğlu 30915 Ömer Bey, Adana 882 Adnan Bey, Ayvalık 537 Suat H., Kadıköy 10170 Kadıköy lisesi birinci sınıfı, İstanbul 31859 Vedia H., İstanbul 28747 Ferit Abbas B., Diyarbekir 22 Nermi B., Ankara 9120 Necati B., Eskişehir 852 Ali Suphi B., Kadıköy 1042 Baltayan Efendi, Konya 1420 Cemile H., Ayvalık 557 İstiklâl mektebinde Fazli Bey, Beyoğlu 1923 Refik Bey, Konya 1898 Kadri Bey, Beyoğlu 3123 Salâhattin B., Kadıköy 927 Kadıköy kız ortamektebi 2 nci sınıf talebesi, Nazilli 31 Ercüment Bey, Ankara 5545 Ferit Zekâi Bey, Beyoğlu 1813 Ali Bey, Gaziantep 69 Süleyman Bey, Beyoğlu 481 Gani Osman Bey, Beyoğlu 7806 Mübeccel H., İstanbul 36094 Ahmet Bey, Adana 1287 Hayriye H., İstanbul 24317 Celâl Bey, Üsküdar 163 Orhan Abdullah Bey, Ankara 8027 İbrahim Bey, Konya 2058 Atila, Ankara 5820 Faruk Bey, Ankara 15411 Berta H., Beyoğlu 3512 Anna H. Trabzon 716 Kemal Bey, Kadıköy 794 İzrael Dreyman Bey, İstanbul 15783 İlyas Bey, İstanbul 27002 Muazzez H., İstanbul 23966 Leman H., Zonguldak 91 Muallâ H., Antalya 224 Mustafa B., Tire 120 Salih Bey, İzmir 7265 Perizat H., İstanbul 45653 Aziz Bey, İstanbul 32181 Kalfayan Ef., İstanbul 34316 Zekâi Bey Uzunköprü 298 Celâl Hanım B., İstanbul 40437 Muzaffer H., Kars 223 Leman H., İstanbul 20678 Feriha Şükrü H., Adapazarı 455 Nihat Necmi B., Balıkesir 949 Ahmet Ef., Ankara 7544 Aptullah B., Zonguldak 1295 Aliye H., Beyoğlu 905 Belkıs H., Adana 1739 Mithat Necdet Bey, İstanbul 15451 Basri Bey, İstanbul 39986 Ayşe H., Ankara 10403 Ayhan Süreyya H., Kayseri 586 Lütfullah Bey, Ankara 9855 Fahrünnisa H., Beyoğlu 4227 Nusret Bey, Ordu 539 Lütfiye H., Beyoğlu 6643 İlyas Ef., İstanbul 21006 Cevdet Bey, Bursa 2977 Ahmet Bey, Ankara 8970 Bedriye H., İzmir 4637 Hasan Rıza B., Kadıköy 51 Petro Efendi, İstanbul 42447 Ekrem Bey. İstanbul 20100 Adile Hanım.

İzmir telefon şirketinin borcu

İZMİR, 1 (Milliyet) — Telefon şirketinin İstern şirketine olan 400,000 lira borcunun tesviye çarelerini müzakere etmek için belediye reisi Behçet Beyle şirket müdürünün İstokholme gönderilmesine hissedarlar heyeti umumiyesinde karar verilmiştir.

Tramvay şirketi murahhasları

ANKARA, 1 (Telefonla) — İstanbul tramvay şirketi murahhasları Mösyö Veyl ve Mister Salem Nafia Vekili ile temas edeceklerdir.

Ankara belediye meclisi

ANKARA, 1 (Telefonla) — Ankara belediye meclisi bugün vali ve belediye reisi Nevzat Beyin riyasetinde ilk içtimaını yapmıştır.

Türkiye - Amerika iadei mücrimin muahedesi Mecliste

ANKARA, 1 (A. A.) — B. M. Meclisi yarınki ruznamesinde aşağıdaki kanun lâyihaları da bulunmaktadır:

Türkiye Cümhuriyeti ile Fransa hükûmeti arasında Türkiye - Suriye hududu üzerindeki demiryolların işletilmesi tarzına dair akdedilen mukavelenin tasdikine ve Suriyede Türklere ve Türkiyede Suriyelilere ait emlâk hakkında Fransa ile mün'akit itilâfname ile Türkiye Cümhuriyeti ile Sosyalist Cümhuriyetleri ittihadı arasında hudutta ihtilâfların tetkik ve halli usulüne ait mukavelename müddetlerinin uzatılmasına ait kanun lâyihaları bulunmaktadır.

Bundan maada, ruznamede Türkiye - Amerika Birleşik devletleri arasında imza edilen iadei mücrimin muahedenamesinin tasdikine ait kanun da vardır.

Balkan Haberleri

Misakın âyanda tasdiki

ATİNA, 31 — Yunan âyan meclisi, pazartesi günkü içtimaında Balkan misakını müzakere ve tasdik edecektir. Yunan hükûmeti misakın mebusan meclisi huzurunda, müzakere edildiği zaman yaptığı tefsir tebliğini daha ziyade tavzih ve tasrih etmekten sureti katiyede imtina etmiştir.

Balkan konferansında

ATİNA, (Milliyet) — Dün öğleden sonra Balkan konferansı mesaisine başlamıştır. Bu birinci temastan anlaşılmıştır ki Sırplar, Bulgarların ekalliyet meselesini kurcalamağa ısrar eylemelerinden konferansı terket mek niyetindedirler.

Arnavutluk ve Balkan misakı

ATİNA, 1 (Milliyet) — Bir Atina gazetesi Londradan atideki telgrafı almıştır. İngiliz matbuatının Arnavutluktan aldığı malûmata göre Arnavut hükûmeti Atinada imzalanan Balkan misakına girme kiçin çareler aramak niyetindedir. Ayni malûmata göre son zamanda Arnavutlukta İtalyaya karşı bir infifal kaydolunmakta dır. Ve bu sebepten dolayı Arnavutluk Balkan misakına girmek istemektedir.

Küçük itilâf askerî konferansı

BÜKREŞ, 1 (Milliyet) — Burada toplanan küçük itilâf askerî konferansı içtimalarına nihayet vermiştir. Konferansta ortaya atılan bütün meseleler müsbet kararlara bağlanmıştır. Bu yaz, 200 yüksek rütbeli Yugoslav zabitinin Romanyada, 200 yüksek rütbeli Romen zabitinin Çekoslovakyada ikişer ay kalmaları da alınan kararlar arasındadır.

Grats üzerinde İtalyan harp tayyareleri

SOFYA, 1 (Milliyet) — Viyanadan bildiriliyor: Üç gündenberi Grats üzerinde mütemadiyen İtalyan harp tayyareleri uçmaktadır. Küçük itilâf devletlerile Fransa ataşamiliterleri bu işin mahiyetini anlamak için Gratsa gitmişlerdir. Yugoslavyanın Viyana sefiri de M. Dolfuss'la bu münasebetle uzun bir mülâkat yapmıştır. Yugoslavya, Avusturya ve Macaristanın İtalya tarafından silâhlandırılmasından korkmaktadır.

Yusuf Kemal B. dün millî iktısadiyatımızın geçirdiği değişiklikleri anlattı

(Başı 1 inci sahifede)

vakit, görülür ki, halk hükûmetleri devirlerinde Türk milleti harikalar yaratmıştır. Devlet şeklini verdikten sonra, âmiyane olmasın, [illegible] sahada bir temizleme işi başlamıştır.

Terakki mânileri kalkınca..

Milleti bağlıyan, kabiliyetlerini öldüren manileri attık. Meselâ medreseler kalktı, tedrisat tevhit edildi. Hilâfet denen şey de kalktı. Hilâfetin o iktısadî faaliyetlerle alâkası vardır. Saltanat ta kalktı. Şeriye vekâleti kaldırıldı. Tekkeler, zaviyeler, türlü türlü ünvanlar hep kaldırıldı. Bütün bunlar dolayısile iktısadî faaliyetlere tesir ediyordu. Ben bir kaç misal arzediyorum. İktısadî refaha varlığa mani olan her şey kalktı. Millet kendi arzularını yapmıya başladığı vakit doğrudan doğruya medenî, mamur, zengin bir memleket olmak kararı verilmişti. Bu yolda manilerı kaldırdıktan sonra zarurî olarak onların yerine konması lâzım gelen şeyler kondu. Meselâ bir silsile olmak üzere adliye kanunlarını görürüz. İktısadî faaliyette istikamet verecek hep insanî, dünya işlerine müteallik kanunlardı. Eskiden ise menşei değişmez şeylerden alınan kanunlar vardı. Zaten alınan bir hürriyet te kanunlarda yalnız milletin menfaati olması idi. İçtihada bağlanan kanunlar artık olamazdı. Millet millî istiklâli ile birlikte bir de böyle bir istiklâl almıştı. Kanun yaparken milleti, milletin menfaatinden başka bir şey bağlıyamazdı.

Türk millî iktısadının diğer devletlerle münasebeti de arttı. Bu münasebetlerde artık, Türkiye, tamamile müstakildi. Misakı millinin altıncı maddesi bilâkayt ve şart müstakil bir Türkiyeyi emrediyordu. Binaenaleyh Türk murahhasları, millî devletin ilk kuruluşunda dahi tamamile hür ve müstakildiler.

Meselâ ilk muahedesi Sosyalist Sovyet hükûmeti ile yapıldı. Eskiden kalma bir çok muahedeler keenlemyekün addedildi. Meselâ sonra Lozan konferansı geliyor. Lozanda Türkiye bütün devletlere müsavi bir Türkiye olarak çıktı. Türk murahhasları Lozandan dönerken, bu neticeye varmak için akan Türk kanlarının yerinde aktığını gördü.

İktısadî faaliyet itibarile de istiklâl ve hürriyet derhal kendini gösterdi. Artık ecnebiler de vergi verecek, gümrük resmi alabileceğiz, istediğimiz malı alabiliriz, istediğimiz devletle ticarî muahedeler akdedebiliriz. Meselâ kabotaj hakkı da bizim oldu. Evvelce bizim değildi. Başkaları bizim sahillerimizde gemi işletebiliyorlardı. Bizim evimizde başkaları iş görüyorlardı.

Hülâsa iktısadî faaliyetin sahası bu suretle temizlendi. Manialar kaldırıldı. Hukukî muhitte bu değişiklikler oldu. İktısat dersinde hukuktan yalnız mülkiyet hakkı, serbest çalışma meseleleri mevzuubahsolur. Ben daha geniş bir surette bahsettim. İktısadî faaliyet ve iktısadî muhite bir de insanî muhit olarak bakarsak, denebilir ki, millî iktısadın insan unsuru da tetkik edilmelidir. İktısat, yalnız para kazanmak faaliyeti değildir. İnsanî muhit, iktısadî faaliyetin hem vasıtası, hem de gayesidir. Çalışmayı insan yapar ve insanlar için yapılır. En büyük âmil insandır. Saadetin, refahın insanın keyfiyeti ile şiddetle alâkası vardır. Nüfus ne kadar çok olursa iktısadî faaliyet o kadar yolunda olur. Saadet, refah yerinde olur. Nüfus meselelerini tetkik edeceğiz. Yeni Türkiyede nüfusa ne suretle ehemmiyet verilmiştir?..

Nüfus meselesi

Arkadaşlar, yeni Türkiyenin tarihinde nüfus meselesi denince evvelâ bir mübadele meselesile karşılaşırız. Yunanlılarla Lozan muahedesi akdedilmeden evvel bir mukavele akdettik. İstanbulda bulunan Ortodoks Rumlarla, Garbi Trakyadaki müslüman Türkler müstesna olmak üzere Türkiyedeki Ortodoks Rumlarla Yunanîstandaki müslüman Türkleri değişeceğiz; hem de mecburî olarak değişmesini kabul ettik. (Kânunusani 1921).

İki taraf ta böyle bir zarureti duyuyordu. Hattâ Lozan'dan evvel, İstiklâl muharebelerinden evvel böyle mübadele işleri Osmanlılarla Yunanistan arasında konuşulmuştu. Muharebeden evvel İzmir ve Balıkesir taraflarından Rumlar Yunanistana gidiyorlardı. Bunlar kendi arzularile gidiyorlardı. Bir komisyon teşekkül etmiş, müzakereye dahi başlanmıştı. Fakat araya büyük harp girmişti.

Yeni Türkiye, bir dimağ sahibi, bir kalp sahibi gibi düşünür bir millet istiyordu. Tarihte, yan yana yaşayan iki köyün, iki ev halkının biri müslüman, biri ortodoks olduğu vakit, arada münazaalar çıktığı görülüyordu. Böyle şeyler arzu edilmezdi. Diğer taraf ta nüfusa ihtiyaç hissediyordu. Mübadele işinde Yunanistan murahhası, en fazla amil oldu. Fakat biz istedik diye mes'uliyetin hangi tarafta olduğunu da burada araştırmak istemem.

Cemil Beyin (Lozan) isimli eserinde ahali değişmesi meselesinden bahsederken bir Yunan profesöründen naklen bu işin hukuku düvel kaidelerine muvafık olmadığını kaydediyor. Mösyö Seferyadis bunu böyle söylüyor. Bu zat niçin böyle söylüyor?. Burada tahlil etmek istemem. Yalnız şunu söyliyeyim ki Türkiye bu meselede çok samimî hareket etmiştir. Ferdî hukuk, ferdi iktısat devri çoktan geçmiştir. Millî varlık, içtimaî varlık zamanıdır. Binaenaleyh millî varlık için, belki bu mübadele işinde sıkıntı çeken olmuştur. Fakat millî varlık evvelâ düşünülmek lâzımdır. Mübadele meselesinde yeni Türkiye mühim bir siyaset takip etmiştir. Hattâ bu işle sureti mahsusada meşgul olmak üzere bir vakitler bir (vekâlet) dahi tesis edilmiştir. Birçok muhacir geliyordu. Bunları iskân etmek epeyce müşküldü. Çok para sarfolundu. 28 milyon lira tahsisat verildi.

Yeni Türkiyenin, millî iktısadın, nüfus unsurunda, ilk takip ettiği gaye, muhiti mütecanis yapmaktır.

Şehit olan Türk çocukları

İkinci mesele: Eskiden olan muharebelerde Türk ferdî adeta israf edilmişti. Yeni Türkiyenin nazarında Türk neferi dünyanın en kıymetli şeyidir. Onu korumak, onu himaye etmek en mühim vazifedir. Harpte muvaffakıyetin en az adam sarfile elde edilmek lâzımgeldiği esası takip edilmiştir. Emin bir membadan aldığım rakamlara göre: Umumî harpte (3) milyonu mütecaviz Türk kaybettik. (501,901) şehit ve kayıp, (895) bin malûl, 1,666,451 hasta ve mecruh verdik.

3 milyon Türkü verdik. Bir Osmanlı İmparatorluğu yıkıldı. İstiklâl harbinde bu rakamın yüzde birini kaybettik. 715 zabit, 10170 nefer harp meydanında öldü. 140 zabit, 22743 nefer hastahanelerde öldü. 118 zabit, 3258 nefer harp sahası haricinde öldü. İstiklâl harbinde hepsi (36951) Türk veriyoruz, istiklâl kazanıyoruz. Bunların hepsini istiklâl için ölmüş addeder, ruhları önünde hürmetle eğiliriz.

İktısadî faaliyette insan unsuru çok kıymetlidir. Yeni Türk rejimi Türk ferdine çok ehemmiyet vermiştir. Nüfusun, ecnebi, mevkii, adet itibarile, sıhhat itibarile çok ehemmiyeti vardır. Dinç olmak yalnız fizikî kuvvetler itibarile değil, ahlâk itibarile de dinç olmak lâzımdır. Nüfus meselesi yalnız kemiyet meselesi değildir. Yeni Türkiyenin karşısında nüfusu korumak için geniş faaliyet sahaları açılmıştı.

Sıhhat meselesi

O zamanki Türklerin hali feci idi. Memleketi trahum, verem, sıtma kaplamıştı. Bunlarla mücadele lâzımdı. Yeni Türkiyede, evvelce görülmiyen, bir şey görülür. O da Sıhhiye Vekâletidir. Evvelce, Osmanlılıkta bir müdürlük sıhhat işlerine bakardı.

Büyük Millet Meclisinin ilk içtimalarında idi. Bir meb'us içtimaî muavenetin ne olduğunu sordu. Bir diğer meb'us izahat verdi. Türklerin sıhhatine bakılmalı, korunmalıdır, dedi. Hattâ Sıhhiye Vekilinin sözü başvekilin sözü gibi dinlenmelidir, dedi. Sıhhiye Vekâleti ilk kurulduğu vakit, ordunun sıhhat işlerile meşgul oldu. O zaman çıkan Büyük Millet Meclisinin (90) numaralı kanunu frengi ile mücadele kanunudur. Şimdi kanunun sayısı iki bini geçmiştir. Yani o zaman harp zamanında dahi Mecliste böyle ince işlerle de uğraşılıyordu. Yalnız muharebe ile uğraşılmıyordu. Türk milletinin cevheri çok büyük ve kıymetlidir. Tarihi bunu gösteriyor.Sıhhat işlerinde de ayni şeyi görürüz. Türk milleti çok velûttur. Milletin doğumu ölümünden fazladır. Ölümü mümkün mertebe azaltmak için çalışıldı. Sıhhiye Vekâletinin sıtma mücadele işi, iftihar edilecek müesseselerden biridir. Ben 7-8 sene evvel dairei intihabiyemde gözümle gördüm. Yalnız çocuklar ve ihtiyarlar vardı. Orta - yaş yoktu. Sıtma buradaki Türkleri almış götürmüştü.

Hastalıklarla mücadele

Şimdi buralarda sıtma kalmamıştır. Trahum mücadelesi, sırf yeni Türkiyenin uğraşmasına başladığı bir meseledir. Bu mesele öyle bir meseledir ki gözleri yok ediyor. Bu hastalıkla uğraşılıyor. Esas Türk unsurunu kemiren bu hastalıklarla şiddetle mücadele ediliyor. Bu hastalığın ne olduğunu belki İstanbulda bulunan vatandaşlar bilmezler, fakat bilhassa cenubi Anadolu sahillerinde bulunan vatandaşlarımız trahum hastalığından çok çekiyorlar. Diğer taraftan veremle de mücadele ediliyor. Veremle mücadele diğer sıhhî mücadeleler gibi fazla müsmir olamıyor. Fakat mümkün olan tedbirler alınıyor. Zührevî hastalıklarla da mücadele şiddetlidir. İstatistiklere bakarsanız bu hastalığın da azaldığını görürsünüz. Nüfus siyaseti meselesinde yeni Türk rejiminin faaliyeti çok geniştir. Semereler bizi sevindirecek derecededir.,,

Yusuf Kemal Bey dersine burada nihayet verdi. Bu akşam devam edecektir.

İstanbul Mavnacılar

TAHMIL VE TAHLIYE
TÜRK ANONIM ŞIRKETİNDEN

Şirketimizin hissedaran heyeti umumiyesi 1934 senesi nisanının 30 uncu perşembe günü saat 10 da Galatada Ovagimyan Hanında Şirket Merkezinde âdiyen ve saat 11 de de fevkalâde olarak içtima edeceğinden Hissedarların mezkûr içtimada hazır bulunmaları ve içtimadan beş gün evveline kadar âdi ve fevkalâde içtimalara dahil olabilmek için sahip oldukları hisse senetlerini tevdi suretile idareden vesika almaları lüzumu beyan olunur.

Adi içtimaın ruznamesi:

1 — İdare Meclisi raporunun kıraati.

2 — Mürakip raporunun kıraati.

3 — 1933 senesi bilânçosunun tetkiki ile tasdiki ve İdare Meclisinin ibrası.

4 — İdare Meclisine muvakkaten intihap olunan iki azanın intihaplarının tasdiki.

5 — Nizamnamenin 12 inci maddesi mucibince İdare Meclisinden çıkacak bir sülüs kıdemli azanın yerine aza intihabı.

6 — Vefat eden Mürakip, yerine Mürakip intihabı ve tahsisatının tayini.

Fevkalâde içtima ruznamesi:

1 — İktısadî ahval karşısında Şirketin devamı veya infisahı hakkında karar ittihazı

Meclisi İdare

(15277)

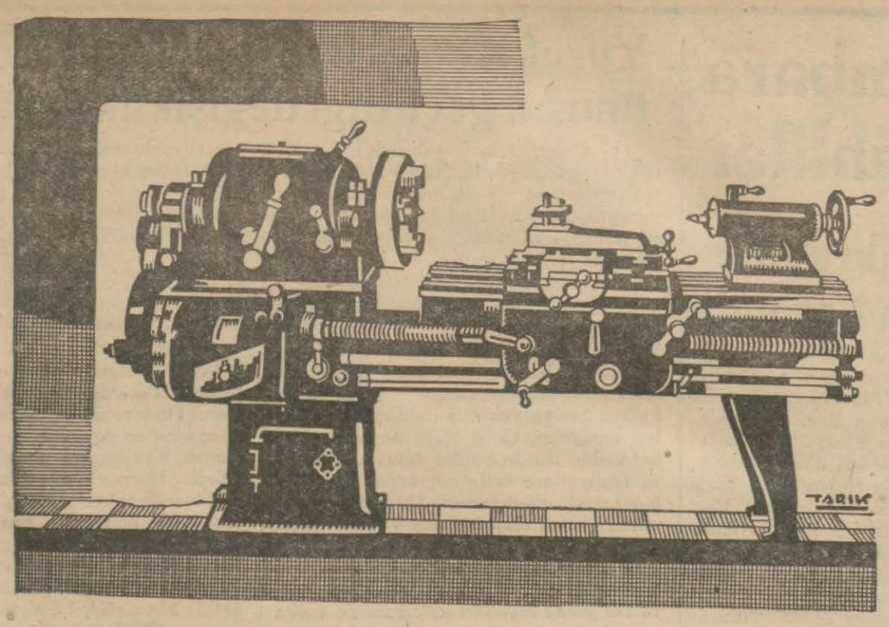

Sanayi ve ateliyelere mahsus her cins ve cesamette

Demir işleme

MAKİNELERİ

İHTİYAÇ VUKUUNDA MUFASAL TEKLİF YAPILIR

BOURLA BİRADERLER ve Şsi

İSTANBUL—GALATA

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

İhtiyat ve Sermayesi: (1.000.000) Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (% 60)ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin vebankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531 1831

ŞCHAUB RADYOLARI

Bütün dünyaca tanınmış olan **Schaub** Fadrikası en müşkülpesent Radyo meraklılarını memnun etmek için **Türk - Macar** ve İngiliz tabiyetli kararlaşmış **Bu sene 3 yeni model** çıkarmıştır. Fiatlarının ucuzluğuna rağmen verdikleri netice Harikulâdedir. Radyo almadan **ŞCHAUB** Makinesini tecrübe ediniz. Bu makine ile dünyanın her bir tarafını dinleyebilirsiniz. Tediyatta kolaylık yapılır.

Peşin tediyede hususî İskonto

Satış yeri - RİKARDO LEVİ Sultan Hamam - Havuzlu han No. 9 - 11

Model Velt Süper 34 18 - 2000 metreye kadar bütün istasyonları alma hassası büyüktür Fiatı 330 lira

Model Bali 2 18-2000 metreye kadar alır. Fiatı 200 lira

Halk modeli 200 - 2000 metreye kadar alır. Fiatı 120 liradır 13932 1842

Mustafa Kemal Paşa Belediyesinden:

Madde 1 — Mustafa Kemal Paşa Kasabasının Nafia Vekâleti celilesinden tasdikli ve (89024) lira bedeli keşifli elektrik tesisatı olbaptaki proje ve şartnamei fenni ve evrakı müteferriası ve münakasa şartnamesi mucibince nisanın onuncu salı günü saat on yedide Mustafa Kemal Paşa Belediye encümenince teklifler muvafık görüldüğü takdirde ihalesi yapılmak üzere yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır.

Madde 2 — Talipler teklifnamelerini İşbu tesisat için kavanin mevzua dairesinde verilmesi muktezi bilumum evrak vesaikile birlikte ayni müddet zarfında kapalı zarfla Belediye encümenine vererek makbuz almaları ve bedeli keşfin dipozito akçesini veya teminat mektuplarını yüzde yedi buçuğu nisbetinde ita etmiş olmaları meşruttur.

Madde 3 — Talipler projeleri Yirmi Beş Lira mukabilinde İstanbul Taksimde İstiklâl Apartmanında elektrik mühendisi Hasan Halet Beyden, Münakasa şartnamesini Mustafa Kemal Paşa Belediye Encümeninden alacaklardır.

Madde 4 — Taliplerin bir kaç yerde muvaffakiyetle tesisat yapmış olmaları şarttır. (1375) 1869

T.L. 2,75

KURU YAZI

Yeni İcat Edilen

MUNGO

ÜCSUZ: Mürekepli dolma kalemleri sayesinde artık sünger kâğıdını kullanmağa ihtiyaç kalmaz

AŞINMAZ - KIRILMAZ - İSTİFADELİ

Anadoluda Acentalar aranıyor

Bütün Şark için umumî depoziteri

NAİM DE TOLEDO 1839

İstanbul, Sultan Hamam, Hacopulo Han 35 - 37

Telefon: 20620 - 42309

Ticaret İşleri Umum Müdürlüğünden:

30 Ikinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre tescil edilmiş olan ecnebi vapur şirketlerinden Ingiliz tabiyetli Ellerman Layns - Ellerman Lines Şirketi bu kerre müracaatla Türkiyedeki faaliyetini tatil eylediğini bildirmiştir. Mezkûr şirketle alâkası olanların şirkete ve icabında Istanbul Mıntakası Ticaret Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (1237) 1859

Devredilecek ihtira beratı

" Atışlı silâhlarada kovan çıkarmağa mahsus tırnak hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 2 Mayis 1932 tarih ve 1672 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veya icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapu'da Taş Hanında 43-48 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur. (15085) 1851

Devredilecek ihtira beratı

"Otomatik atışlı silâhların kapağını kapalı vaziyette tutmağa mahsus gaz tazyiki ile çalışan tertibat " hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 2 Mayıs 1932 tarih ve 1686 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veya icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapu'da Taş Hanında 43-48 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur. (15086) 1852

Devredilecek ihtira beratı

" Tekerlek çenberleri imal tarz ve usulü" hakkındaki : ihtira için istihsal edilmiş olan 24 Mart 1932 tarih ve 1388 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veya icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapu'da Taş Hanında 43-48 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur. (15089) 1855

Âhır Zaman Peygamberi

Hazreti Muhammed

Bütün hayatı ve kurduğu dinin esasları

6 ncı Forması çıktı Merkezi: Maarif kütüphanesi Forması 5 kuruştur.

Holantse Bank-Üni N.V.

Sabık Bahrısefit Felemenk Bankası

İstanbul Şubesi

Galata Karaköy Paras Meydancık Alalemci Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar icarı

UMUMİ MÜDÜRLÜK: **AMSTERDAM**

Şubeleri: Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo

1841

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Iki bin kilo makina yağının 5 Nisan 934 Perşembe günü saat ondörtte pazarlığı yapılacaktır.

2 — Şartnamesi her gün Komisyondan almabilir ve nümunesi de görülebilir

3 — İsteklilerin, tasarlanmış tutarın yüzde yedibuçuğu olan (75) liralık vezne makbuzu veya teminat mektuplarile belli günde Komisyona gelmeleri. (1416) 1872

Büyük Tayyare Piyangosu

16 ncı tertip 6 ncı keşide 11 Nisan 1934 tedir.

Büyük ikramiye 200.000 liradır

Ayrıca: 25.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000 liralık ikramiye ve 50.000 liralık bir mükâfat vardır. 1838

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Umumî Meclisin 1 Mart 934 tarihli içtimaında Belediye vergi ve resimleri kanununun 28 inci maddesi mucibince ve Duhuliye resminin [illegible] kadar maddesi mucibince alınması icabedecek [illegible] lasiyle müşteil maddelerden aşağıda yazılı olanlar [illegible] eden istihlâk resmi hakkında kabul edilen tarife aşağıya dercedilmiştir. Alâkadarlara ilân olunur. (1356)

Benzin	Kilosundan	40	para
Petrol	„	20	„
Baküre - Mazot	„	20	„

1862

---

18 Haziran 933 tarihinde neşrolunan 2279 numaralı ödünç para verme işleri kanununun 9 ncu maddesi mucibince aşağıda isimleri yazılı faizcilerin % 12 den fazla faizle verdikleri paraların % 12 den fazlasının kanunda yazılı nisbetler dahilindeki miktarları idarei hususiye hissesi olarak Belediyemize tediye edilmiştir. Belediyeye verilen hisselerin % 25 bu faizcilerden faizle para alanlara verileceği yine ayni kanunda yazılı olduğundan alâkadarların % 12 den fazla faizin muayyen nisbetteki idarei hususiye hissesinden kendilerine isabet edecek miktarı geri almak üzere Belediyeye müracaatları ilân olunur. "1462„

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Pazarlıkla muhtelif nev'i ve miktarda Levazımı kırtasiye satın alınacaktır. Taliplerin şartname ve nümuneleri gördükten sonra pazarlığa iştirak etmek üzere % 7,5 teminatlarile birlikte 11 - 4 - 934 Çarşamba günü saat 14 te Galatada Alım, satım komisyonuna müracaatları. "1316„

Muhtelif Eb'atta "52„ metre mik'abı tahta ve kiriş satın alınacaktır. Taliplerin şartnameyi gördükten sonra pazarlığa iştirâk etmek üzere % 7,5 teminatlarile beraber 9-4-934 Pazartesi günü saat 15 te Galatada Alım, satım komisyonuna müracaatları. "1317„

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Karaağaçta Tapa Fabrikasında deniz kenarında mevcut beş ton miktarındaki müstamel galvenizli tellerin beher kilosu bir kuruş bedel üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. Isteklilerin 4 - 4 - 934 Çarşamba günü saat 14 te pey akçelerile müracaatları. "M„ "1038„

Talas Belediye Reisliğinden:

1 — Talas Kasabasının haritalarile müstakbel şehir pilânının 2290 numaralı Belediye yapı ve yollar kanunundaki esaslar dahilinde tanzimi kapalı zarf usulile 1 - 4 - 934 tarihinden itibaren bir ay müddetle münakasaya konulmuştur.

2 — Ihale 1 - 5 - 934 tarihine müsadif Salı günü saat 14 de Talas Belediye Encümeni huzurile icra edilecektir.

3 — Isteyenler 100 kuruş mukabilinde bu husustaki şartnameyi Belediyeden alabilecekleri gibi posta ücreti verildiği surette göstereceği adrese de gönderilebilir.

4 — Talipler Belediyelerce yapılacak müzayede, münakasa ve ihalât hakkındaki nizamnamenin bütün mevaddına riayete mecburdurlar. "1443"

Deniz yolları
IŞLETMESI

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Trabzon yolu

EGE vapuru 3 Nisan SALI 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Giresun, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene, Pulathane, Orduya uğrayacaktır. (1439) 1874

İzmir sür'at yolu

GÜLNİHAL vapuru 3 Nisan SALI 11 de Galata rıhtımından kalkacaktır. ((440) 1875

Zonguldak Bartın yolu

BURSA vapuru 2 Nisan PAZARTESI 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1441) 1876

Tophanede kâin telsiz telgraf merkezimizin, 935 senesi bidayetinde tebdili icabeden cihazı, pazarlık suretiyle talibine ihale edilecektir.

Şartnamesini görmek ve daha fazla malûmat almak isteyenler her gün saat dokuzdan On sekize kadar idaremiz levazım Şefliğine müracaat etmelidirler. Pazarlık 16 Nisan 934 Pazartesi günü saat On beşte yapılacaktır. (875) 1857

İlân sureti

Türk Madencilik Anonim şirketi hissedarları 1934 senesi Nisanın 16 ıncı pazartesi günü saat on altıda, sureti âdiyede içtima edecek hey'eti umumiyeye iştirake davet olunurlar.

Esaleten veya vekâleten 10 hisseye malik hissedarların içtima gününden on gün evveline kadar hisselerini şirketin idaresine tevdi ile duhuliye varakalarını almaları mercudur.

Heyeti umumiye Taksim'de Cümhuriyet meydanında 50 numarada içtima edecektir.

Ruzname:

1 — Meclisi idare ve mürakip raporlarının okunması.

2 — 1933 senesine ait mevcudat defterile bilânço ve kârı zarar hesaplarının tasdiki ve idare meclisinin ibrası.

3 — Müddeti biten meclisi idare azası yerine âza intihabı.

4 — 1934 senesi için mürakip intihabı.

Meclisi Idare

Devredilecek ihtira beratı

" Otomatik atışlı silâhların son fişenk atıldığı anda şarjürlerini çıkarmak ve ayni zamanda kapaklarının kilitmek için tertibat " hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 2 Mayıs 1932 tarih ve 1675 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veya icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapu'da Taş Hanında 43-48 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur. (15087) 1853

Kleinwanzleben Tohum Türk Anonim Şirketinden

25 Mart 934 Pazar günü saat 15 te sureti adiyede içtimaa davet edilen şirketimiz hissedaranı heyeti umumiyesinin mezkûr toplanışında nisabı ekseriyet hasıl olamamasına mebni içtimaın ayni ruznameyi müzakere etmek üzere Ticaret kanununun 366 cı maddesine tevfikan 19 Nisan 934 Perşembe günü saat 15 buçuka taliki karargir olduğundan esas mukavelenamenin ellinci maddesi mucibince akalli on hisseye malik hissedaranın evvelki ilânda bildirilmiş olduğu veçhile yevm ve saati mezkûrda Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Hanında kâin Istanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk anonim şirketi salonunu terifleri ve malik oldukları hisse senedatını veya bunu müsbit vesaiki yevmi içtimadan bir hafta evvel şirket merkezine tevdi ile duhuliye varakası almazetmeleri rica olunur.

Ruzname:

1 — 1933 iş senesi muamelât ve hesabatına ait Meclisi Idare ve Mürakip raporlarının okunması,

2 — Bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdiki ile Meçlisi Idarenin ibrası,

3 — Meclisi Idare azalarının hakkı huzurlarının takdiri.

4 — Mürakip intihap ve ücretinin tesbiti. (15267)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.